

- ۱- ذهن و بدن آدمی، در حالت عادی، در این زمینه که همواره فعالیتشان است، به یکدیگر شبیه‌اند.
 (۱) ارادی (۲) قانونمند (۳) اکتسابی (۴) آگاهانه
- ۲- کدام گزینه درباره‌ی قواعد پنج‌گانه‌ی تعریف درست است؟
 (۱) دانش منطق آن‌ها را وضع کرده است. (۲) برای کشف معلومات تصویری ضروری‌اند.
 (۳) بدون آموزش می‌شود آن‌ها را رعایت کرد. (۴) با رعایت آن‌ها تصدیق درست حاصل می‌شود.
- ۳- تعریف توپ به «جسمی کروی که در بازی فوتبال یا والیبال استفاده می‌شود» چه ایرادی دارد؟
 (۱) به تصورات یا تصدیقات درست می‌رسد. (۲) از تصدیقات معلوم استفاده می‌کند.
 (۳) برای تصویری مجهول استدلال می‌کند. (۴) معلومات قبلی‌اش را به کار می‌گیرد.
- ۴- کدام گزینه لزوماً درباره‌ی فعالیت‌های فکری انسان درست است؟
 (۱) به تصورات یا تصدیقات درست می‌رسد. (۲) از تصدیقات معلوم استفاده می‌کند.
 (۳) برای تصویری مجهول استدلال می‌کند. (۴) معلومات قبلی‌اش را به کار می‌گیرد.
- ۵- وقتی می‌گوییم یک تعریف جامع نیست، یعنی
 (۱) معلومات ناکافی است (۲) معلومات اعم‌اند (۳) مجهول مبهم است (۴) امر مجهول اخص است
- ۶- کدام تعریف بی‌ربط نیست؟
 (۱) انسان: جسمی سخت که به‌تدریج از بین می‌رود.
 (۲) آجر: مکعب مستطیلی که در دیوار به کار می‌رود.
 (۳) استدلال: معلوماتی که در آن حکم و قضاوت وجود دارد.
 (۴) مجهول: دانسته‌هایی که برایش استدلال یا تعریف می‌کنیم.
- ۷- وقتی کسی ملاک تفاوت و برتری انسان از دیگر حیوانات را توانایی سخن‌گفتن بداند و انسان را به «حیوان ناطق» تعریف کند، قطعاً
 (۱) زبان را تجلی‌گاه تفکر و تعقل می‌داند. (۲) نطق را همان تفکر محسوب کرده است.
 (۳) تعریف ارسطویی از انسان را نمی‌پذیرد. (۴) نطق را در معنای لفظی آن به کار نمی‌برد.
- ۸- چند مورد از مطالب زیر درست است؟
 - اصطلاح، به خطاهای فکری، مغالطه می‌گویند.
 - علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است، منطق نام دارد.
 - فلاسفه کوشیده‌اند راه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را نشان دهند.
 - ذهن انسان به صورت طبیعی قواعد اندیشه را رعایت می‌کند.
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱
- ۹- کدام مورد بیانگر نیاز روزافزون انسان امروزی به علم منطق است؟
 (۱) ظهور مکاتب جدید (۲) وجود آگاهی‌های تجاری
 (۳) حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط (۴) پیشرفت علم و دانش
- ۱۰- کدام عبارت درباره‌ی حیطه‌ی کاربرد منطق دقیق‌تر است؟
 (۱) انسان در سراسر زندگی خود از آن استفاده می‌کند. (۲) افراد در محیط تحصیلی با آن سروکار دارند.
 (۳) برای بررسی میزان اعتبار استدلال‌ها به کار می‌رود. (۴) برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی به کار می‌رود.
- ۱۱- کدام عبارت نادرست است؟
 (۱) علم منطقه به دو بخش اصلی تعریف و استدلال تقسیم می‌شود.
 (۲) دانش بشری به دو حیطه‌ی کلی تصویر و تصدیق تقسیم می‌شود.
 (۳) عبارت «سیمرغ و سی مرغ متفاوت هستند» یک تصدیق است.
 (۴) به کمک استدلال از تصورات معلوم به کشف تصورات مجهول دست می‌یابیم.

۱۲- کدام یک به ترتیب تعریف و استدلال هستند؟

(۱) لفظ منطق از نطق گرفته شد و به معنای قدرت تفکر و اندیشه است - استفاده از منطق در تفکر و پذیرش افکار و عقاید لازم است زیرا از خطای اندیشه جلوگیری می کند.

(۲) سیمرغ نام مرغی افسانه ای است که روی کوه قاف زندگی می کند - آوردن آیه، حدیث، مصراع یا بیت از شاعری دیگر را در میان کلام، تضمین می گویند.

(۳) نباید در کنار اتوبان ماشین را پارک کنید در غیر این صورت باعث تصادف های زیاده می شود - چون همه فلزات گرما را از خود عبور می دهند، آهن نیز گرما را عبور می دهد.

(۴) اگر در آسمان و زمین خدایی غیر از خدای یگانه بود، آسمان ها و زمین از بین می رفتند - استدلالی که در آن از مشاهده چند مورد جزئی، حکمی کلی به دست آید آن را استقرای تعمیمی می نامند.

۱۳- در جملات «حیوان یا مهره دار است یا بی مهره» و «حیوان اسم است»، «حیوان جنس است»، به ترتیب «حیوان» به حیطة و مربوط است.

(۱) خارج - ذهن - لفظ (۲) خارج - لفظ - ذهن (۳) ذهن - لفظ - خارج (۴) لفظ - لفظ - ذهن

۱۴- کدام عبارت دلیل پرداختن علم منطق را به مبحث الفاظ به درستی بیان می کند؟

(۱) خطای در تعریف و استدلال باعث خطای در زبان و الفاظ می شود.

(۲) اطلاع از اصولی کلی در حوزه زبان و الفاظ در جلوگیری از خطای اندیشه مؤثر است.

(۳) انسان برای بیان و انتقال اندیشه های خود به دیگران باید قواعد زبان خاصی را بیاموزد.

(۴) منطق با بررسی قواعد صرفی و نحوی در زبان، روش درست انتقال افکار را بیان می کند.

۱۵- کلمه مشخص شده در کدام عبارت به دلالت تضمنی به کار رفته است؟

(۱) دهخدا قلم رسا و خوبی داشت.

(۲) برای مدرسه مان یک رایانه خریدیم.

(۳) آدرس را از سوپرمارکت سر کوچه پرسید.

(۴) برادر کوچکم کتابی را که امانت گرفته بودم پاره کرد.

۱۶- در کدام عبارت می تواند مغالطه توسل به معنای ظاهری اتفاق افتد؟

(۱) مریم تا مادرش را دید از کیفش پول برداشت.

(۲) پول های گم شده توسط مادرم پیدا شد.

(۳) با من به رستوران بیاید قول می دهم من پول غذا را حساب کنم.

(۴) رستم بر اسب نشست، دستی بر سرش کشید و حرکت کرد.

۱۷- مغالطه موجود در کدام جمله ناشی از مشخص نبودن مرجع ضمیر است؟

(۱) عفو لازم نیست اعدامش کنید.

(۲) دو برادر پنج سال اختلاف داشتند.

(۳) حمید از دوستش چند تا عکس گرفت.

(۴) علی با دوستش منطق تمرین می کند، او در منطق خیلی قوی است.

۱۸- رابطه هر نوع با «جنس خود» و «انواع دیگر تحت آن جنس» به ترتیب کدام است؟

(۱) تساوی - تباین (۲) تباین - تساوی

(۳) عموم و خصوص مطلق - تباین (۴) عموم و خصوص مطلق - تساوی

۱۹- در کدام یک مراتب اجناس یک «نوع» به نحو صحیحی ذکر نشده است؟

(۱) ترس ← کیف نفسانی ← کیف

(۲) خط مستقیم ← خط ← مقدار ناپیوسته ← مقدار

(۳) سفیدی ← رنگ ← کیف دیدنی ← کیف محسوس ← کیف

(۴) لوزی ← شکل ← مقدار پیوسته ثابت ← مقدار پیوسته ← مقدار

۲۰- کدام عبارت جمله زیر را به درستی کامل می کند؟

«در قضایای شرطی متصل»

- (۱) قضیه، همواره با لفظ شرطی «اگر» همراه است. (۲) جمله ای که بعد از جمله اول می آید، تالی است.
(۳) به پیوستگی یا عدم پیوستگی دو نسبت حکم می شود. (۴) اگر «یا» حذف شود، دو قضیه حملی باقی می ماند.

۲۱- عکس مستوی یک قضیه ای «هیچ انسانی غیر ناطق نیست» می باشد، متناقض قضیه اصل، کدام است؟

- (۱) بعضی غیر ناطقها انسان هستند. (۲) بعضی غیر ناطقها انسان نیستند.
(۳) هر انسانی غیر ناطق است. (۴) بعضی انسانها غیر ناطق هستند.

۲۲- در کدام حالت، احتمال بروز مغالطه «اشتراک لفظ» وجود دارد؟ هنگامی که

- (۱) برخی کلمات استدلال، هم معنا باشند. (۲) معنای کامل یک لفظ را در نظر نگیریم.
(۳) یک لفظ دارای چند معنای مختلف باشد. (۴) لفظ در معنایی غیر از معنای اصلی به کار رود.

۲۳- مراد از «دالت» در مبحث الفاظ انتقال از به است.

- (۱) مصداق مجهول - مصداق معلوم (۲) لفظ - معنای آن
(۳) معنای مجهول - معنای معلوم (۴) ذهن - زبان

۲۴- واژه و به ترتیب می توانند موجب مغالطه «اشتراک لفظ» و «نگارشی» شوند.

- (۱) پرتغال - رود (۲) کرم - حیات (۳) شهادت - محرم (۴) تورم - رأس

۲۵- از اینکه علم منطق وابسته به زبان خاصی نیست، کدام نتیجه به دست می آید؟

- (۱) در علم منطق معنی الفاظ اهمیتی ندارد. (۲) منطق به قواعد صرفی و نحوی نمی پردازد.
(۳) منطق با زبان نوشتار سروکار دارد؛ نه گفتار. (۴) منطق فقط با الفاظ و مفاهیم زبان سروکار دارد.

۲۶- در کدام گزینه «ابهام در مرجع ضمیر» وجود دارد؟

- (۱) من آنم که رستم بود پهلوان (۲) تو ماهی و من ماهی این برکه کاشی.
(۳) ندانمت به حقیقت که در جهان به که مانی. (۴) باید با کسی ازدواج کند که دوستش داشته باشد.

۲۷- با وجود این که «ذهن انسان به صورت طبیعی بر اساس قوانین منطقی می اندیشد»، چرا آموختن علم منطق برای همگان مفید است؟ زیرا

- (۱) آموختن علم منطق برای ارزیابی اندیشه های فلسفی به کار می آید.
(۲) علم منطق آجرها و مواد لازم برای ساختن بنای فکر را در اختیار می گذارد.
(۳) تنها با دانستن علم منطق می توان آن را در زندگی روزمره به کار برد.
(۴) ذهن همواره در معرض خطا و لغزش قرار دارد و گاهی دچار اشتباه می شود.

۲۸- در کدام گزینه، به ترتیب دلالت های «التزامی» و «تضمنی» مثال زده شده است؟

- (۱) دلالت «یخ» بر «سرما» - دلالت «مدرسه» بر «کلاس درس»
(۲) دلالت «کتاب» بر «صفحات کتاب» - دلالت «صفحه کتاب» بر «متن درونش»
(۳) دلالت «برق» بر «لامپ» - دلالت «شیر» بر «لبنیات»
(۴) دلالت «دوش» بر «دیشب» - دلالت «سنگ» بر «جسم سخت»

۲۹- هر «تعریف کردنی» عبارت است از

- (۱) کشف تصدیقی مجهول از طریق تصدیق های معلوم.
(۲) تصدیقی که کاری به نسبت داشتن مفاهیم با هم ندارد.
(۳) یکی از دو بخش دانش بشر که منطق آن را بررسی می کند.
(۴) کشف مجهولی که به واقعی بودن یا ارتباطش با امور نمی پردازیم.

۳۰- در شعر زیر، دلالت کدام یک از کلماتی که زیرشان خط کشیده شده، مطابقی نیست؟

تا چند اسیر رنگ و بو خواهی کشید / چند از پی هر زشت و نکو خواهی شد
گر چشمه زمزمی و گر آب حیات / آخر به دل خاک فرو خواهی شد

(۱) اسیر (۲) چشمه (۳) دل (۴) خاک

۳۱- فرض کنید فردی یک برگ کاغذ پاره شده پیدا می کند که روی آن نوشته شده «به طور اتفاقی». با کمی جستجو نیمه دیگر کاغذ را نیز پیدا می کند و به آن می چسباند. معلوم می شود که این عبارت در پاسخ به سؤال «چطور او را ملاقات کردی؟» نوشته شده است. بر این اساس عبارتی که اول پیدا شده بود، در ذهن فرد یابنده
(۱) قبل و بعد از پیدا شدن نیمه دیگر، تصدیق است. (۲) قبل و بعد از پیدا شدن نیمه دیگر، تصور است.
(۳) تنها پس از پیدا شدن نیمه دیگر، تصور است. (۴) تنها پس از پیدا شدن نیمه دیگر، تصدیق است.

۳۲- واژه های «غایت»، «گل» و «نگران» به ترتیب ممکن است کدام خطاهای ذهنی را موجب شوند؟

(۱) اشتراک لفظ - نگارشی - اشتراک لفظ (۲) نگارشی - اشتراک لفظ - اشتراک لفظ
(۳) اشتراک لفظ - نگارشی - نگارشی (۴) نگارشی - اشتراک لفظ - نگارشی

۳۳- در تاریخ قوم یهود آمده است که «خداوند به آن ها دستور داد که در روز شنبه ماهی صید نکنند. اما از آن جایی که در روز شنبه ماهی فراوان بود، آن ها حوضچه هایی ساختند که ماهی ها به آن وارد شوند و شنبه های دریچه آن را می بستند تا یکشنبه ماهی ها را صید کنند». قوم یهود در این راه کار از چه مغالطه ای استفاده کردند؟

(۱) توسل به معنای ظاهری (۲) ابهام در مرجع ضمیر
(۳) اشتراک لفظی (۴) استناد به دلالت التزامی به جای مطابقی

۳۴- کدام گزینه درباره بیت زیر درست است؟

امشب صدای تیشه از بیستون نیامد / شاید به خواب شیرین فرهاد رفته باشد

(۱) واژه «شیرین» در این بیت به دلیل مشترک لفظی بودن، باعث مغالطه شده است.

(۲) واژه «خواب» می تواند به «امری ذهنی» و نیز «امری خارجی» اشاره کند.

(۳) اگر «خواب» را به معنای «رویا» بگیریم، مغالطه «توسل به معنای ظاهری» است.

(۴) عدم استفاده از علائم نگارشی، باعث مغالطه «نگارشی» کلمات شده است.

دو عبارت زیر را بخوانید و به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

الف) اگر من به یک صندلی اشاره کنم و بگویم: «این یک صندلی است»؛ لازم است مشخص شود که من به کل آن

شیء اشاره می کنم و نه مثلاً به یکی از پایه های یا مثلاً به چوبی که صندلی از آن ساخته شده است.

ب) زبان فارسی دارای ساختاری است که در آن، جملات به صورت دو مجموعه از کلمات ارائه می شوند که مجموعه

اول، نهاد جمله است و مجموعه دوم، گزاره را شکل می دهد. این ساختار به هیچ وجه، مختص زبان فارسی نیست.

۳۵- عبارت می تواند در علم منطق مورد توجه باشد؛ زیرا

(۱) الف- به قواعد صرفی یا نحوی زبان اشاره می کند و در جهت جلوگیری از برخی خطاهای زبانی به کار می آید.

(۲) ب- وابسته به یک زبان خاص نیست و یک اصل کلی را بیان می کند که باعث کاهش خطای اندیشه می شود.

(۳) الف- وابسته به یک زبان خاص نیست و به انسان کمک می کند از بعضی خطاهای ذهنی و فکری مصون بماند.

(۴) ب- به قواعد صرفی یا نحوی زبان اشاره می کند و در جهت پرهیز از خطا در تعاریف و استدلال ها مفید است.

۳۶- کدام گزینه ارزیابی بهترین درباره نسبت این دو عبارت با علم منطق ارائه می کند؟

(۱) عبارت الف را می توان در علم منطق، در مبحث انواع دلالت ها بررسی کرد.

(۲) عبارت ب نسبت موجود در تصدیق های منطقی را بیان می کند.

(۳) عبارت الف را می توان از نظر منطقی، یک نوع استدلال دانست.

(۴) عبارت ب نشان می دهد که جملات چگونه در علم منطق تحلیل می شوند.

۳۷- در طبقه‌بندی مفاهیم، نسبت میان مفاهیم دو طبقه‌ی مختلف در امتداد هم، است.

(۱) تساوی (۲) عموم و خصوص مطلق (۳) تباین (۴) عموم و خصوص من وجه

۳۸- بین دو مفهوم کلی که یکی فقط مصداق‌های واقعی دارد و دیگری فقط مصداق‌های فرضی، رابطه‌ی برقرار است.

(۱) عموم و خصوص من وجه (۲) عموم و خصوص مطلق

(۳) تساوی (۴) تباین

۳۹- کدام گزینه در علم منطق، مورد بحث و بررسی قرار نمی‌گیرد؟

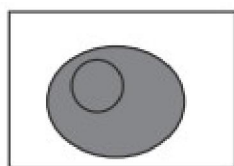
(۱) فعل «دیدم» گذراست و در جمله باید بعد از یک مفعول بیاید تا معنا کامل شود.

(۲) لفظ «مدرسه» یک معنا دارد، اما گاهی به معنای درس یا کلاس اشاره می‌کند.

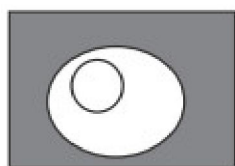
(۳) لفظ «گشتن» دارای معناهای مختلف است که نباید با هم اشتباه شوند.

(۴) «مربع پنج ضلعی» عبارتی معنادار در ذهن ولی فاقد مصداق است.

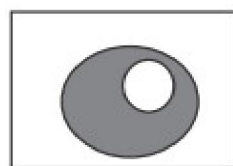
۴۰- براساس رابطه‌ی بین دو مفهوم «سنگ» و «مرمر»، قسمت رنگی‌شده‌ی کدام گزینه نشان‌دهنده‌ی مصادیق «سنگ» است؟

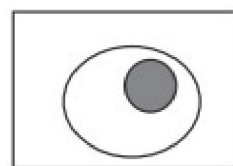
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۴۱- اگر مفاهیم هر گزینه را در یک طبقه‌بندی از مصادیق، به کار برده باشیم، مفاهیم کدام گزینه قطعاً هم طبقه نمی‌شوند؟

(۱) سفید - سیاه - راه‌راه (۲) درخت - برگ - ریشه (۳) پتو - ملحفه - گلیم (۴) کارگر - بنا - مهندس

۴۲- از فردی پرسیده می‌شود: «نسبت میان دو مفهوم «مرد» و «نامرد» چیست»، اگر احتمال «مغالطه‌ی اشتراک لفظ» در

خصوص مفهوم «نامرد» را در نظر بگیریم، پاسخ فرد چه می‌تواند باشد؟

(۱) عموم و خصوص مطلق یا من وجه (۲) تباین یا عموم و خصوص من وجه

(۳) تساوی یا عموم و خصوص مطلق (۴) تباین یا عموم و خصوص مطلق

۴۳- رابطه‌ی میان مصادیق دو مفهوم «کفش» و «غیرچرمی» چیست؟

(۱) تساوی (۲) عموم و خصوص مطلق (۳) تباین (۴) عموم و خصوص من وجه

۴۴- کدام گزینه مغالطه‌ای متفاوت با دیگر گزینه‌ها دارد؟

(۱) اگر طلبکاران آمدند، من از درون خانه به حیاط می‌روم، به آن‌ها بگو در خانه نیستم.

(۲) من که گفتم پیش از ظهر سری به شما می‌زنم. ساعت هفت صبح آمدم ولی نبودید!

(۳) هر کسی که با آن شادروان ملاقات می‌کرد، اگر دل گرفته بود، می‌گفت دل شاد شدم.

(۴) قرار بود شهر بازی بیایم که آمديم، ولی نگفته بودم سوار وسایل بازی هم می‌شویم!

۴۵- اگر نسبت بین دو مفهوم الف و ب «عموم خصوص مطلق» باشد (الف < ب)، آن گاه

(۱) برخی به الف نیست. (۲) برخی غیر ب الف است. (۳) هر الف ب است. (۴) هر ب غیر الف است.

۴۶- کدام یک از کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده، دارای «دلالت التزامی» نیست؟

«با اینکه نویسنده‌ی این مقاله دارای قلم شیوایی است، اما هرگز مطلب استخوان‌داری ننوشته است. بیشتر مطالب او

درباره‌ی معاملات املاک گران‌قیمت یا حواشی زندگی چهره‌های مشهور و معروف است.»

(۱) قلم (۲) استخوان‌دار (۳) املاک (۴) چهره‌ها

۴۷- با توجه به محاوره‌ی زیر، علی و محمد به ترتیب دچار مغالطه‌های و شده‌اند.

محسن: گویا آن مرحوم از اتفاقی که قرار بود بیفتد مطلع بود، چون یک هفته پیش از مرگش به من گفت عازم سفری بی‌بازگشت هستم.

علی: راستی؟ کجا به سلامتی؟

محمد: ولی تو که هنوز هستی محسن!

(۱) اشتراک لفظ - ابهام در مرجع ضمیر

(۳) اشتراک لفظ - نگارشی کلمات

(۲) توسل به معنای ظاهری - نگارشی کلمات

(۴) توسل به معنای ظاهری - ابهام در مرجع ضمیر

۴۸- در متن زیر درباره‌ی مفهوم «قهرمان جام جهانی» می‌توان گفت: از ۳۰ جولای ۱۹۳۰ مفهومی

«در سال ۱۹۳۰ فوتبال‌دوستان بی‌صبرانه منتظر بودند تا ببینند افتخار قهرمان جام جهانی شدن برای نخستین‌بار نصیب

چه تیمی می‌شود؟ فینال این رقابت‌ها در ۳۰ جولای برگزار شد و اروگوئه با پیروزی بر آرژانتین فاتح این جام شد.»

(۱) قبل - کلی و پس از آن مفهومی جزئی است. (۲) قبل و بعد - کلی است.

(۳) قبل - جزئی و پس از آن مفهومی کلی است. (۴) قبل و بعد - جزئی است.

۴۹- نسبت دو مفهوم «آقای گل» و «گل آقا» همانند نسبت مفاهیم و است.

(۱) بزهکار - متهم موردنظر (۲) شاه‌شهید - شاه‌فقید (۳) مویرگ - رگ‌غیرت (۴) یارغار - یارغار پیغمبر

۵۰- مفهومی که می‌دانیم فقط یک مصداق در عامل خارج از ذهن دارد،

(۱) ممکن است کلی باشد و ممکن است نباشد. (۲) قطعاً جزئی است.

(۳) احتمال دارد نه کلی باشد و نه جزئی. (۴) قطعاً کلی است.

۵۱- کدام گزینه درباره‌ی مفاهیم «کلی» و «جزئی» درست است؟

(۱) فقط مصداق‌های مفهوم‌های جزئی را می‌توان با اشاره‌ی انگشت نشان داد.

(۲) نسبت مفهوم جزئی و مفهوم کلی، عموم و خصوص مطلق است.

(۳) تعداد مصداق‌های هر مفهوم کلی، بیش از هر مفهوم جزئی است.

(۴) مفهومی که فرض مصداق متعدد برایش محال است، حتماً جزئی است.

۵۲- چرا با به‌کارگیری علم منطق، سریع‌تر و دقیق‌تر می‌توان عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص داد؟

(۱) چون ذهن به‌طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند.

(۲) چون منطق، استدلال‌های پیچیده را با استفاده از تعریف دقیق اصطلاحات خاص بیان می‌کند.

(۳) چون منطق به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد.

(۴) چون دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم است.

۵۳- دانش منطق نسبت به سایر علوم، مانند کدام‌یک از مثال‌های زیر است؟

(۱) سوخت مناسب برای خودرو (۲) آب و نور برای رشد گیاه

(۳) مصالح و مواد برای ساختمان (۴) تابلوهای راهنما برای مسافران در مترو

۵۴- وقتی درباره‌ی مفهومی مانند مرغابی بگوییم «مرغابی، پرنده‌ی آبی مهاجر از تیره‌ی غازسانان است.» وارد کدام گزینه از

حیطه‌های دانش بشری شده‌ایم؟

(۱) تصور (۲) تصدیق (۳) استدلال (۴) لفظ

۵۵- کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) همواره در تعریف، تصورات مجهول هستند که برای ما روشن می‌شوند.

(۲) هرگاه بخواهیم از تعریف استفاده کنیم، با مفاهیم معلوم و مجهول سروکار داریم.

(۳) درک ما از این‌که هیچ مربعی دایره نیست، نمی‌تواند یک «تعریف» باشد.

(۴) هر تصور معلوم یا مجهولی مستقلاً می‌تواند یک «تعریف» باشد.

۵۶- لازمه‌ی ورود به مبحث تعریف و استدلال، به‌ترتیب آشنایی با و است.

(۱) تصور - الفاظ (۲) قضا - مفاهیم (۳) الفاظ - قضایا (۴) تصدیق - قضایا

۵۷- به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود، چون.....

- (۱) برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از الفاظ استفاده می‌کنیم.
- (۲) علم منطق وابسته به زبان خاصی است.

(۳) در استفاده از الفاظ باید قواعد صرفی و نحوی به کار گرفته شود.

(۴) خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند سبب خطا در اندیشیدن شود.

۵۸- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) نوع دلالت لفظ بر معنا در عبارت «تند ورق نزن، کتابم را پاره کردی» چیست؟

(ب) خطای متاهی به مغالطه «توسل به معنای ظاهری» از به کار بردن کدام دلالت‌ها به جای یک‌دیگر به وجود می‌آید؟

(۱) دلالت تضمینی - به کار بردن دلالت مطابقی به جای تضمینی و التزامی

(۲) دلالت مطابقی - به کار بردن دلالت التزامی به جای تضمینی و مطابقی

(۳) دلالت تضمینی - به کار بردن دلالت التزامی به جای تضمینی و مطابقی

(۴) دلالت مطابقی - به کار بردن دلالت مطابقی به جای تضمینی و التزامی

۵۹- اگر کسی قصد مغالطه داشته باشد با کدام کلمه از کلمات زیر می‌تواند مغالطه کند و نام مغالطه چه خواهد بود؟ و در

جمله «سد ساخته شد توسط پیمانکار خراب شد» چه نوع مغالطه‌ای است؟

(۱) ارز، ارض - نصر، نثر - مغالطه توسل به معنای ظاهری - مغالطه شیوه نگارشی کلمات

(۲) خیش، خویش - غریب، قریب - مغالطه شیوه نگارشی کلمات - مغالطه شیوه نگارشی کلمات

(۳) ثری، سرا - ملک - ملک - مغالطه اشتراک لفظ - مغالطه ایهام در مرجع ضمیر

(۴) خاست، خواست - ثواب، صواب - مغالطه ایهام در مرجع ضمیر - مغالطه اشتراک لفظ

۶۰- به ترتیب چه عاملی در عبارات زیر باعث بروز خطای اندیشه می‌شود و مغالطه به وجود آمده ناشی از چیست؟

«سعید همسایه‌اش را تکریم می‌کند، او فرد متدینی است. - رستم بر اسب نشست، دستی بر سرش کشید و حرکت

کرد.»

(۱) استفاده از عبارات دویپهلو - استفاد از عبارات دویپهلو - مشخص نبودن مرجع ضمیر

(۲) استفاده از عبارات دویپهلو - شیوه نگارش کلمات - عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی

(۳) اشتباه در کتابت و نگارش - استفاده از عبارات دویپهلو - مشخص نبودن علائم سجاوندی

(۴) اشتباه در کتابت و نگارش - شیوه نگارش کلمات - عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی

۶۱- «مغالطه نگارشی کلمات» ناشی از عدم توجه به کدام گزینه است؟

(۱) ابهام موجود در جملات

(۲) به کار بردن معنای مطابقی و تضمینی کلمات به جای یک‌دیگر

(۳) رعایت علائم سجاوندی در جملات

(۴) انتقال کلمات به صورت شفاهی

۶۲- ملاک تشخیص محمول از موضوع چیست؟

(۱) موضوع اول جمله می‌آید.

(۲) محمول تابع موضوع است.

(۳) موضوع مستلزم محمول است.

(۴) محمول وصف موضوع است.

۶۳- وقتی کسی تنها از روی حدس و گمان می‌گوید «خورشید به دور زمین می‌گردد»، جمله‌ای گفته است که:

(۱) گرچه قضیه نیست، اما می‌تواند مقدمه‌ای استدلال باشد.

(۲) گرچه مطابق واقع نیست، اما قضیه محسوب می‌شود.

(۳) قضیه نیست، زیرا با واقعیت تطابق ندارد.

(۴) قضیه است، زیرا با واقعیت تطابق دارد.

۶۴- در کدام گزینه، تعاریف ارائه شده برای «انسان» و «مثلث» از یک نوع است؟ (تعریف اول مربوط به انسان و تعریف دوم برای مثلث است)

- (۱) جسم زیبا - مقداری دارای ضلع
(۲) حیوان ناطق - شکل دارای سه زاویه
(۳) حیوان متعجب - شکل چندضلعی
(۴) جسم نامی هنرمند - کمیت دارای سه زاویه

۶۵- درباره‌ی قضیه‌ی «به خدا اگر این بازیکن بازی کرده باشد» می‌توانیم بگوییم است.

- (۱) حملی و شخصی (۲) منفصل حقیقی (۳) شرطی متصل (۴) حملی و محصوره

۶۶- قضیه‌ی منفصل حقیقی «این لباس یا سفید است، یا زود کثیف نمی‌شود» به کدام یک از قضایای متصل زیر تبدیل می‌شود؟

- (۱) اگر لباس سفید باشد، زود کثیف نمی‌شود.
(۲) اگر لباس سفید نباشد، زود کثیف می‌شود.
(۳) اگر لباس سفید باشد، زود کثیف می‌شود.
(۴) اگر لباس سیاه نباشد، زود کثیف می‌شود.

۶۷- کدام قضیه محصوره شمرده می‌شود؟

- (۱) کتاب‌های این قفسه بیست هزار تومان اند.
(۲) کتاب‌های این قفسه بیست جلد هستند.
(۳) کتاب‌های این قفسه موضوع مشترکی دارند.
(۴) کتاب‌های این قفسه همگی یک عنوان دارند.

۶۸- کدام یک از موارد زیر به ترتیب از ویژگی‌های مفاهیم «جزئی» و «کلی» است؟

- الف) ممکن است مصداقی نداشته باشد.
ب) تنها بر یک مصداق منطبق می‌شود.
پ) در تعریف استفاده می‌شود.
ت) حتماً افراد متعددی دارد.

- (۱) پ - الف (۲) ب - ت (۳) ب - پ (۴) الف - ت

۶۹- به ترتیب نسبت مفاهیم «فلز» با «جامد» و «مفهوم جزئی» با «مفهوم کلی» با کدامی از نسبت‌های زیر مطابق است؟

- (۱) مثلث متساوی الساقین و مثلث قائم الزاویه - ارسطو و مسلمان
(۲) رسول و اولوالعزم - محسوس و معقول
(۳) نماز و واجب - مثنوی و غزل
(۴) ابن سینا و فیلسوف - دریای خزر و دریاچه

۷۰- وقتی می‌گوییم یک صفت نسبت به یک مفهوم عرضی است، به کدام معنا است؟

- (۱) جزء ذات آن مفهوم نیست.
(۲) همیشه همراه آن مفهوم نیست.
(۳) نیاز به علتی غیر از علت مفهوم دارد.
(۴) مصادیقی از ماهیت، آن صفت را ندارند.

۷۱- کدام دو مفهوم زیر، لزوماً به همین ترتیب درک می‌شوند؟

- (۱) دویعدی ← جسم
(۲) شیهه کشنده ← اسب
(۳) گیاه ← نموکننده
(۴) هنرمند ← انسان

۷۲- کدام گزینه درست است؟

- (۱) علم به ذاتی و عرضی بودن یک چیز لازمه هر تعریف منطقی است.
(۲) افرادی که منطق نمی‌دانند هم به طرز کار ذهن خود واقف هستند.
(۳) خودآگاهی منطقی یعنی آشنایی به طرز کار ذهن انسان.
(۴) تنها بعد از یادگیری دستورات و قواعد تعریف می‌توان تعاریف متنوعی از چیزها ارائه داد.

۷۳- مقدمه‌ی اول هر قیاس استثنایی، قضیه‌ی و مقدمه‌ی دوم آن مقدمه‌ی اول را نشان می‌دهد و کاربرد اصلی استدلال‌ها در شکل قیاس انجام می‌گیرد.

- (۱) شرطی - درست یا غلط بودن مقدم یا تالی - اقترانی
(۲) حملی - درست یا غلط بودن مقدم یا تالی - استثنایی
(۳) شرطی - درست یا غلط بودن موضوع یا محمول - اقترانی
(۴) حملی - درست یا غلط بودن موضوع یا محمول - استثنایی

۷۴- هرگاه مقدمات قیاس اقترانی حملی به گونه‌ای باشد که صغرا و کبرا، موجهی کلیه باشد، نتیجه‌ی به دست آمده می‌تواند موجهی در شکل و موجهی در شکل باشد و با توجه به ضروب منتج شکل‌های اول تا سوم، نتیجه‌ی بیش‌ترین تکرار را در این ضروب منتج دارد.

(۱) کلیه - دوم - جزئی - دوم - موجهی جزئی (۲) جزئی - اول - کلیه - دوم - سالبه‌ی جزئی

(۳) کلیه - اول - جزئی - سوم - سالبه‌ی جزئی (۴) جزئی - دوم - کلیه - سوم - موجهی جزئی

۷۵- اگر عکس نقیضی «بعضی انسان‌ها بیدین نیستند» صغرا و نقیض «بعضی دین‌دارها ناطق نیستند» کبرا برای قیاس اقترانی باشد، اولاً کدام یک از اشکال قیاس رقم می‌خورد؟ ثانیاً نتیجه‌ی آن کدام است؟ ثالثاً چند ضرب از این شکل عقیم است؟

(۱) اول - هر انسانی ناطق است - ۱۲ ضرب (۲) سوم - بعضی انسان‌ها ناطق هستند - ۱۰ ضرب

(۳) اول - بعضی انسان‌ها ناطق هستند - ۱۲ ضرب (۴) سوم - هر انسانی ناطق است - ۱۰ ضرب

۷۶- موقعیت حد وسط در شکل دوم قیاس اقترانی حملی کدام است و شرایط انتاج آن چیست؟

(۱) در صغری محمول و در کبری موضوع - موجه بودن صغری و کلیت کبری

(۲) در صغری و کبری محمول - اختلاف دو مقدمه در سلب و ایجاب (کیف) و کلیت کبری

(۳) در صغری محمول و در کبری موضوع - اختلاف دو مقدمه در سلب و ایجاب (کیف) و کلیت کبری

(۴) در صغری و کبری محمول - موجه بودن صغری و کلیت یکی از دو مقدمه

۷۷- نقیض نتیجه‌ی قیاس «هر طالب علمی کنجکاو است، هیچ دیوانه‌ای کنجکاو نیست.» کدام است؟

(۱) بعضی طالبان علم دیوانه‌اند.

(۲) بعضی طالبان علم دیوانه نیستند.

(۳) هیچ طالب علمی دیوانه نیست.

(۴) هر طالب علمی دیوانه است.

۷۸- با فرض وارد بودن این اشکال که «شکل اول قیاس کمکی به ما نمی‌کند و اگر مقدمات معلوم باشد، نتیجه معلوم است» نتیجه این می‌شود که که این نتیجه‌گیری است و به نظر اشکال گیرنده، این شکل قیاس، نوعی می‌باشد.

(۱) انسان با دانستن هر قضیه باید تمام احکام و خصوصیات مرتبط با آن قضیه را درک کند - صحیح - مصادره به مطلوب

(۲) اگر کسی بخواهد قواعد قیاس را به نقد بکشاند، چاره‌ای جز استفاده از همان قواعد را ندارد - باطل - مغالطه

(۳) انسان با دانستن هر قضیه باید تمام احکام و خصوصیات مرتبط با آن قضیه را درک کند - باطل - مصادره به مطلوب

(۴) اگر کسی بخواهد قواعد قیاس را به نقد بکشاند، چاره‌ای جز استفاده از همان قواعد را ندارد - صحیح - مغالطه

۷۹- قضایای «روح درون جسم است»، «مرده ترس‌آور است.» و «نور ماه از نور خورشید است.» به ترتیب، از چه راهی حاصل شده‌اند؟

(۱) وهم - تجربه - حدس (۲) حدس - حدس - تجربه

(۳) حدس - وهم - حدس (۴) وهم - وهم - تجربه

۸۰- هدف برانگیختن مخاطب به کاری یا اجتناب از آن می‌باشد و چنانچه هدف از استدلال، مغلوب کردن مخاطب و قانع کردن وی باشد، آن را می‌نامند و دستیابی به صناعات خمس از راه به دست آمده است.

(۱) خطابه - جدل - منطق (۲) شعر - خطابه - تجربه

(۳) خطابه - جدل - تجربه (۴) شعر - خطابه - منطق

۸۱- نوع مغالطه‌ی به کار رفته در استدلال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

«انسان ناطق است، هر ناطقی شاعر است، پس هر انسانی شاعر است.» و «یخ از آب است، آب مایع است، پس یخ مایع است.»

(۱) صورت استدلال غلط است - ماده‌ی قیاس غلط است.

(۲) محتوای کبری غلط است - قیاس حد وسط ندارد.

(۳) صورت استدلال غلط است - قیاس حد وسط ندارد.

(۴) محتوای کبری غلط است - ماده‌ی قیاس غلط است.

۸۲- در کدام گزینه به ترتیب یک نوع و جنس و فصل مختص به آن آمده است؟

(۱) انسان - ناطق - حیوان

(۲) قند - جوهر - سفید

(۳) گیاه - جسم - نامی

(۴) مثلث - شکل - سه‌زاویه‌ای

۸۳- کدام توصیف تنها برای مفهوم «فصل» مناسب است؟

(۱) صفت لازمه یک نوع خاص

(۲) صفت متمایز کننده افراد یک نوع

(۳) مفهوم درونی مختص یک ذات

(۴) جداکننده یک ذات از ذات دیگر

۸۴- کدام گزینه در رابطه با کلیات پنجگانه صحیح است؟

(۱) اجناس دارای مصادیق بوده و به وسیله عرضیات مصادیق آن‌ها متمایز می‌شوند.

(۲) اجناس دارای اقسام بوده و می‌توانند به عرضیات و فصولی تقسیم شوند.

(۳) هر نوعی دارای مصادیق بوده و به وسیله عرضیات مصادیق آن متمایز می‌شود.

(۴) فصول دارای اقسام بوده و می‌توانند به انواع و اجناسی تقسیم شوند.

۸۵- در کدام گزینه «جسم» جنس همه مفاهیم شمرده می‌شود؟

(۱) هوا - پوست بدن - ماهی - اتم

(۲) لاک‌پشت - سرخی - سنگ - حیوان ناطق

(۳) عروس دریایی - خزه - استوانه - سنگ

(۴) جسم غیرنامی - مجسمه - استقامت - خانه

۸۶- گسترده‌ترین مفهوم نسبت به «طالبی»، کدام مفهوم است؟

(۱) میوه

(۲) جسم

(۳) جوهر

(۴) کروی

۸۷- «شکل برای مربع» و «سفید برای جسم» به ترتیب مانند و هستند.

(۱) حیوان برای انسان - حساس برای حیوان

(۲) نوع برای جنس - اراده برای جسم نامی

(۳) مفهوم عام‌تر برای مفهوم خاص‌تر - عرض عام برای نوع

(۴) ذاتی برای ذات - بیرونی برای ذات

۸۸- درخت بودن یک درخت، اشاره به چه چیزی دارد؟

(۱) هستی

(۲) کثرت

(۳) ماهیت

(۴) مقدار و کمیت

۸۹- منطق‌دانان به وسیله‌ی راه‌های جلوگیری از خطاهای ذهنی را نشان می‌دهند.

(۱) بررسی و دسته‌بندی انواع خطاهای ذهن

(۲) جلوگیری از خطاهای اندیشه

(۳) شناخت مغالطه‌ها

(۴) بیان روش‌های مختلف سفسطه

۹۰- قواعد حاکم بر ذهن انسان هستند.

(۱) اکتسابی

(۲) وضع کردنی

(۳) قراردادی

(۴) کشف کردنی

۹۱- کدام گزینه بیان‌گر یک تصور است؟

(۱) هرکسی سوی مقام خود رود.

(۲) هر آن‌کس که دندان دهد نان دهد.

(۳) هر شاخه بنفشه کز زمین می‌روید.

(۴) هر که بامش بیش برفش بیش‌تر.

۹۲- کدام گزینه درست است؟

- (۱) اشتراک لفظ یک مغالطه است بنابراین نباید از الفاظ مشترک با معنای متفاوت استفاده کرد.
- (۲) برای جلوگیری از مغالطه‌ی بار ارزشی باید تلاش کنیم نوع دلالت را درست تشخیص دهیم.
- (۳) در دلالت مطابقی هم مغالطه‌ی اشتراک لفظ وجود دارد هم مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری.
- (۴) اگر در عبارتی مرجع ضمیر مشخص نباشد باعث ایجاد مغالطه‌ی ابهام در عبارت می‌شود.

۹۳- اگر مفهومی هیچ مصداقی در خارج نداشته باشد،

- (۱) ممکن است جزئی باشد (۲) حتماً کلی است (۳) حتماً جزئی است (۴) هم جزئی است هم کلی
- ۹۴- اگر بین دو مفهوم الف و ب نسبت عموم و خصوص مطلق وجود داشته باشد و مفهوم الف خاص باشد، نمی‌توان گفت

- (۱) هر الف ب است (۲) هر ب الف است (۳) بعضی الف ب است (۴) بعضی ب الف است

۹۵- در یک دسته‌بندی درست بین مفاهیم موجود در یک طبقه حتماً باید نسبت وجود داشته باشد.

- (۱) تساوی (۲) تباین (۳) عموم و خصوص مطلق (۴) عموم و خصوص من وجه

۹۶- در تعریف تحلیلی مفهوم عام است.

- (۱) وجه اشتراک مجهول با دیگر مفاهیم (۲) وجه افتراق مجهول با دیگر مفاهیم

- (۳) ترکیب وجوه اشتراک و افتراق مفهوم مجهول (۴) مهم‌ترین وصف و ویژگی مجهول

۹۷- به تعریف به مثال هم می‌گویند.

- (۱) خاصه مرکبه (۲) تعریف مصداقی (۳) تعریف لفظی (۴) سلسله اوصاف

۹۸- تعریف باید جامع باشد، یعنی

- (۱) محتوای مفهوم را به طول کامل دربر بگیرد.
- (۲) افراد مفهوم خارج از آن قرار نگیرند.
- (۳) مانع ورود اغیار به تعریف باشد.
- (۴) با مفهوم مجهول نسبت تساوی داشته باشد.

۹۹- تعریف «خاصه‌ی مرکبه» است.

- (۱) همان تعریف لغوی (۲) یکی از انواع تعریف تحلیلی

- (۳) یکی از انواع تعریف مصداقی (۴) همان تعریف به تشبیه

۱۰۰- استفاده از استعاره در تعریف باعث آن می‌شود.

- (۱) واضح نبودن (۲) جامع نبودن (۳) مانع نبودن (۴) دوری بودن

۱۰۱- اگر نتیجه‌ی یک استدلال، کلی و عام باشد، آن استدلال

- (۱) می‌تواند تمثیل باشد (۲) ممکن است مقدمه‌ای کلی داشته باشد

- (۳) حتماً استقرا است (۴) به نحو ضروری نتیجه می‌دهد

۱۰۲- استدلالی که در آن مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند، در تقسیم‌بندی ارسطویی است.

- (۱) قیاسی و تمثیلی (۲) تمثیلی و استقرایی (۳) استقرایی و قیاسی (۴) تمثیلی، استدلالی و قیاسی

۱۰۳- به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی احکام یکی را بر دیگری تسری داد، لذا استدلال تمثیلی باعث ایجاد مغالطه شود.

- (۱) می‌توان - نمی‌تواند (۲) می‌توان - می‌تواند (۳) نمی‌توان - می‌تواند (۴) نمی‌توان - نمی‌تواند

۱۰۴- یکی از راه‌های نقد استدلال تمثیلی است.

- (۱) پیدا کردن تمثیل مخالف (۲) پیدا کردن مثال نقض

- (۳) آوردن استدلال استقرایی مخالف (۴) توجه به وجوه شباهت‌های قوی

۱۰۵- استنتاج بهترین تبیین

- (۱) صورت قیاسی دارد. (۲) نوعی استقرا است.

- (۳) قوی‌ترین نوع استدلال است. (۴) از اقسام استدلال تمثیلی است.

۱۰۶- جهت بررسی فرضیه‌های علمی از استفاده می‌شود.

- (۱) قیاس (۲) استقراء (۳) تمثیل (۴) تعریف

۱۰۷- استدلالی که اجزای نتیجه در مقدمات پخش شده‌اند،

(۱) حتماً قیاس است. (۲) حتماً تمثیل است. (۳) حتماً استقرا است. (۴) حتماً دو نتیجه دارد.

۱۰۸- کدام گزینه از کاربردهای اصلی استدلال نیست؟

(۱) درک حقیقت (۲) اقناع دیگران (۳) غلبه بر دیگران (۴) بررسی فرضیه‌ها

۱۰۹- در کدام گزینه مفهوم کلی وجود ندارد؟

(۱) حافظ شیرازی - شهر مشهد - پایتخت ایران (۲) تنها فرزند علی - محل شهادت صیاد شیرازی - تهران

(۳) امام علی (ع) - پرویز پرستویی - خدا (۴) قلعه‌ی دماوند - این کتاب درسی - الله

۱۱۰- بین دو مفهوم علم و تصدیق نسبت و بین دو مفهوم عموم و خصوص مطلق و عموم و خصوص من وجه نسبت برقرار است.

(۱) تساوی - تباین (۲) عام و خاص مطلق - تباین

(۳) تساوی - عام و خاص مطلق (۴) عام و خاص مطلق - عام و خاص من وجه

۱۱۱- در تعریف تحلیلی به روش عام و خاص، نسبت میان مفهوم عام و مفهوم مجهول و نسبت میان مفهوم عام و مفهوم خاص به ترتیب و است.

(۱) تساوی - عموم و خصوص مطلق (۲) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

(۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه (۴) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق

۱۱۲- در تعریف تحلیلی به روش سلسله‌ی اوصاف میان هریک از مفاهیم به کار رفته در تعریف با هم و با مفهوم مجهول به ترتیب و است.

(۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق (۲) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه

(۳) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق (۴) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

۱۱۳- وقتی تعریف، شامل مصادیق غیر شود، نیست و وقتی شامل همه‌ی مصادیق مفهوم مجهول شود است.

(۱) جامع - مانع (۲) مانع - مانع (۳) مانع - جامع (۴) جامع - جامع

۱۱۴- اگر همه‌ی مقدمات یک استدلال جزئی باشند آن گاه قطعاً است.

(۱) نتیجه‌ی استدلال کلی (۲) نتیجه‌ی استدلال یقینی

(۳) این استدلال تمثیلی (۴) این استدلال غیرقیاسی

۱۱۵- در صورت پذیرش مقدمات قیاس

(۱) پذیرفتن نتیجه، ضروری است. (۲) نتیجه حتماً یقینی است.

(۳) نتیجه صادق است. (۴) نتیجه احتمالاً پذیرفتنی است.

۱۱۶- نتیجه‌ی استقراء لزوماً کلی در ریاضیات از آن استفاده و در علوم تجربی دانشمندان است.

(۱) است - نمی شود - مورد استفاده (۲) نیست - می شود - مبنای اعتماد

(۳) است - می شود - مبنای اعتماد (۴) نیست - نمی شود - مورد استفاده

۱۱۷- مغالطه‌ی «تعمیم شتاب زده» در چه صورتی اتفاق می افتد؟

(۱) وقتی جامعه‌ی آماری کوچکی انتخاب کنیم.

(۲) زمانی که به خاطر شباهت بین دو چیز احکام آن‌ها را به هم نسبت دهیم.

(۳) وقتی نتوانیم تک تک موارد را بررسی کنیم.

(۴) زمانی که حکم یک امر جزئی را به جامعه‌ی بزرگی تسری دهیم.

۱۱۸- کدام گزینه در مورد قیاس نادرست است؟

(۱) حداقل دو مقدمه دارد. (۲) نتیجه‌ی آن کلی است.

(۳) نتیجه‌ای یقینی دارد. (۴) در علوم مختلف کاربرد دارد.

۱۱۹- منطق در اصل، علمی است که

(۱) نظری - قوانین حاکم بر ذهن را ابداع می کند.

(۲) کاربردی - تبحر در آن به تمرین نیاز دارد.

(۳) نظری - آشنایی با آن مانع خطا می شود. (۴) کاربردی - ذهن از آن تخطی نمی کند.

۱۲۰- تعریف و استدلال، به ترتیب به وسیله و انجام می شوند.

- (۱) تصورات معلوم - تصدیقات معلوم
(۲) تصدیقات معلوم - تصورات معلوم
(۳) تصورات مجهول - تصدیقات مجهول
(۴) تصدیقات مجهول - تصورات مجهول

۱۲۱- ابزاری بودن «علم منطق» به معنای است.

- (۱) نیازمندی آن به ممارست
(۲) ارائه دستورالعمل های نظری
(۳) فراهم کردن محتوای علوم دیگر
(۴) خدمت رسانی به سایر علوم

۱۲۲- کدام گزینه درباره «مغالطات» نادرست است؟

- (۱) آن ها را می توان همچون بیماری های ذهن دانست.
(۲) همان سفسطه ها یا خطاهای اندیشه هستند.
(۳) خطاهای ذهنی هستند که ناآگاهانه رخ می دهند.
(۴) علم منطق انواع آن ها را دسته بندی می کند.

۱۲۳- در متن زیر چند تصدیق وجود دارد؟

«حکیمان، دیر دیر خوردن و عابدان، نیم سیر و زاهدان، سد رمق و جوانان، تا طبق بگیرند»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۲۴- لازمه ورود به مبحث «تعریف» و «استدلال» به ترتیب، آشنایی با و است.

- (۱) تصور - الفاظ (۲) قضایا - مفاهیم
(۳) تصدیق - قضایا (۴) الفاظ - قضایا

۱۲۵- فرض کنید از استدلال زیر که استدلال درستی است، مطلع هستیم. کدام گزینه درباره معلوم یا مجهول بودن اجزای آن برای ما، درست است؟

«معلم ما در کلاس است (جزء اول)؛ چون در خانه اش نیست (جزء دوم)»

- (۱) جزء اول، مجهول و جزء دوم، معلوم است.
(۲) جزء اول، معلوم و جزء دوم، مجهول است.
(۳) هر دو جزء، پیش از استدلال مجهول اند.
(۴) هر دو جزء، بعد از استدلال معلوم اند.

۱۲۶- کاربرد علم «منطق» چه تأثیری در فرایند تفکر دارد؟

- (۱) مانع بروز هرگونه اشتباهی در فرایند تفکر آدمی می شود.
(۲) مواد و مصالح لازم برای تفکر در علوم دیگر را تأمین می کند.
(۳) امکان تعریف و استدلال را در تفکر فراهم می کند.
(۴) موجب تشخیص سریع تر و دقیق تر خطاهای ذهنی می شود.

۱۲۷- دلیل مهم تر شدن علم «منطق» در عصر حاضر چیست؟

- (۱) فراگیر شدن رسانه های جمعی
(۲) پیچیده شدن ذهن و شناخت بشری
(۳) زیر سوال رفتن یافته های علمی گذشتگان
(۴) رشد میزان کلاهبرداری در داد و ستد

۱۲۸- پیش از این که منطق دانان، قواعد حاکم بر ذهن را معرفی و دسته بندی کنند،

- (۱) اشخاص تحصیل نکرده هم منطقی می اندیشیدند؛ اما احتمال خطایشان بیشتر بود.
(۲) حتی مردم کوچه و بازار نیز همه افکارشان دقیقاً مطابق قواعد علم منطق بود.
(۳) جلوگیری از خطاهای ذهنی برای اندیشمندان تحصیل کرده هم مشکل تر بود.
(۴) انسان های باسواد و فرهیخته، در زندگی کمتر اصول علم منطق را به کار می بردند.

۱۲۹- در کدام یک از موقعیت های زیر، نیازمند تصدیق های معلومی هستیم تا یک تصدیق مجهول را کشف کنیم؟

- (۱) تعریف «علم منطق» برای دانش آموزان سال دهم
(۲) اثبات «تأثیر مثبت کاربرد منطق در جلوگیری از خطای اندیشه»
(۳) مشخص کردن چیستی «تعریف» و «استدلال»
(۴) روشن کردن مفهوم «مغالطه» در کتاب منطق سال دهم

۱۳۰- منطق چگونه در حیطه «تعریف» از خطای ذهن جلوگیری می‌کند؟

- (۱) صرفاً چیهستی تعریف را تعریف می‌کند و ذهن انسان را به این مفهوم توجه می‌دهد.
- (۲) در برابر تعاریف نادرست به کسانی که منطق را به‌کار می‌گیرند، هشدار می‌دهد.
- (۳) تعاریف درست اصطلاحات علوم را در اختیار دانشمندان آن علوم قرار می‌دهد.
- (۴) برای هر علمی، روش خاص درست تعریف کردن در آن علم را نشان می‌دهد.

۱۳۱- دو حیطه دانش «منطق»، عبارت است از که کاربردشان

- (۱) تصور و تصدیق - در سراسر زندگی انسان به چشم می‌خورد.
- (۲) استدلال و تعریف - به تعلیم و تعلم محدود نیست.
- (۳) تصور و تصدیق - بخشی از سخنان روزمره ما را تشکیل می‌دهد.
- (۴) استدلال و تعریف - تنها، ارزیابی اندیشه‌های فلسفی است.

۱۳۲- اگر گنجینه تصورات یک فرد، صرفاً مشتمل بر سه مفهوم «سیاست»، «چماق» و «هویج» باشد، آن‌گاه تصور «سیاست

چماق و هویج» برای او خواهد بود (تذکر: «سیاست چماق و هویج»، یعنی سیاستی که برای همراه کردن طرف مقابل، از یک سو او را تهدید می‌کنند که اگر همراه نشود به او ضرری خواهند رساند؛ و از سوی دیگر او را تطمیع می‌کنند که اگر همراه شود به او منفعتی خواهند داد.)

- (۱) مجهول - و صرفاً با همان سه تصور معلوم‌اش، تعریف‌پذیر نیست.
- (۲) معلوم - لذا از معلوم شدن به کمک تعریف، بی‌نیاز است.
- (۳) مجهول - و صرفاً با همان سه تصور معلوم‌اش، تعریف‌پذیر است.
- (۴) معلوم - اما ربطی به معنای آن سه تصور معلوم‌اش ندارد.

۱۳۳- کدام گزینه با «تعریف»، معلوم می‌شود؟

- (۱) در رفتن جان از بدن، گویند هر نوعی سخن
- (۲) تو را من زهر شیرین خوانم ای عشق
- (۳) آن یار کزو گشت سر دار بلند
- (۴) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی

۱۳۴- کدام گزینه در مورد مغالطه درست است؟

- (۱) معمولاً اغلب آگاهی‌ها نوعی مغالطه هستند.
- (۲) همان خطاهای ذهنی هستند که بی‌شمارند.
- (۳) قواعد جلوگیری از آن‌ها در منطق طراحی شده است.
- (۴) در فلسفه بیش از زندگی روزمره اتفاق می‌افتد.

۱۳۵- فکر به معنای منطقی آن یعنی

- (۱) حرکت ذهن از معلومات به مجهولات
- (۲) دقت در اندوخته‌های ذهنی
- (۳) اشتغال ذهن به دانسته‌ها
- (۴) حرکت ذهن از معلوم فعلی به معلوم پیشین

۱۳۶- کدام گزینه با «تعریف» معلوم می‌شود؟

- (۱) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن
- (۲) تو را من زهر شیرین خوانم ای عشق
- (۳) آن یار کزو گشت سر دار بلند
- (۴) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی

۱۳۷- دو حیطه‌ی اصلی منطق تعریف و استدلال است، چون

- (۱) بدون تصور و تصدیق نمی‌توان تعریف و استدلال کرد.
- (۲) در تمام زندگی روزمره چاره‌ای جز استفاده از آن‌ها نداریم.
- (۳) در تعریف و استدلال از معلومات استفاده می‌شود.
- (۴) تعریف و استدلال از اقسام تفکر هستند.

۱۳۸- در تاریخ فلسفه، گروهی از فلاسفه معتقدند که همه‌ی شناخت‌های انسان پس از ادراک جهان پیرامون به وجود می‌آید و ذهن انسان در هنگام تولد خالی از شناخت است و مانند لوح سفید به مرور با تجربه‌ی جهان پر می‌شود، اگر نظر این فلاسفه را بپذیریم،

(۱) تفکر به معنای منطقی آن غیرممکن خواهد بود.

(۲) تفکر به معنای منطقی آن بعد از تجربه‌ی جهان پیرامون ممکن است.

(۳) پیش از تجربه‌ی جهان پیرامون می‌توان درباره‌ی جهان اندیشید.

(۴) هم پیش از تجربه و هم پس از تجربه می‌توان از تفکر برای معلوم کردن مجهولات استفاده کرد.

۱۳۹- هر انسانی در سراسر زندگی خود به منطق نیاز دارد، چون

(۱) می‌خواهد درست فکر کند و تصمیم بگیرد.

(۲) باید از دام مغالطه فرار کند.

(۳) منطق ابزار برای علوم دیگر است.

(۴) بدون منطق نمی‌تواند فکر کند.

۱۴۰- کدام گزینه درباره‌ی معلوم و مجهول بودن اجزای استدلال زیر درست است؟

«معلم در کلاس است، چون در خانه نیست.»

(۱) جزء اول مجهول و جزء دوم معلوم است.

(۲) جزء دوم مجهول و جزء اول معلوم است.

(۳) هر دو جزء بعد از استدلال معلوم‌اند.

(۴) هر دو جزء قبل از استدلال مجهول‌اند.

۱۴۱- کدام گزینه تمثیل مناسب‌تری درباره‌ی علم منطق و قواعد ذهن است؟

(۱) قواعد ذهن مانند قوانین راهنمایی و رانندگی‌اند و علم منطق مانند پلیس باعث جلوگیری از تخطی از آنها است.

(۲) قواعد ذهن مانند آجرها و مواد لازم برای ساخت یک بنا و علم منطق مانند شاقول بنایی است.

(۳) علم منطق مانند مربی ورزش باعث تسریع در روند قهرمانی است و قواعد ذهن مانند ورزشکار قهرمان است.

(۴) علم منطق مانند دانش پزشکی است و قواعد ذهن مانند قواعدحاکم بر قلب غیراکتسابی‌اند.

۱۴۲- هنگامی که با واقعیت داشتن یا نداشتن یک مفهوم کاری نداریم و برعکس، به ترتیب و رقم می‌خورد که

دومی

(۱) تصور - تصدیق - همان جمله با معنی است.

(۲) تصدیق - تصور - چیزی را از چیزی سلب می‌کند.

(۳) تصور - تصدیق - دارای حکم و قضاوت است.

(۴) تصدیق - تصور - را با قواعد منطق تعریف می‌کنیم.

۱۴۳- لازمه‌ی ورود به مبحث تعریف و استدلال به ترتیب آشنایی با و است.

(۱) تصور - الفاظ

(۲) الفاظ - قضایا

(۳) قضایا - مفاهیم

(۴) تصدیق - قضایا

۱۴۴- علمی که در پی جلوگیری از سفسطه یعنی است، که ممکن است باشد نام دارد.

(۱) خطای اندیشه - فقط غیرعمدی - منطق

(۲) هرگونه خطای اندیشه - عمدی یا غیرعمدی - منطق

(۳) مغالطه - فقط عمدی - فلسفه

(۴) مغالطه - عمدی یا غیرعمدی - فلسفه

۱۴۵- کدام گزینه درباره‌ی علم منطق صحیح است؟

(۱) منطق، دستورالعمل‌های نظری صرف است.

(۲) منطق، علمی صرفاً ابزاری است

(۳) منطق، علمی منحصر در استدلال‌های دقیق و پیچیده است.

(۴) منطق، علمی کاربردی است که برای تبحر در آن باید ممارست و تمرین داشت.

۱۴۶- کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

(۱) دانستن منطق تنها برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی به کار می‌رود.

(۲) اغلب آگهی‌های تجاری نوعی تعریف هستند، که می‌خواهند به مخاطب بفهمانند که مثلاً «فلان کالا را بخرید»

(۳) استدلال آوردن و تعریف کردن صحیح، اموری هستند که تنها در محیط تحصیلی با آنها سروکار داریم.

(۴) امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات، بیش از پیش نیازمند علم منطق هستیم.

۱۴۷- کدامیک از گزینه های زیر نادرست است؟

- (۱) در تصور، به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم.
- (۲) مواردی مانند «درخت انگور خانه مادر بزرگم» و «سیمرغ پرنده ای افسانه ای» تصدیق هستند.
- (۳) در تصدیق، حکم و قضاوت وجود دارد.
- (۴) در تصدیقات، اوصافی را به چپیزی نسبت داده یا از آن سلب می کنیم.

۱۴۸- کدامیک از موارد زیر، به ترتیب تصور و تصدیق می باشند؟

- (۱) مثلث قائم الزاویه - درست را بخوان
- (۲) مرغ - شاید این جمعه بیاید، شاید
- (۳) مثلث - عاقبت گرگ زاده گرگ می شود
- (۴) عاقبت گرگ زاده گرگ می شود - مثلث قائم الزاویه

۱۴۹- کدامیک از گزینه های زیر تعریف است؟

- (۱) دانستن تاریخ مفید است، تاریخ در پیچ و خم های زندگی ما را از تکرار تجارب دیگران که گاهی منجر به شکست شده بر حذر می دارد.

(۲) ریاضیات علمی است که درباره کمیت و مقدار، بحث و گفت و گو می کند.

(۳) اقوام ایرانی آریایی هستند و اغلب آریایی ها در آسیا زندگی می کنند.

(۴) محدوده طرح ترافیک برای کاهش ترافیک در مناطق پر تردد در شهر تهران است.

۱۵۰- در استدلال از طریق به درستی دست می یابیم و در تعریف به کمک به شناخت می رسیم.

(۱) تصدیق های مجهول - تصدیق های معلوم - تصورات معلوم - تصورات مجهول

(۲) تصورات مجهول - تصورات معلوم - تصورات مجهول - تصدیق های معلوم

(۳) تصورات مجهول - تصدیق های معلوم - تصدیق های مجهول - تصورات معلوم

(۴) تصدیق های معلوم - تصدیق های مجهول - تصورات معلوم - تصورات مجهول

۱۵۱- هر استدلال صحیحی از تشکیل می شود و وظیفه ی منطق است.

(۱) تصدیق های معلوم - جلوگیری از خطای اندیشه (۲) تصدیق های معلوم - صرفاً تعریف صحیح امور

(۳) تصورات مجهول - جلوگیری از خطای اندیشه (۴) تصدیق های مجهول - صرفاً تعریف صحیح امور

۱۵۲- مهم ترین حیطه کاربرد علم منطق کجاست؟

(۱) استفاده بهتر از اطلاعات و معلومات ریاضی

(۲) بهبود روش تعلیم و تعلم و پیش گیری از خطاهای تجربی

(۳) جلوگیری از خطای اندیشه و پرهیز از فریب دادن در استدلال

(۴) استدلال آوری و تعریف کردن صحیح، در تمام عرصه های اندیشه

۱۵۳- علم منطق در برابر انواع مغالطات از کدام ابزار استفاده می کند؟

(۱) از قوانین حاکم بر ذهن کمک بگیرد.

(۲) از تجربه و آزمایش بسیار استفاده می کند.

(۳) فقط قواعد عقلی را تعلیم می دهد.

(۴) با آزمایش مکرر از لغزش های ذهن جلوگیری می کند.

۱۵۴- دانستن منطق چگونه در درست اندیشیدن به انسان کمک می کند؟

(۱) با ابداع ضوابطی مشخص و آموزش آنها

(۲) با معرفی نکردن آنچه باعث کندی تفکر می شود.

(۳) با ارادی کردن اندیشه دوری از اشتباهات

(۴) با آشنا کردن آدمی با طرز کار ذهنش

۱۵۵- هر تصدیق لزوماً یک را بیان می کند و تصور

(۱) حکم - ممکن است واقعیت نداشته باشد.

(۲) واقعیت - به وسیله تعریف معلوم می گردد.

(۳) قضاوت - ارتباط بین موجودات است.

(۴) چپستی - معنای یک مفهوم است.

۱۵۶- به ترتیب کدام تعریف «با مفاهیم کلی تر شروع نشده» و کدام یک «با معرف ارتباطی ندارد»؟

(الف) دایره: خط منحنی

(ب) آب: سیال بی رنگ و بو

(پ) انسان: ناطق حیوان

(۱) ب - الف

(۲) الف - ب

(۳) پ - ب

(۴) ب - الف

۱۵۷- اگر در تعریف مفاهیمی مانند آب، قضیه و درخت از «جسم سیال»، «جمله‌ی خبری صادق» و «جسم نامی سبز» استفاده کنیم، تعریف‌های ارائه شده به ترتیب متصف به و هستند.

- (۱) جامع و مانع نبودن - مانع بودن - جامع بودن
(۲) مانع نبودن - جامع بودن - جامع و مانع نبودن
(۳) جامع بودن - مانع بودن - جامع و مانع نبودن
(۴) مانع نبودن - جامع نبودن - مانع بودن

۱۵۸- توضیح مقابل کدام عبارت با توجه به اقسام علم در منطق، درست است؟

- (۱) «حیوان»: کاری است که برای رسیدن به چستی یک مفهوم انجام گرفته است.
(۲) «مستضعفان بر جهان استیلا خواهند یافت»: حکم و قضاوتی در آن دیده می‌شود که از طریق استدلال حاصل می‌شود.
(۳) «جوهر مادی حساس»: برای رسیدن به آن، تفکر لازم نیست.
(۴) «هر کلی از جزء خود بزرگتر است»: تصویری مجهول است که با اندخته‌های تصویری دیگر روشن شده است.

۱۵۹- کدام عبارت درست است؟

- (۱) مقصود از نطق، قدرت سخن گفتن است که در تفکر و تعقل تجلی می‌کند.
(۲) ملاک برتری انسان نسبت به سایر مخلوقات، قدرت سخن گفتن او است.
(۳) تفکر و اندیشه در انسان امری اکتسابی و نیازمند تمرین و به دست آوردن مهارت است.
(۴) اطلاع «ناطق» به انسان نشان‌دهنده جایگاه رفیع اندیشه در ساختار وجود انسان است.

۱۶۰- هریک از تعاریف «جسم نامی ابزار ساز»، «حیوان راه رونده» و «جوهر متفکر» در تعریف انسان، به ترتیب هستند.

- (۱) اعم است - صحیح است - اخص است.
(۲) صحیح است - اعم است - اخص است.
(۳) صحیح است - اعم است - اعم است.
(۴) اخص است - صحیح است - صحیح است.

۱۶۱- در کدام گزینه، سه مفهوم از موارد مشخص شده کلی هستند؟

- (۱) بنیانگذار فلسفه، سقراط اهل یونان است و برجسته‌ترین شاگرد او افلاطون است.
(۲) ارسطو، فیلسوف بزرگ یونان در سده چهارم قبل از میلاد است، وی را معلم اول نیز می‌نامند.
(۳) ابن سینا فیلسوف مشائی یعنی پیرو ارسطو است اما برای استاد او، افلاطون نیز احترام زیادی قائل است.
(۴) حضرت محمد (ص)، خاتم پیامبران و از پیامبران اولوالعزم صاحب شریعت است که فرشته وحی، جبرئیل بر او نازل شد.

۱۶۲- کدام یک درباره علم منطق درست است؟

- (۱) روش اندیشیدن را می‌آموزد.
(۲) از خطای اندیشه جلوگیری می‌کند.
(۳) مواد لازم را برای تفکر فراهم می‌آورد.
(۴) دانشی نظری و در کنار سایر علوم است.

۱۶۳- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) همه آگهی‌های تجاری نوعی مغالطه هستند.
(۲) فراگیر شدن رسانه‌ها نیاز انسان را به منطق بیشتر کرده است.
(۳) استدلال و تعریف بخشی از سخنان روزانه ما را تشکیل می‌دهند.
(۴) دانستن منطق برای فهم فلسفه دارای اهمیت زیادی است.

۱۶۴- در کدام گزینه دو تصور و دو تصدیق وجود دارد؟

- (۱) نه هر که به قامت مهتر به قیمت بهتر - دانستن توانستن است - خدا هست - فیلسوف مسلمان ایرانی
(۲) توانا بود هر که دانا بود - مکن ای صبا مشوش سر زلف آن پری را - بلیت‌های الکترونیکی - ای کاروان آهسته ران
(۳) سیمرخ پرنده‌ای افسانه‌ای است - هر که بامش بیش برفش بیش - اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را - کتاب منطق پایه دهم انسانی

- (۴) هر آن کس که دندان دهد - بشنو از نی چون حکایت می‌کند - دانی چرا آینه‌ات غماز نیست - مزن بر سر ناتوان دست زور

۱۶۵- در کدام عبارت لفظ مشخص شده به دلالت التزام به کار رفته است؟

- (۱) داشتم کتاب را ورق می‌زدیم که پاره شد.
 (۲) کل شهر دور او جمع شدند.
 (۳) قیمت خانه خیلی گران شده است.
 (۴) قبل از غذا دست خود را بشوید.

۱۶۶- در هر کدام از موارد زیر امکان وقوع کدام مغالطه وجود دارد؟

- الف: اخراج لازم نیست سرکار بیاید.
 ب: ما اعلام کردیم تا آخر بهمن این کارخانه افتتاح می‌شود و افتتاح کردیم نگفته بودیم که راه‌اندازی می‌شود.
 (۱) الف: ابهام در مرجع ضمیر؛ ب: مغالطه نگارشی کلمات

(۲) الف: مغالطه اشتراک لفظ؛ ب: توسل به معنای ظاهری کلمات

(۳) الف: مغالطه نگارشی کلمات؛ ب: ابهام در مرجع ضمیر

(۴) الف: مغالطه نگارشی کلمات؛ ب: توسل به معنای ظاهری کلمات

۱۶۷- امکان استفاده از کدام مغالطه در عبارت زیر وجود دارد؟

«احمد به پدرش خیلی احترام می‌گذارد، او فرد با ایمانی است.»

- (۱) اشتراک لفظ
 (۲) توسل به معنای ظاهری کلمات
 (۳) ابهام در مرجع ضمیر
 (۴) مغالطه نگارشی کلمات

۱۶۸- در کدام دسته از مفاهیم زیر سه مفهوم جزئی وجود دارد.

الف: ارتش جمهوری اسلامی ایران - تمام مهره‌های این کیسه - این کلاس بزرگ

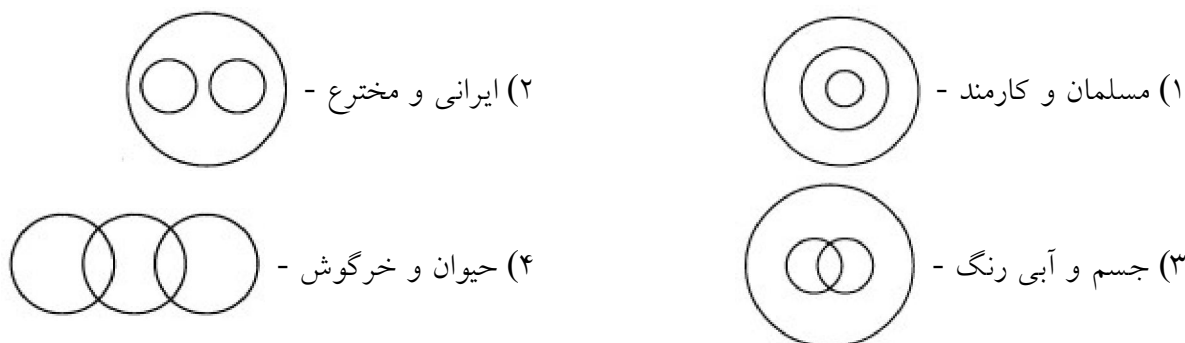
ب: خانه آجری - صحابه پیامبر - پایتخت ایران

پ: کتاب منطق - خانه من - رخس

ت: کوه سبلان - ملت ایران - مجموعه اعداد طبیعی

- (۱) ب و ت (۲) الف و ت (۳) ب و پ (۴) الف و ب

۱۶۹- رابطه میان کدام دو مفهوم عموم و خصوص مطلق است و کدام دوایر نشان دهنده رابطه «انسان و دانش آموز و ایرانی» است؟

۱۷۰- کدام عبارت درباره نسبت‌های چهارگانه نادرست است؟

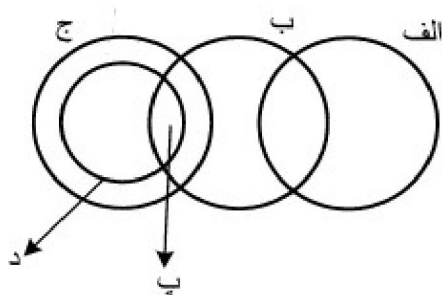
- (۱) اگر دایره مصادیق دو کلی بر یکدیگر منطبق باشند، میان آن‌ها رابطه تساوی وجود دارد.
 (۲) دو مفهوم کلی «تصور و تصدیق» هیچ مصادیق مشترکی ندارند بنابراین رابطه آن‌ها تباین است.
 (۳) از این که بعضی میوه‌ها شیرین هستند و بعضی شیرین نیستند و بالعکس، می‌فهمیم رابطه میوه و شیرین عموم و خصوص من وجه است.
 (۴) وقتی یک مفهوم کلی تمام مصادیق مفهوم کلی دیگر را در برگیرد و مصادیق دیگری را نیز شامل شود رابطه آن‌ها عموم و خصوص من وجه است.

۱۷۱- کدام طبقه‌بندی درست است؟

- (۱) موجود مادی < موجود بی‌جان < درخت < چنار
- (۲) آسیایی < ایرانی < تهرانی < اهوازی
- (۳) موجود < موجود غیرمادی < موجود مادی < جاندار
- (۴) انسان < دانش‌آموز < دبیرستانی < دبستانی

۱۷۲- کدام عبارت درست است؟

- (۱) خطا یا در تصور رخ می‌دهد یا در تصدیق
- (۲) عدم منطق برای تشریح روش تفکر وضع شده است.
- (۳) انسان قادر است موضوعات مورد تفکر خود را سامان دهد.
- (۴) رسیدن به یک تصدیق جدید برخلاف استدلال کردن نیازی به تفکر ندارد.

۱۷۳- با توجه به شکل کدام عبارت درست است؟

- (۱) نسبت میان «ج» و «الف» تباین است.
- (۲) نسبت میان «پ» و «الف» تباین است.
- (۳) تمام مصادیق «پ» و «د» مشترک هستند.
- (۴) نسبت میان «پ» و «ب» عموم و خصوص من وجه است.

۱۷۴- به ترتیب کدام مفهوم در خارج وجود مستقل دارد و کدام یک جنس عالی است؟

- (۱) حیوان - جسم
- (۲) حیوان - جوهر
- (۳) حیوان - کیفیت
- (۴) انسان - کیفیت

۱۷۵- کدام تعریف درست است؟

- (۱) رسم ناقص سگ: جسم عوعو کننده
- (۲) حدناقص جسم: جوهر دارای ابعاد
- (۳) رسم تام حیوان: جسم نامی حساس
- (۴) حدتام فعل: کلمه‌ای که بر کاری دلالت کند.

۱۷۶- ملاک تشخیص صدق و کذب یک قضیه کدام است؟

- (۱) مطابقت با واقع
- (۲) بامعنا بودن
- (۳) سازگاری با سایر قضایا
- (۴) خبری بودن

۱۷۷- دلیل اصلی این که جملات انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند، این است که

- (۱) خطا در آن‌ها رخ نمی‌دهد.
- (۲) منطق فقط جملات خبری را بررسی می‌کند.
- (۳) این گونه جملات معنای مستقل ندارند.
- (۴) خبری از عالم خارج نمی‌دهند.

۱۷۸- کدام گزینه یک قضیه است؟

- (۱) عراق پایتخت ایران است.
- (۲) تهران پایتخت شیراز است.
- (۳) تهران پایتخت عراق است.
- (۴) شیراز پایتخت فارس است.

۱۷۹- کدام گزینه بیانگر یک «قضیه‌ی کلی» است؟

- (۱) هیچ کس جز علی (ع) فاتح خیبر نیست.
- (۲) هر کسی که سبیل دارد پدر تو نیست.
- (۳) هر عالمی بافضیلت نیست.
- (۴) هیچ کلاسی مدرسه نیست.

۱۸۰- در کدام گزینه فعل جمله همان نسبت است؟

- (۱) مشهد پایتخت معنوی ایران است.
- (۲) در این مدرسه معلم پرورشی نیست.
- (۳) امروز دکتر به مطب نمی‌آید.
- (۴) خدا در همه جا و در همه زمان است.

۱۸۱- قضیه‌ای که محمول آن به افراد محدودی نسبت داده می‌شود،

- (۱) یک قضیه‌ی کلی است.
- (۲) ممکن است جزئی باشد.
- (۳) حتماً محصوره نیست.
- (۴) بدون شک سالبه نیست.

۱۸۲- اگر موضوع قضیه جزئی باشد، آن قضیه و اگر سور قضیه جزئی باشد، آن قضیه است.

- (۱) شخصی - حملی
- (۲) جزئی - شخصی
- (۳) محصوره - شخصی
- (۴) جزئی - جزئی

- ۱۸۳- اگر در قضیه‌ای دو نسبت وجو داشته باشد، آن قضیه است، مثل
 (۱) حملی - مطلب گر توانگری خواهی.
 (۲) شرطی - هر که را صبر نیست حکمت نیست.
 (۳) حملی - هر که بامش بیش برفش بیش تر.
 (۴) شرطی - اگر فردا باران بیارد.
- ۱۸۴- استدلال استقرایی، استدلالی است که
 (۱) مقدمات، نتیجه را حتماً در پی خواهند داشت.
 (۲) نتیجه توسط مقدمات، حمایت نسبی می‌شود.
 (۳) برای رسیدن به نتیجه از مثال استفاده می‌شود.
 (۴) در علوم تجربی استفاده می‌شود.
- ۱۸۵- مغالطه‌ی تعمیم شتاب‌زده زمانی رخ می‌دهد که
 (۱) نتایج بررسی یک مورد به موارد دیگر تعمیم یابد.
 (۲) بدون بررسی تک‌تک موارد حکم کلی بیان شود.
 (۳) جامعه‌ی مورد بررسی یک جامعه‌ی بسیار بزرگ باشد.
 (۴) موارد بررسی شده شبیه هم و از یک گروه باشند.
- ۱۸۶- عکس مستوی قضیه‌ی «هر یازده حاصل جمع پنج و شش است» کدام است؟
 (۱) هیچ حاصل جمع پنج و شش غیر یازده نیست.
 (۲) هر غیر حاصل جمع پنج و شش غیر یازده است.
 (۳) هر حاصل جمع پنج و شش یازده است.
 (۴) بعضی حاصل جمع پنج و شش یازده است.
- ۱۸۷- با فرض صدق یک قضیه‌ی جزئی، کدام گزینه درست است؟
 (۱) حتماً عکس مستوی آن صادق است.
 (۲) حتماً متضاد آن کاذب است.
 (۳) حتماً متناقض آن کاذب است.
 (۴) حتماً متضاد متناقض آن صادق است.
- ۱۸۸- به ترتیب کدام یک از محصورات چهارگانه «متضاد» و «عکس مستوی» ندارند؟
 (۱) موجهی جزئی - سالبه‌ی جزئی
 (۲) موجهی جزئی - موجهی کلی
 (۳) سالبه‌ی جزئی - موجهی جزئی
 (۴) سالبه‌ی کلی - سالبه‌ی جزئی
- ۱۸۹- اگر قضیه‌ی «بعضی الف ب نیست» صادق باشد، ارزش دو قضیه‌ی «بعضی غیر ب الف است» و «هیچ غیر ب الف نیست» به ترتیب کدام است؟
 (۱) صادق - کاذب
 (۲) صادق - صادق
 (۳) صادق - غیرقابل تشخیص
 (۴) غیرقابل تشخیص - کاذب
- ۱۹۰- متضاد متناقض عکس مستوی «موجهی کلی» کدام است؟
 (۱) سالبه‌ی کلی
 (۲) سالبه‌ی جزئی
 (۳) موجهی کلی
 (۴) موجهی جزئی
- ۱۹۱- در مورد قضیه‌ی «میزهایی که در این کلاس هستند آبی نیستند» کدام گزینه درست است؟
 (۱) متضاد آن قضیه‌ی جزئی و سالبه است.
 (۲) عکس آن قضیه‌ی کلی و موجهه است.
 (۳) متضاد آن قضیه‌ی کلی و موجهه است.
 (۴) عکس آن قضیه‌ی جزئی و سالبه است.
- ۱۹۲- عکس مستوی موجهی کلی و نقیض سالبه‌ی کلی، با موضوع و محمول یکسان
 (۱) فقط در سور مشترک هستند.
 (۲) موضوع واحد دارند.
 (۳) متضاد ندارند.
 (۴) هیچ اشتراکی ندارند.
- ۱۹۳- به ترتیب «مبنای اعتماد به علوم تجربی» و «پیش‌دانسته‌های این مبنا در علوم تجربی» کدام‌اند؟
 (۱) استقرای ناقص - مشاهدات
 (۲) استقرای تام - مشاهدات
 (۳) استقرای ناقص - علوم نقلی
 (۴) استقرای تام - تجربیات
- ۱۹۴- استدلال جزئی به کلی یادآور است که
 (۱) قیاس - نتیجه‌اش شخصیه است.
 (۲) استقراء - همیشه نتیجه‌ی کلی دارد.
 (۳) قیاس - دو جنبه‌ی ماده و صورت دارد.
 (۴) استقراء - مبنای اعتماد به علوم عقلی است.
- ۱۹۵- پزشکان با بررسی اثر آنتی‌بیوتیک‌ها بر روی بیماران متوجه شده‌اند که استفاده‌ی نادرست از این دارو، باعث مقاومت باکتری‌های بیماری‌زا در مقابل این دارو می‌شود. روش این استدلال در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) تمثیل
 (۲) قیاس
 (۳) استقرای تام
 (۴) استقرای ناقص

۱۹۶- کدام عبارت دربارهٔ دامنهٔ کارکرد منطق مناسب‌تر است؟

- (۱) فقط برای فهم فلسفه لازم است.
- (۲) آن‌جا که پای علم به میان بیاید، مورد نیاز است.
- (۳) بیشتر حوزه‌های زندگی انسان را در برمی‌گیرد.
- (۴) در حوزه جلوگیری از خطاهای رسانه‌ای کاربرد دارد.

۱۹۷- کدام عبارت به جهان خارج مربوط می‌شود؟

- (۱) همهٔ فلزات رسانا هستند.
- (۲) کتاب و مکتوب از یک ریشه‌اند.
- (۳) با حلوا حلوا دهان شیرین نمی‌شود.
- (۴) فرهنگ مفهوم پیچیده‌ای دارد.

۱۹۸- کدام عبارت دارای «مغالطهٔ نگارشی کلمات» است؟

- (۱) حالت جوانی در اشخاص مختلف با یکدیگر تفاوت دارد.
- (۲) حال شما آن قدر بزرگ است که آدم دلش باز می‌شود.
- (۳) کاشتن نهال از بهترین کارهایی است که انسان می‌تواند انجام دهد.
- (۴) قطره‌های باران در مجمر سوزان مغرب، چون شراره‌های آتش به نظر می‌رسید.

۱۹۹- کدام عبارت ممکن است منجر به مغالطهٔ اشتراک لفظ گردد؟

- (۱) مانند گذشته آن‌جا نشسته است.
- (۲) دخترش در خانهٔ او از دنیا رفت.
- (۳) غذای تهیه شده توسط پدر خورده شد.
- (۴) آقای وزیری دیروز به مدرسهٔ ما آمده بود.

۲۰۰- کدام دسته از مفاهیم زیر با ترتیب درستی طبقه‌بندی شده است؟

- (۱) اهوازی - انسان - مرد - ایرانی
- (۲) حیوان - جاندار - مهره‌دار - اسب
- (۳) گیاه - درخت - گل بنفشه - بنفشه سفید
- (۴) آسیایی - خاورمیانه‌ای - گیلکی - کشاورز

۲۰۱- دو مفهوم الف و ب را داریم و می‌دانیم که دارای برخی مصادیق مشترک و برخی مصادیق غیرمشترک هستند.

به ترتیب نام نسبت میان آن‌ها کدام است و با توجه به نسبت آن‌ها، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه - بعضی الف ب است.
- (۲) عموم و خصوص من وجه - هر الف ب است.
- (۳) عموم و خصوص مطلق - هر الف ب است.
- (۴) عموم و خصوص مطلق - بعضی الف ب است.

۲۰۲- کدام عبارت درست است؟

- (۱) در تعریف یک اصطلاح برای یک شخص، باید از اصطلاحات آشنا برای او استفاده کرد.
- (۲) تعریف از طریق ذکر مصادیق، برای همهٔ مفاهیم مناسب و قابل استفاده است.
- (۳) در تعریف هر اصطلاح، فقط باید یکی از انواع تعریف مورد استفاده واقع شود.
- (۴) منظور از امر عام در تعریف مفهومی، امری است که همهٔ مصادیق مفهوم مجهول را در برمی‌گیرد.

۲۰۳- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) در تعریف مفهومی، مفاهیم از عام به خاص مرتب می‌شوند.
- (۲) در تعریف باید بعضی از وجوه افتراق یک چیز از سایر چیزها معلوم شود.
- (۳) دیدن تصویر یک شیء نمی‌تواند در شناخت آن تأثیری داشته باشد.
- (۴) یکی از راه‌های سادهٔ شناسایی، نشان دادن مصداق یک چیز است.

۲۰۴- کدام یک از عبارات نشان‌دهندهٔ یک استقرای تعمیمی است؟

- (۱) استان‌های شمالی کشور در ۵۰ سال اخیر، بیشتر روزهای پاییز را بارانی بوده‌اند، لذا امسال نیز چنین خواهد بود.
- (۲) در پدیدهٔ خسوف، ماه میان زمین و خورشید واقع می‌شود، لذا زمین تاریک خواهد شد.
- (۳) دیروز که به خانهٔ مادربزرگم رفتم، خاله‌ام را در آن‌جا دیدم، لذا امروز هم او را خواهم دید.
- (۴) پسرخالهٔ من خیلی به من شبیه است، لذا او هم در درس ریاضی ضعیف است.

۲۰۵- کدام عبارت استدلال قیاسی است؟

- (۱) در شهر تفلیس کلیسا زیاد است، پس احتمالاً اکثر مردم مسیحی هستند.
- (۲) یکسال است که در این شهر هستم و می‌دانم که امروز هم ساعت نه صبح ترافیکی نخواهد بود.
- (۳) قفل در شکسته نشده است، پس کسی که وارد اتاق شده کلید داشته است.
- (۴) روحیات انسان در اواخر عمر مانند اطفال می‌شود، همان‌طور که مانند بچگی بی‌دندان می‌شود.

۲۰۶- فعل «نمی‌توانید» در عبارات زیر به ترتیب به چه معنایی است و چه مغالطه‌ای می‌تواند ایجاد کند؟

(الف) پیر شده‌اید و دیگر «نمی‌توانید» این سنگ را بلند کنید.

(ب) شما «نمی‌توانید» وارد بخش مراقبت‌های ویژه شوید.

(۱) (الف) تحملش را ندارید (ب) قادر نیستید - ابهام در مرجع ضمیر

(۲) (الف) قادر نیستید (ب) قادر نیستید - شیوه نگارشی کلمات

(۳) (الف) تحملش را ندارید (ب) اجازه ندارید - توسل به معنای ظاهری

(۴) (الف) قادر نیستید (ب) اجازه ندارید - اشتراک لفظ

۲۰۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد منطق صحیح نیست؟

(۱) علمی کاربردی است.

(۲) تبخّر در آن نیاز به تمرین دارد.

(۳) آخوختن آن باید به صورت علمی باشد.

(۴) ابزاری در خدمت سایر دانش‌هاست.

۲۰۸- به چه علت ما در سراسر زندگی خود به منطق نیازمندیم؟

(۱) زیرا منطق به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد.

(۲) زیرا می‌خواهیم دلایلی را برای متقاعد کردن افراد بیاوریم.

(۳) زیرا نمی‌خواهیم در تعلیم و تعلّم دچار خطا شویم.

(۴) زیرا می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم‌گیری کنیم.

۲۰۹- بین مفاهیم «چرخ و ماشین» و «ایرانی و آسیایی» به ترتیب کدام یک از نسبت‌های چهارگانه برقرار است و دو دایره

متداخل نشان‌دهنده کدام یک از نسبت‌های اربعه هستند؟

(۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق

(۲) تباین - عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص من وجه

(۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

(۴) تباین - عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق

۲۱۰- در عبارت «کفشم پاره شد» چه نوع دلالتی به کار رفته است و «مغالطه شیوه نگارشی کلمات» چگونه به وجود می‌آید؟

(۱) دلالت تضمینی - عدم رعایت دقیق و علائم سجاوندی و حرکات کلمات

(۲) دلالت مطابقی - اشتباه گرفتن کلماتی که ظاهری مشترک دارند.

(۳) دلالت تضمینی - اشتباه گرفتن کلماتی که ظاهری مشترک دارند.

(۴) دلالت مطابقی - عدم رعایت دقیق و علائم سجاوندی و حرکات کلمات

۲۱۱- در دسته‌بندی‌ها از مفاهیم آغاز می‌کنیم و به مفهومی می‌رسیم و در یک دسته‌بندی درست، لازم است هر

طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم طبقه دیگر رابطه داشته باشند.

(۱) خاص - عام - عموم و خصوص مطلق

(۲) عام - خاص - تباین

(۳) عام - خاص - عموم و خصوص مطلق

(۴) خاص - عام - تباین

۲۱۲- «همایشی با موضوع اکتشاف در مورد نوع کانی‌ها در ایران برگزار شد» و «پلنگ به دنبال آهو بود که شکارچی به او

شلیک کرد.» به ترتیب در جملات بالا چه نوع مغالطه‌ای به کار رفته است؟

(۱) ابهام در مرجع ضمیر - شیوه نگارشی کلمات

(۲) شیوه نگارشی کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

(۳) ابهام در مرجع ضمیر - توسل به معنای ظاهری

(۴) شیوه نگارشی کلمات - اشتراک لفظ

۲۱۳- اگر مصادیق دو مفهوم کلی از جهتی خاص و از جهتی عام باشد، رابطه بین این دو مفهوم کدام یک از نسبت‌های

چهارگانه است و مثال آن کدام است؟

(۱) عموم و خصوص مطلق - آب و یخ

(۲) عموم و خصوص من وجه - لباس و سفید

(۳) عموم و خصوص مطلق - درخت و گیاه

(۴) عموم و خصوص من وجه - انسان و تفکر

۲۱۴- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) عتیقه‌های به دست آمده از کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران رونمایی شد. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)
- (۲) مراقب پیرزن، لباسش را مرتب کرد و ویلچرش را به جلو راند. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)
- (۳) سرای سامندان وقف شده توسط خاندان احمدی به شهرداری واگذار شد. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)
- (۴) او در حیاتش گل‌های زیادی را به ثمر رساند. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)

۲۱۵- برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از استفاده می‌کنیم و علم منطق وابسته به

- (۱) الفاظ - قوعد صرفی و نحوی است.
- (۲) معنا - قواعد صرفی و نحوی است.
- (۳) معنا - زبان خاصی نیست.
- (۴) الفاظ - زبان خاصی نیست.

۲۱۶- چند مورد از ابیات زیر، بیان‌کننده یک قضیه شرطی هستند؟

- گر یک وفا کنی صنما صد وفا کنم / و تو جفا کنی من کی جفا کنم
 - یک جام شراب صد دل و دین ارزد / یک جرعه می مملکت چین ارزد
 - اگر به زلف دراز تو دست ما نرسد / گناه بخت پریشان و دست کوتاه ماست
 - ساقیا گردان کن آخر آن شراب صاف را / محو کن هست و عدم را بردران این لاف را
 - مست آیی و عذر آری آزار چنین خوش‌تر / نوری و نهان از من موری و رمان از من
 - اگر روم ز پیش فتنه‌ها برانگیزد / و از طلب بنشینم به کینه برخیزد
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲۱۷- کدام یک از گزینه‌های زیر با بقیه متفاوت است و چرا در منطق بررسی نمی‌شود؟

- (۱) گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی - جملات مورد بررسی در منطق، باید قابلیت صدق یا کذب داشته باشند.
- (۲) عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد - جملات مورد بررسی در منطق، باید با معنا باشند.
- (۳) عجب علمی است، علم هیئت عشق - جملات مورد بررسی در منطق، باید قابلیت صدق یا کذب داشته باشند.
- (۴) مرا معلم عشق تو شاعری آموخت - جملات مورد بررسی در منطق، باید با معنا باشند.

۲۱۸- هر گاه گفته شود «هیچ نادانی قابل احترام نیست و هر نادانی قابل احترام است» و هر گاه گفته شود «بعضی ایرانیان

مسیحی هستند و بعضی مسیحیان ایرانی‌اند» به ترتیب کدام گزینه درست است؟

- (۱) تناقض - تضاد
- (۲) تضاد - تداخل
- (۳) تناقض - عکس مستوی
- (۴) تضاد - عکس مستوی

۲۱۹- دو قضیه «محال در صدق و کذب دو نسبت» و دو قضیه «وجوب در صدق قضیه جزئی در صورت صدق قضیه کلی

و نه برعکس و وجوب در کذب قضیه کلی در صورت کذب قضیه جزئی و نه برعکس» و دو قضیه «محال در صدق

و دو نسبت و ممکن در کذب دو نسبت» به ترتیب موصوف به و هستند.

- (۱) تناقض - تضاد - تداخل
- (۲) تناقض - تداخل - تضاد
- (۳) تضاد - تناقض - تداخل
- (۴) تضاد - تداخل - تناقض

۲۲۰- ترتیب قضایای زیر در کدام گزینه به صورت «سالبه جزئی - سالبه کلیه - موجه جزئی - موجه کلیه» آمده است؟

- (الف) همه حیوانات نفس می‌کشند.
 - (ب) بعضی از انسان‌ها به زبان عربی تکلم می‌کنند.
 - (ج) بعضی از مردم نژاد پرست نیستند.
 - (د) هیچ نویسنده‌ای بی‌سواد نیست.
- (۱) الف - د - ب - ج
(۲) ج - ب - د - الف
(۳) الف - د - ج - ب
(۴) ج - د - ب - الف

۲۲۱- حملی یا شرطی بودن هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- خوشه‌های خشم در سال ۱۹۳۹ منتشر شد و جایزه پولیتزر را از آن خود کرد.
- جوینده، لزوماً یابنده نیست، اگر خدا نخواهد.
- بیش از دو میلیون نفر در مراسم خاکسپاری ویکتور هوگو حاضر شدند.
- اگر چه‌گوارا در اکتبر ۱۹۶۷ در بولیوی نمی‌بود، دستگیر نمی‌شد.
- اساس فلسفه، در دوران نوگرایی انسان است.

- (۱) قضیه حملی - قضیه شرطی - قضیه حملی - قضیه حملی - قضیه حملی
- (۲) قضیه حملی - قضیه شرطی - قضیه حملی - قضیه شرطی - قضیه حملی
- (۳) قضیه شرطی - قضیه شرطی - قضیه حملی - قضیه حملی - قضیه شرطی
- (۴) قضیه حملی - قضیه حملی - قضیه شرطی - قضیه شرطی - قضیه حملی

۲۲۲- به ترتیب نوع هر یک از قضایای حملی زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- هیچ قضیه کلیه‌ای، جزئی نیست.
- برخی از قضایای سالبه، کلی نیستند.
- بعضی از قضایای موجهه، کلی هستند.
- هیچ قضیه موجهه‌ای، سالبه نیست.

- (۱) سالبه جزئی - سالبه جزئی - موجهه کلیه - موجهه کلیه
- (۲) سالبه کلیه - سالبه کلیه - موجهه کلیه - سالبه کلیه
- (۳) سالبه کلیه - سالبه جزئی - موجهه جزئی - سالبه کلیه
- (۴) سالبه جزئی - سالبه کلیه - موجهه جزئی - موجهه کلیه

۲۲۳- در رابطه با جملات زیر کدام گزینه نادرست است؟

- (الف) علاقه هرمان هسه به عرفان شرق، ناشی از درون‌گرایی او و توجه او به حقایق روانی بود.
- (ب) اهداف مارکسیسم محقق نمی‌شود اگر دولت به اقتصاد مسلط نباشد.
- (ج) مکتب فلورانس یک مکتب سیاسی و فلسفی نبود.
- (د) لنین در دوران تبعید با یک دختر مبارز ازدواج کرد.

- (۱) جمله «الف»، یک قضیه حملی موجهه است. (۲) جمله «ج»، یک قضیه حملی سالبه است.
- (۳) جمله «ب»، یک قضیه حملی سالبه است. (۴) جمله «د»، یک قضیه حملی موجهه است.

۲۲۴- به ترتیب از راست به چپ در عبارت‌های زیر چند قضیه شخصیه و چند قضیه محصوره وجود دارد؟

- (الف) نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، حافظ مرزهای آبی کشور است.
- (ب) حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود.
- (پ) نماز آرامش‌بخش دل‌ها است.
- (ت) از مکافات عمل غافل نشوید.
- (ث) یاران امام زمان ۳۱۳ نفر هستند.
- (ج) مجموعه اعداد اول تک رقمی از دو شروع می‌شود.

- (۱) ۵ - ۱ (۲) ۳ - ۳ (۳) ۲ - ۳ (۴) ۴ - ۱

۲۲۵- اگر قضیه «هر انسانی متفکر است» صادق باشد، به ترتیب نقیض متضاد و متداخل نقیض آن چه قضایایی است و دومی

چه ارزشی دارد؟

- (۱) برخی انسان‌ها متفکر هستند - هیچ انسانی متفکر نیست - کاذب
- (۲) هیچ انسانی متفکر نیست - برخی انسان‌ها متفکر نیستند - کاذب
- (۳) برخی انسان‌ها متفکر هستند - برخی انسان‌ها متفکر نیستند - صادق
- (۴) هیچ انسانی متفکر نیست - برخی انسان‌ها متفکر نیستند - صادق

۲۲۶- کدام گزینه درست است؟

- (۱) در قضیه‌ی حملی، موضوع، وصف و حالت محمول است.
- (۲) طبق قرارداد، در قضایای شرطی متصل، عبارتی که اول می‌آید، مقدم است.
- (۳) ممکن است در یک قضیه جای یک جزء تغییر کند و نقش آن در قضیه ثابت بماند.
- (۴) هر چند همه‌ی جمله‌ها قابلیت درست و غلط بودن دارند، اما منطق فقط از جمله‌های خبری استفاده می‌کند.

۲۲۷- کدام گزینه درباره‌ی عبارت «چه می‌شد باران که رحمت الهی است، بیش‌تر می‌بارید» درست است؟

- (۱) یک استدلال است که یک مقدمه‌ی آن حذف شده است.
- (۲) یک قضیه‌ی شرطی است که، لفظ «اگر» در آن حذف شده است.

(۳) جمله یا گزاره‌ای با معنی است، اما قضیه نیست.

(۴) دو قضیه‌ی حملی است که به هم متصل شده‌اند.

۲۲۸- در کدام گزینه فقط یک قضیه‌ی شرطی وجود دارد؟

- (۱) گر پاسبان گوید که هی بر وی بریزم جای می / دربان اگر دستم کشد، من دست دربان بشکنم
- (۲) چرخ ار نگرده گرد دل از بیخ و اصلش برکنم / گردون اگر دونی کند گردون گردان بشکنم
- (۳) خوان کرم گسترده‌ای مهمان خویشم کرده‌ای / گوشم چرا مالی اگر من گوشه‌ی نان بشکنم
- (۴) من نشکنم جز جور را یا ظالم بد غور را / گر ذره‌ای دارد نمک، گیرم اگر آن بشکنم

۲۲۹- فردا به مدرسه نمی‌روم مگر این‌که باران بیاید، یعنی اگر فردا

(۱) باران بیاید به مدرسه می‌روم.

(۳) باران بیاید به مدرسه نمی‌روم.

(۲) به مدرسه بروم باران نباریده است.

(۴) به مدرسه نروم، باران باریده است.

۲۳۰- کدام گزینه از نظر ساختار قضیه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) درس خوانده‌ام، پس امتحان را خوب می‌دهم.
- (۲) درس خوانده‌ام، پس موفق می‌شوم.
- (۳) درس خوانده‌ام، پس شب تا صبح بیدار بوده‌ام.
- (۴) درس خوانده‌ام، پس درآمد خوبی خواهم داشت.

۲۳۱- ماهیت استدلال را می‌سازد.

(۱) تعداد مقدمات آن

(۳) معلوماتی که در آن استفاده شده‌اند.

(۲) نتیجه‌ای که مجهول است.

(۴) محتوای مقدمات و نتیجه‌ی آن

۲۳۲- کدام عبارت نمی‌تواند کاذب باشد؟

(۱) ای طالب دیدار او بنگر در آن کهسار او

(۳) گر برده‌ایم انگور تو، تو برده‌ای انبان ما

(۲) ای عاشقان ای عاشقان این بار ماییم و شما

(۴) مرغان آبی را چه غم تا غم خورد مرغ هوا

۲۳۳- برای این‌که یک قضیه، شرطی باشد کافی است

(۱) معنادار باشد.

(۳) از دو جمله تشکیل شده باشد.

(۲) حکم آن مشروط باشد.

(۴) یا لفظ اگر یا معنای آن را داشته باشد.

۲۳۴- صدق در قضایا یعنی

(۱) معنادار بودن قضیه

(۳) عدم وجود شرط در حکم

(۲) مطابقت با واقع در محتوا

(۴) عدم تناقض با دیگر قضایای معلوم

۲۳۵- شناخت قضایا و انواع آن در منطق بدین دلیل است که

(۱) بتوانیم از آن‌ها در زندگی روزمره استفاده کنیم.

(۲) از ایجاد برخی خطاها در ذهن جلوگیری کنیم.

(۳) برای قضایای مجهول خود و دیگران، استدلال بیاوریم.

(۴) قضایای کاذب را از قضایای صادق تمیز دهیم.

۲۳۶- کدام گزینه در مورد یک قضیه‌ی شخصی درست است؟

(۱) محمول را به افراد محدودی نسبت می‌دهد.

(۲) محمول آن درباره‌ی موضوع ممکن است نباشد.

(۳) موضوع آن یک فرد یا یک مجموعه است.

(۴) موضوع آن سور یا کمیت نمی‌پذیرد.

۲۳۷- با کدام دو مفهوم می‌توان یک قضیه ی منفصل مانعة الجمع ساخت؟

- (۱) قضیه‌ی شرطی و قضیه‌ی حملی
(۲) شرطی متصل و شرطی منفصل
(۳) قضیه‌ی موجب و قضیه‌ی حملی
(۴) منفصل مانعة الجمع و منفصل حقیقی

۲۳۸- یک قضیه‌ی شرطی متصل که به انفصال (عدم پیوستگی) دو نسبت حکم کند

- (۱) وجود ندارد چون متصل به اتصال حکم می‌کند.
(۲) یک طرفش موجب و یک طرفش سالبه است.
(۳) در هر دو طرف محمول از موضوع سلب می‌شود.
(۴) شرطی منفصل است و متصل نیست.

۲۳۹- کدام گزینه درباره‌ی قضیه‌ی «هیچ درسی جز منطق در علوم انسانی سخت نیست» درست است؟

- (۱) یک قضیه‌ی سالبه کلی است.
(۲) یک قضیه‌ی موجب است.
(۳) موضوع در جایگاه دوم آمده است.
(۴) محمول آن «جز درس منطق در علوم انسانی سخت» است.

۲۴۰- کدام گزینه درباره قضایای «پاداش عمل یا در دنیا به انسان نمی‌رسد یا در آخرت» و «امروز یا شنبه نیست یا یکشنبه نیست» درست است؟

- (۱) اولی قابل جمع در صدق است.
(۲) اولی غیرقابل جمع در کذب است.
(۳) دومی غیرقابل جمع در کذب است.
(۴) دومی قابل جمع در کذب است.
۲۴۱- در قضیه ی «اگر داور نباید مسابقه شروع نمی‌شود» حکم به نسبتی به شرط نسبت دیگر شده است.
(۱) بودن - بودن (۲) نبودن - نبودن (۳) بودن - نبودن (۴) نبودن - بودن

۲۴۲- کدام قضیه جزیی است؟

- (۱) هر آن‌کس که دندان دهد نان دهد.
(۲) نه هر که آینه سازد سکندری داند.
(۳) هر که را صبر نیست حکمت نیست.
(۴) که نیستم خبر از هر چه در دو عالم هست.

۲۴۳- شباهت منفصل حقیقی با منفصل مانعة الجمع چیست؟

- (۱) کذب احتمالی یک طرف
(۲) صدق قطعی یک طرف
(۳) کذب قطعی یک طرف
(۴) صدق احتمالی یک طرف

۲۴۴- کدام عبارت نشان‌دهنده‌ی یک قضیه‌ی محصوره است؟

- (۱) کلمات بیان‌گر تصورات ذهن است.
(۲) مجموعه‌ی اعداد فرد غیرقابل شمارش است.
(۳) جامعه‌ی بشری دربرگیرنده سایر جوامع انسانی است.
(۴) مجموع از پنج حرف تشکیل می‌شود و واژه‌ای عربی است.

۲۴۵- ماهیت قضایای شرطی کدام است؟

- (۱) لفظ و معنای اگر (۲) ارتباط اجزاء سازنده (۳) اتصال یا انفصال (۴) صدق یا کذب طرفین

۲۴۶- نقش اصلی دانش منطق است.

- (۱) بهره‌برداری بهتر از تفکر
(۲) دقیق‌تر اندیشیدن
(۳) آشنایی با قواعد تفکر
(۴) کشف قوانین ذهن

۲۴۷- درباره ی قضایای «تفکر منطقی وسیله‌ی رسیدن به شناخت تازه است» و «علم یا تعریف است یا استدلال» به‌ترتیب،

کدام‌یک درست است؟

- (۱) هر دو صادق‌اند.
(۲) هر دو کاذب‌اند.
(۳) اولی صادق و دومی کاذب است.
(۴) اولی کاذب و دومی صادق است.

۲۴۸- نسبت میان «تصدیق و جمله»، کدام‌یک از نسبت‌های چهارگانه است؟

- (۱) تساوی (۲) تباین (۳) عموم و خصوص مطلق (۴) عموم و خصوص من‌وجه

۲۴۹- در عبارت «یک صندلی زرد» جنس عالی مفاهیم به کار رفته، به ترتیب عبارتند از:

- (۱) مقدار - جسم - رنگ
(۲) مقدار - مقدار - کیفیت
(۳) مقدار - جوهر - کیفیت
(۴) عدد - جسم غیرنامی - رنگ

۲۵۰- ضعیف‌ترین تعریف منطقی است.

- (۱) شرح اسم (۲) حد ناقص (۳) رسم ناقص (۴) رسم تام

۲۵۱- عبارت «جمله را مجنون بخوانم وقت عصر عاشقی» است.

- (۱) شرطی متصل (۲) غیرقابل استفاده در منطق
(۳) قضیه‌ی شخصی (۴) قسمتی از یک مفصل

۲۵۲- اگر قضیه‌ی «الف ب است» صادق باشد، ارزش قضیه‌ی «الف ج است» در صورت ساخت قضایای مفصل مانعة‌الجمع

و حقیقی در ترکیب این دو قضیه، به ترتیب چه خواهد بود؟

- (۱) صادق - کاذب (۲) صادق - صادق (۳) کاذب - کاذب (۴) کاذب - صادق

۲۵۳- اگر یک قضیه‌ی جزئی صادق باشد، حتماً است.

- (۱) عکس مستوی آن صادق (۲) متناقض عکس آن کاذب
(۳) متناقض آن کاذب (۴) متضاد متناقض آن صادق

۲۵۴- نتیجه‌ی استقرا

- (۱) همواره یک قضیه یا سور کلی است. (۲) هرگز کاملاً یقینی و درست نیست.
(۳) می‌تواند هریک از محصورات چهارگانه باشد. (۴) با توجه به نوع آن ممکن است کلی یا جزئی باشد.

۲۵۵- به جمله‌هایی که واسطه در آن قرار دارد، چه می‌گویند؟

- (۱) مقدمات (۲) حد وسط (۳) نتیجه (۴) استدلال

۲۵۶- کدام گزینه نتیجه‌ی یک ترکیب قانونمند از دو قضیه‌ی «هر غیر الف غیر ب است» و «هر غیر ب ج است» باشد؟

- (۱) هر غیر الف ج است. (۲) بعضی غیر الف ج نیست.
(۳) هیچ غیر الف ج نیست. (۴) هر غیر الف ج نیست.

۲۵۷- معمولاً اختلاف فیلسوفان و دانشمندان از ناشی می‌شود.

- (۱) استفاده نکردن از استدلال (۲) ناکارآمدی منطق قدیم
(۳) ندانستن علم منطق (۴) عدم توافق بر سر مواد استدلال‌ها

۲۵۸- «اگر از مردودی یک دانش‌آموز پی ببریم که او درس خوان نیست» و «اگر خدا را اثبات کنیم» به ترتیب از برهان‌های

..... و استفاده کرده‌ایم.

- (۱) اثنی - اثنی (۲) لمئی - لمئی (۳) لمئی - اثنی (۴) اثنی - لمئی

۲۵۹- در استدلال «هر دانشجوی جامعه‌شناسی، فلسفه می‌داند، پس هرکسی که فلسفه می‌داند، دانشجوی جامعه‌شناسی است»

چه نوع مغالطه‌ای به کار رفته است؟

- (۱) مصادره به مطلوب (۲) ترکیب (۳) ایهام انعکاس (۴) وضع تالی

۲۶۰- هرگاه از قضیه‌ی «هرگاه شکلی مربع باشد، دارای چهار ضلع است» نتیجه بگیریم که «ذوزنقه دارای چهار ضلع نیست»،

دچار چه مغالطه‌ای شده‌ایم؟

- (۱) ایهام انعکاس (۲) مغالطه در ماده (۳) وضع تالی (۴) رفع مقدم

۲۶۱- به ترتیب تعریف مثلث به «شکل دارای زاویه» و «شکلی که سه ضلع آن مساوی است»...

- (۱) جامع نیست - مانع نیست (۲) مرتبط نیست - جامع نیست
(۳) مانع نیست - جامع نیست (۴) مانع نیست - مانع نیست

۲۶۲- در کدام گزینه، ذاتی یا عرضی بودن مفاهیم زیر به نحو درستی ذکر شده است؟

- الف: زوج بودن عدد ۱۲ ب: جسم بودن آب پ: حساس بودن اسب
(۱) الف: عَرَضی، ب: ذاتی، پ: ذاتی
(۲) الف: ذاتی، ب: ذاتی، پ: ذاتی
(۳) الف: عَرَضی، ب: ذاتی، پ: عَرَضی
(۴) الف: ذاتی، ب: عَرَضی، پ: عَرَضی

۲۶۳- به ترتیب رابطه‌ی هر نوع با «جنس بعید» و «فصل» خود، کدام است؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه - تباین
(۲) تباین - تساوی
(۳) عموم و خصوص مطلق - تباین
(۴) عموم و خصوص مطلق - تساوی

۲۶۴- با کدام جفت مفهوم، می‌توان منفصله‌ی حقیقی ساخت؟

- (۱) قرمز و بی‌رنگ
(۲) شرطی و غیرمتصل
(۳) تصور و تصدیق
(۴) ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود
۲۶۵- در کدام گزینه، رابطه‌ی قضیه‌ی دوم و سوم با قضیه‌ی اول به ترتیب تضاد و عکس مستوی است؟

- (۱) هر الف ب است - هیچ الف ب نیست - بعضی ب الف است.
(۲) هر الف ب است - هیچ الف ب نیست - هر ب الف است.
(۳) هیچ الف ب نیست - هر ب الف است - هیچ ب الف نیست.
(۴) هیچ الف ب نیست - هر الف ب است - بعضی ب الف نیست.

۲۶۶- کدام عبارت درست است؟

- (۱) تمثیل در بسیاری موارد مفید و دارای نتیجه‌ی قابل اطمینان است.
(۲) استقرای تام در موضوعات محدود و کوچک قابل استفاده است.
(۳) در استدلال استقرایی، همه‌ی موارد آزمایش می‌شوند و سپس حکم کلی صادر می‌شود.
(۴) در تمامی انواع استدلال، نتیجه کلی است اما برخی نتایج، درست و یقینی هستند.

۲۶۷- اساس تعیین شکل‌های مختلف قیاس اقترانی کدام است؟

- (۱) بداهت یا پیچیدگی قیاس
(۲) قرارداد میان منطق‌دانان
(۳) جای حد وسط در مقدمات
(۴) کمیت و کیفیت مقدمات

۲۶۸- کدام جمله در تأیید و دفاع از منطق ارسطویی، درست است؟

- (۱) منطق قدیم یا منطق ارسطویی باید جای خود را به پیشرفت‌های علمی نوین یعنی منطق جدید بدهد.
(۲) با کاربرد منطق نمی‌توان به معلومات جدیدی دست یافت، با این که گفته می‌شود منطق ابزار استدلال‌های بشری است.
(۳) منطق، مانع از خطا و اشتباه در فکر و استدلال می‌شود بنابراین از اختلاف نظر میان فلاسفه و دانشمندان پیشگیری می‌کند.

(۴) قواعد منطق، صورت اندیشیدن ذهن انسان است و اگر کسی بخواهد این قواعد را به نقد بکشد، چاره‌ای جز استفاده از همان‌ها ندارد.

۲۶۹- در کدام گزینه، منبع تمامی قضایای ذکر شده یکسان است؟

- (۱) روح درون جسم است - رنگ خون سرخ است - هر بیماری، مشکل جسمی یا روحی دارد.
(۲) ۸ قابل قسمت بر دو است - اجتماع دو ضد محال است - آب در ۱۰۰ درجه می‌جوشد.
(۳) هر شهری کوچک‌تر از کشور خود است - اجتماع دو نقیض محال است - هر معلولی علتی دارد.
(۴) احترام به پدر و مادر واجب است - هر فلزی رسانا است - نور ماه از نور خورشید است.

۲۷۰- در کدام استدلال، مغالطه در صورت وجود ندارد؟

- (۱) در باز است، باز پرنده است، پس در پرنده است.
(۲) جیوه فلز است، هر فلزی عایق است، پس جیوه عایق است.
(۳) احمد انسان است، انسان پنج حرف دارد، پس احمد پنج حرف دارد.
(۴) انسان حیوان است، بعضی حیوان‌ها ناطق

- ۲۷۱- توجیه استوار ارزش‌های اخلاقی را در فلسفه‌ای می‌توان یافت که این ارزش‌ها را ...
- (۱) به سرشت انسان باز گرداند.
 - (۲) در وجدان انسان ریشه‌یابی کند.
 - (۳) حاصل قرار دادهای انسانی بداند.
 - (۴) وابسته به منافع فردی یا عمومی بداند.
- ۲۷۲- کدام یک درباره‌ی سقراط نادرست است؟
- (۱) زندگی او آینده‌ی تفکر معنوی او بود.
 - (۲) به تبع فیثاغورث خود را فیلسوفوس نامید.
 - (۳) مکتب او شاگردان زیادی را به خود جذب کرد.
 - (۴) آثار نوشته‌های زیادی از او به یادگار مانده است.
- ۲۷۳- کدام عبارت بیانگر نظر افلاطون است؟
- (۱) هر انسانی بهترین داور دانسته‌های خویش است.
 - (۲) شناسایی حقیقی، در طبیعت و توسط علوم کسب می‌شود.
 - (۳) خطاناپذیری عاملی است که ضامن دوام یک معرفت است.
 - (۴) هر تصور کلی اشاره به یک مثال دارد.
- ۲۷۴- طبق دیدگاه ارسطو، کدام خیر و غایت تابع خیر و غایت دیگری نیست؟
- (۱) خوشبختی و سعادت (۲) تندرستی
 - (۳) رفاه و آسایش
 - (۴) ثروت و درآمد ملی
- ۲۷۵- کدام عبارت درباره‌ی رواقیون درست است؟
- (۱) برای مسائل اجتماعی و سیاسی اهمیتی قائل نبودند.
 - (۲) تمام فلسفه‌ی خود را بر ادراک مستقر کردند.
 - (۳) سرنوشت انسان را امری قابل تغییر می‌دانستند.
 - (۴) برخلاف افلاطون به دوگانگی روح و بدن اعتقاد داشتند.
- ۲۷۶- کدام یک درباره‌ی فطرت ثانی درست نیست؟
- (۱) طلب فلسفه در گرو عبور از آن است.
 - (۲) آدمی را به پرسش درباره‌ی حقیقت وجود برمی‌انگیزد.
 - (۳) انسان را به گوهر و حقیقت وجود خویش نزدیک می‌کند.
 - (۴) بی‌اعتنایی مردم عامی، ارزش آن را از بین نمی‌برد.
- ۲۷۷- کدام مورد درباره‌ی ایرانیان صدر اسلام نادرست است؟
- (۱) خلافت عباسیان، با یاری آنان مستقر شد.
 - (۲) در ترویج دانش‌های یونانی در سرزمین اسلامی نقش مؤثری داشتند.
 - (۳) با تأثیر خود بر روی خلفا زمینه‌ساز یک نهضت علمی - فرهنگی شدند.
 - (۴) با انتقال پایتخت از دمشق به بغداد با فرهنگ یونانی آشنا شدند.
- ۲۷۸- کدام یک معنای عبارت زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- «حکما می‌گویند: شکاک واقعی وجود ندارد»
- (۱) پذیرش واقعیت، مرز بین فلسفه و سفسطه است.
 - (۲) اصل واقعیت، از طریق عقل و تجربه قابل اثبات است.
 - (۳) شکاک‌ترین شکاکان هم در مقام عمل، جهان را واقعی می‌دانند.
 - (۴) شکاکان نیز واقعی بودن جهان را از بدیهیات اولیه می‌دانند.
- ۲۷۹- کدام یک درباره‌ی علت ناقصه نادرست است؟
- (۱) هسی بخش معلول است.
 - (۲) وجود معلول متکی بر آن است.
 - (۳) برای وجود معلول کافی نیست.
 - (۴) هرگاه نباشد، معلول نیز وجود پیدا نمی‌کند.
- ۲۸۰- کدام عبارت بیانگر تعبیر ابن سینا درباره‌ی عشق است؟
- (۱) علت پیدایش جهان
 - (۲) جاذبه‌ی میان مواد
 - (۳) علاقه‌ی انسان به طبیعت
 - (۴) توجیه‌ی وجود

- ۲۸۱- به ترتیب، سهروردی از «واقعیت اشیاء» و «خداوند» به چه تعبیر می‌کند و برای تبیین نظام آفرینش، کدام قاعده‌ی فلسفی را به کار می‌گیرد؟
- (۱) وجود - نورالانوار - الواحد
(۲) نور - واجب‌الوجود بالذات - الواحد
(۳) نور - نورالانوار - امکان اشرف
(۴) وجود - واجب‌الوجود بالذات - امکان اشرف
- ۲۸۲- کدام عبارت بیانگر خصوصیت مشترک میان عرفا و متکلمان است؟
- (۱) برای عقل اهمیت زیادی قائل نبودند.
(۲) براساس حسن و قبح عقلی استدلال می‌کردند.
(۳) چندان روی خوشی به فلسفه نشان نمی‌دادند.
(۴) به تعبد بی‌قید و شرط و بی‌چون و چرا اعتقاد داشتند.
- ۲۸۳- کدام یک با مفهوم «سفر من الحق الی الخلق بالحق» سازگار نیست؟
- (۱) سالک به سوی خلق و میا مردم باز می‌گردد.
(۲) با مبحث افعال باری در حکمت متعالیه هماهنگی دارد.
(۳) سالک از ذات حق جدا شده و به سوی خلق می‌آید.
(۴) می‌توان مراتب عقول و فرشتگان و افلاک و نفوس را با آن منطبق دانست.
- ۲۸۴- پس از پذیرفتن مغایرت مفهوم وجود با مفهوم ماهیت، کدام پرسش فلسفی مطرح می‌شود؟
- (۱) آیا واقعیت خارجی واحد است یا کثیر؟
(۲) کدام یک از این دو مفهوم، شیء خارجی را نشان می‌دهد؟
(۳) چه تفاوتی میان مفهوم وجود و مفهوم ماهیت هست؟
(۴) آیا واقعیتی میان مفهوم وجود و مفهوم ماهیت هست؟
- ۲۸۵- کدام عبارت نظر علامه طباطبایی را درباره‌ی علیت، به درستی نشان می‌دهد؟
- (۱) رابطه‌ی علیت یک رابطه‌ای است که هم عقلی و هم تجربی است.
(۲) ذهن انسان در برخورد با حوادث متوالی، مفهوم علیت را می‌سازد.
(۳) انسان نخستین بار در خود نفس و ساحت علم حضوری، رابطه‌ی علیت را کشف می‌کند.
(۴) با حس و تجربه، انسان می‌تواند رابطه‌ی وجود دهندگی میان دو چیز را که یکی در دیگری تأثیر می‌گذارد، مشاهده کند.

۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. انسان چه بخواند و چه نخواهد هم فکر می کند و هم بدنش فعالیت می کند. پس فعالیت این دو غیرارادی است (رد گزینه ی ۱). در ضمن، چه بدانیم و چه ندانیم، ذهن و بدن آدمی فعالیت می کنند، یعنی فعالیت این دو لزوماً آگاهانه نیست (رد گزینه ی ۴)، فعالیت ذهن و بدن امری است که به طور طبیعی انجام می شود (رد گزینه ی ۳) اما فعالیت هر دوی آنها قانونمند است.

۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. می دانیم که منطق قوانین تفکر (تعریف و استدلال) را وضع نکرده، بلکه کشف و تدوین کرده است (رد گزینه ی ۱). پس این قوانین به طور طبیعی و بدون آموزش هم توسط انسان به کار می روند. در ضمن، در تعریف از معلومات تصویری استفاده می کنیم تا یک تصور مجهول را کشف کنیم (رد گزینه ی ۲) نه یک تصدیق (رد گزینه ی ۴).

۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این تعریف، توپ بازی های دیگر را شامل نمی شود، پس جامع نیست.

گزینه ی ۱: مفهوم «جسم» درونی توپ است.

گزینه ی ۲: جسم و بازی فوتبال و والیبال مفاهیم روشن و واضح هستند.

گزینه ی ۴: اعم بودن یعنی مانع نبودن و اخص بودن یعنی جامع نبودن. این تعریف مانع است، زیرا در بازی فوتبال و والیبال فقط توپ است که یک جسم کروی است. پس این تعریف اعم نیست ولی اخص است.

۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «تمام فعالیت های ذهن بشر، علی رغم گستردگی و پیچیدگی آن، یا برای این است که تصورات مجهول را با اندوخته های تصویری اش (تصورات معلوم) روشن کند و یا برای آن است که احکام و قضایا را آن گونه سازماندهی نماید که به نتایج جدید برسد». این اندوخته های تصویری و احکام و قضایای از پیش دانسته، همان معلومات ما هستند. پس فکر کردن عبارت است از کشف مجهولات بوسیله ی معلومات قبلی.

۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی می گوئیم تعریف جامع نیست، یعنی معرّف (معلوماتی که با آن ها مفهومی را تعریف می کنیم) خاص تر (اخص) از معرّف (مفهوم مجهول) هستند و تمام معنای مجهول را دربر نمی گیرند. (رد گزینه های ۴ و ۲) در چنین حالتی، مفاهیمی که قرار است مجهول را تعریف کنند، یعنی معلومات ما ناکافی هستند. تذکر: مجهول امر ناشناخته است که می خواهیم آن را بشناسیم و برای این کار از مفاهیم معلوم، واضح و غیرمبهم استفاده می کنیم. ابهام مجهول ربطی به تعریف ندارد.

۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تعریف زمانی بی ربط می شود که عام ترین مفاهیم تعریف شامل حال معرّف نشوند. فرض کنید در تعریف مثلث بگوییم «جسمی دارای اندازه» و در تعریف انسان بگوییم «جسمی دارای اندازه» جدا از تمام ایراداتی که ممکن است به این دو تعریف وارد باشد، تعریف مثلث بی ربط است اما تعریف انسان بی ربط نیست، زیرا انسان جسم است اما مثلث جسم نیست. براساس این توضیح، باید گزینه ها را بررسی کنیم: گزینه ی ۱: بی ربط نیست زیرا انسان جسم است.

گزینه ی ۲: آجر جسم است نه شکل. پس تعریف بی ربط است. (اگر گفته بود جسم مکعب مستطیلی دیگر بی ربط نبود) گزینه ی ۳: استدلال جزء معلومات نیست بلکه از اقسام فکر است. پس تعریف بی ربط می شود. گزینه ی ۴: مجهولات اصلاً دانسته نیستند، و گرنه معلوم بودند!

۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کسی که قائل باشد ملاک برتری انسان قابلیت سخ گفتن است، اولاً «نطق» را به معنای لغوی و لفظی آن به کار برده است (رد گزینه های ۲ و ۴)، ثانیاً گر چه تعریف او در ظاهر با تعریف ارسطویی انسان همانند است اما چنین تعریفی از انسان را نپذیرفته است. در ضمن، اینکه چنین فردی زبان را تجلی گاه تفکر بداند یا نداند، معلوم نیست. (رد گزینه ی ۱)

۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منطق دانان کوشیده اند راه های جلوگیری از خطای اندیشه را نشان دهند. سه جمله دیگر درست است.

۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امروزه با فراگیر شدن رسانه ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما آموزش دهد.

۱۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. انسان تنها برای ارزیابی اندیشه های فلسفی یا بررسی میزان اعتبار استدلال ها از منطق استفاده نمی کند و قواعد منطقی اموری نیستند که تنها در محیط تحصیلی با آن ها سر و کار داشته باشیم بلکه انسان در

- ۱۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به کمک استدلال از تصدیق‌های معلوم به کشف تصدیق مجهول دست می‌یابیم. سه عبارت دیگر درست است.
- ۱۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲ هر دو تعریف هستند. در گزینه ۳ هر دو استدلال هستند و در گزینه ۴ اولی استدلال و دومی تعریف است.
- ۱۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در جمله اول درباره حیوان خارجی صحبت شده است و در جمله دوم لفظ حیوان موردنظر است نه حیوان خارجی یا حیوان ذهنی و در جمله سوم درباره حیوان در عالم ذهن صحبت شده است که جنس است نه حیوان در عالم خارج و یا لفظ حیوان.
- ۱۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از آنجا که خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطا در اندیشیدن شود، در منطق به مبحث الفاظ توجه خاصی می‌شود و علم منطق به بررسی اصول کلی که اطلاع از آن‌ها در حیطه زبان (الفاظ) به ما در جهت جلوگیری از خطای اندیشه یاری می‌رساند، می‌پردازد.
- ۱۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ قلم به دلالت التزامی و در گزینه ۳ نیز سوپرمارکت به دلالت التزامی به کار رفته است و در گزینه ۲ رایانه به دلالت مطابقه به کار رفته است.
- ۱۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حساب کردن پول غذا به دلالت التزامی است ولی فرد به دلالت مطابقه به کار برده است.
- ۱۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ مغالطه نگارشی و در گزینه ۲ و ۳ مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد. در گزینه ۱ مرجع «او» مشخص نیست (علی یا دوست علی)
- ۱۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه هر نوع با جنس خود، عموم و خصوص مطلق است. مثلاً رابطه انسان که نوع است با جنس خودش که حیوان است عموم و خصوص مطلق است ولی رابطه هر نوع با انواع دیگر تحت آن جنس، تباین است. مثلاً رابطه نوع انسان با انواع دیگر حیوانات مثل آهو و اسب و خرگوش و غیره، تباین است.
- ۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- مراتب اجناس خط مستقیم به این صورت است: خط مستقیم ← خط ← مقدار پیوسته ثابت ← مقدار پیوسته ← مقدار مراتب اجناس خط مستقیم به این صورت است: خط مستقیم ← خط ← مقدار پیوسته ثابت ← مقدار پیوسته ← مقدار
- ۲۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه شرطی متصل همواره با لفظ شرطی اگر همراه نیست و ممکن است گاهی در قضیه شرطی متصل اول تالی ذکر شود بعد مقدم. در قضیه شرطی منفصل اگر «یا» حذف شود، دو قضیه حملی باقی می‌ماند.
- ۲۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- قضیه اصل «هیچ غیرناطقی انسان نیست» بوده است و متناقض آن می‌شود: «بعضی غیر ناطق‌ها انسان هستند».
- ۲۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. احتمال بروز مغالطه «اشتراک لفظ» در جایی است که ما «کلمات مشترک لفظی» داشته باشیم. «کلمات مشترک لفظی» کلماتی هستند که ظاهرشان مشترک است (لفظ مشترک دارند) ولی در معنا متفاوت هستند.
- ۲۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- مراد از دلالت یک لفظ بر معنا آن است که ذهن انسان با شنیدن یک لفظ به معنای آن منتقل می‌شود.
- ۲۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «شهادت» به دو معنای «شهادت دادن» و «شهادت دادن» دو کلمه مشترک لفظی هستند و ممکن است در جایی باعث مغالطه اشتراک لفظ شوند. «محرّم» از ماه‌های قمری و «محرّم» کسی است که خویشاوندی نزدیک داشته باشد و «محرّم» کسی است که در مناسک حج یا عمره انجام برخی افعال حلال بر او حرام می‌شود. بنابراین در کاربرد کلمه «محرّم» در برخی جملات، امکان مغالطه نگارشی وجود دارد.
- سایر گزینه‌ها: «پرتغال» به معنای «کشور پرتغال» و «پرتقال» به معنای «میوه پرتقال»، «رود» به معنای «آبراهه» و «رود» به معنای «فعل مضارع غایب مفرد»، «کرم» به معنای «لطف» و «کرم» به معنای «حیوان خزنده» و «کرم» به معنای «ماده خمیری که بر پوست می‌مالند»، «حیات» به معنای «زندگی» و «حیات» به معنای «محوطه غیرمسقف خانه»، همگی امکان مغالطه نگارشی دارند (رد گزینه‌های ۱ و ۲). «رأس» به معنای «محل تقاطع اضلاع زاویه» و به معنای «سر» و به معنای «واحد شمارش برخی حیوانات» مشترک لفظی هستند. (رد گزینه ۴)

۲۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. علم منطق وابسته به زبان خاصی نیست و لذا وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شود؛ زیرا این قواعد در هر زبانی متفاوت و مخصوص آن زبان است ولی منطق با اصول کلی غیر وابسته به زبان خاص سروکار دارد.

گزینه ۴: منطق تنها با الفاظ و مفاهیم سر و کار ندارد؛ بلکه برخی جملات هم در قالب تصدیق‌ها و قضایا در علم منطق مطرح و بررسی می‌شوند.

۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مشخص نیست مرجع ضمیر «ش» در «دوستش»، کسی است که توصیه درباره اوست (مثلاً حسن باید با کسی ازدواج کند که حسن را دوست داشته باشد) یا کسی است که توصیه به ازدواج با او صورت گرفته است (مثلاً حسن باید با کسی ازدواج کند که حسن او را دوست داشته باشد).

۲۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گرچه ذهن انسان به طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام‌های این قواعد، آن‌ها را در زندگی به کار می‌برد؛ اما ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچیده دچار اشتباه می‌شود. بنابراین با به کارگیری علم منطق که به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد، سریع‌تر می‌توان عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص داد.

گزینه ۱: درست است ولی همگان با اندیشه‌های فلسفی سروکار ندارند و منطق هم مختص استفاده در فلسفه نیست.
گزینه ۲: منطق در پدید آمدن بنای مستحکم فکری مانند شاقول بنایی عمل می‌کند و آجرها و مواد لازم برای ساختن این بنای فکری را باید از علوم دیگر تهیه کرد.

گزینه ۳: وقتی ذهن به طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند پس دانستن علم منطق برای به کار بردن قواعد منطقی ضروری نیست.

۲۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: التزامی - تضمینی / گزینه ۲: تضمینی - تضمینی / گزینه ۳: التزامی - التزامی / گزینه ۴: مطابقی - التزامی

۲۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «تعریف» کشف تصویری مجهول است. تصورها دانشی هستند که به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن‌ها با سایر امور، کاری نداریم.

گزینه ۱: «تعریف» رسیدن از تصوره‌های معلوم به تصویری مجهول است.

گزینه ۲: اولاً هر تصدیقی اوصافی را به چپی نسبت می‌دهد یا از آن سلب می‌کند؛ پس نمی‌توان گفت کاری به نسبت داشتن مفاهیم ندارد. ثانیاً «تصدیق» از اقسام دانش است ولی «تعریف» (به معنای تعریف کردن) از اقسام فکر است؛ پس هیچ تعریف کردنی، تصدیق نیست.

گزینه ۳: «تعریف» یکی از دو بخش اصلی منطق است و نه یکی از دو بخش دانش بشر؛ دو حیطه دانش شر «تصور» و «تصدیق» است.

تذکر مهم: «تعریف» دو معنا دارد: یکی معنای مصدری (= تعریف کردن) که به این معنا تعریف، یکی از اقسام تفکر و یکی از دو بخش اصلی منطق است. دوم معنای حاصل مصدری (= حاصل عمل تعریف کردن) که به این معنا تعریف، نوعی تصور است ولی مترادف با تصور نیست؛ به تعبیر دیگر هر تعریفی (به معنای حاصل مصدری) تصور است؛ مثل «شکل سه ضلعی». ولی هر تصویری، تعریف نیست؛ مثل «شکل». در این سؤال منظور از تعریف، معنای مصدری آن است و برای تأکید بر این معنا در صورت سؤال «تعریف کردن» آمده است.

۳۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دلالت مطابقی، دلالت لفظ دقیقاً مطابق با معنای آن کلمه است.

گزینه ۱: «اسیر» به معنای خودش یعنی «گرفتار» دلالت کرده است.

گزینه ۲: «چشمه» دقیقاً به معنای مطابقی «چشمه» دلالت کرده است؛ زیرا به چشمه زمزم اشاره دارد.

گزینه ۳: «دل» در اینجا به معنای «درون» دلالت می‌کند که لازمه معنای مطابقی «دل» است؛ زیرا «دل» همواره در درون و باطن افراد قرار دارد. پس دلالت «دل خاک» به «عمق و درون خاک»، مطابقی نیست؛ بلکه التزامی است.

گزینه ۴: «خاک» به معنای خودش دلالت کرده است.

تذکر: گرچه در این شعر، «انسان مخاطب» به یک «چشمه» تشبیه شده است ولی «چشمه» معنای مطابقی خود را دارد. اگر مقصود از «چشمه» چیز دیگری بود یعنی مثلاً لفظ «چشمه» می‌آمد ولی یک معنای ملازم چشمه از آن قصد می‌شد دلالتش، التزامی بود؛ اما اینجا مقصود از «چشمه» همان «چشمه» است.

۳۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عبارت «به‌طور اتفاقی» به عنوان یک عبارت مجزا «تصور» است و تنها در پاسخ به سوال ذکر شده، مفهوم «به‌طور اتفاقی ملاقات کرد» را که یک «تصدیق» است، به ذهن منتقل می‌کند.

۳۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه «غایت» دارای دو معنای «نهایت و پایان» و «هدف و مقصود» است. بنابراین ممکن است باعث مغالطه «اشتراک لفظ» شود؛ مثل: «غرض از هر کاری رسیدن به غایت آن است. غایت زندگی مرگ است. پس غرض از زندگی مرگ است».

لفظ «گل» با ضمه و کسره دو معنای متفاوت دارد. بنابراین عدم حرکت‌گذاری در برخی جملات که هم با «گل» معنا می‌دهند و هم با «گِل»، مغالطه «نگارشی» ایجاد می‌کند؛ مثل: «باران آمده و باغچه پر از گل شده است».

واژه «نگران» دارای دو معنای «دلوپس» و «نگاه کننده» است؛ بنابراین ممکن است در برخی جملات موجب مغالطه «اشتراک لفظ» شود؛ مانند: «به در خانه چشم دوخته‌ام و تا برگشتن نگران خواهم بود».

۳۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قوم یهود معنای تحت‌اللفظی (ظاهری) «صید کردن»، یعنی دلالت مطابقی به جای التزامی را در نظر گرفتند (رد گزینه ۴). به این صورت که اطاعت از دستور خداوند را تنها در این دیدند که در روز شنبه ماهی‌ها را از آب نگیرند. اما به دام انداختن ماهی‌ها در حوضچه‌ها که معنای التزامی «صید کردن» است را مجاز شمردند؛ بنابراین مغالطه «توسط به معنای ظاهری» را به کار بردند.

۳۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه «خواب» را در این بیت، هم می‌توان دلالت‌کننده بر «آرمیدن» که امری خارجی است در نظر گرفت و هم می‌توان به معنای «خواب دیدن» که امری ذهنی است، به حساب آورد.

گزینه ۱: واژه «شیرین» در این بیت دارای دو معنای «زنی به نام شیرین که معشوق فرهاد بود» و نیز «مزه شیرین» است. بنابراین این واژه دارای اشتراک لفظ است. اما چون در آرایه ایهام به کار رفته و هر دو معنای آن صحیح و مورد نظر شاعر بوده است، مغالطه‌ای صورت نگرفته است.

گزینه ۳: اگر «خواب» به معنای «رویا» باشد، مرجع ضمیر (شناسه) «به خواب رفته باشد» فقط می‌تواند فرهاد باشد که به رویای معشوقش شیرین رفته است.

گزینه ۴: عدم استفاده از علائم سجاوندی خللی به معنا وارد نکرده است؛ بلکه اصولاً در اشعار از علائم سجاوندی استفاده نمی‌ود و وزن و عروض شعر به جلوگیری از اشتباه خوانده شدن، کمک می‌کند.

۳۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. علم منطق به قوانین تفکر می‌پردازد که بین همه‌ی انسان‌ها با هر زبانی مشترک است، اما منطق با قواعد صرفی و نحوی که در هر زبانی متفاوت است، کاری ندارد. در این‌جا درباره‌ی گذرا (متعدی) بودن فعل «دیدم» و این‌که در فارسی باید بعد از مفعول به کار رود، سخن گفته شده است، در حالی که مثلاً در عربی معمولاً فعل، قبل از مفعول می‌آید و نه بعد از آن، ولی از جهت منطقی تقدم و تأخر اجزای جمله، تفاوتی ایجاد نمی‌کند. لذا این‌چنین قوانین مختص هر زبان خاص، در منطق بررسی نمی‌شوند.

گزینه‌ی ۲: در منطق این موضوع در مبحث «انواع دلالت» مطرح می‌شود، زیرا توجه به نوع دلالت هر لفظ از مغالطه‌ی «توسل به معنای ظاهری» جلوگیری می‌کند.

گزینه‌ی ۳: دو معنا داشتن یک لفظ همان «اشتراک لفظ» است که به جهت جلوگیری از «مغالطه‌ی اشتراک لفظ» در منطق بررسی می‌شود.

گزینه‌ی ۴: درباره‌ی رابطه‌ی الفاظ و مفاهیم و مصادیق است و مثالی است که از لفظی که معنای ذهنی دارد ولی مصداق خارجی ندارد. توجه به این امر موجب می‌شود گمان نکنیم معنای هر چیزی را که می‌فهمیم لزوماً در خارج هم مصداقی دارد، مثل «شریک خداوند» که معنای روشنی در ذهن دارد ولی در واقع وجود ندارد.

۴۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بین دو مفهوم «سنگ» و «مرمر»، عموم و خصوص مطلق برقرار است و «سنگ» مفهوم عام است. شکل گزینه‌ی ۴ نشان‌دهنده‌ی مصادیق «سنگ» است که هم سنگ «مرمر» و هم سنگ‌های «غیرمرمر» را در بر می‌گیرد.

۴۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفاهیم به کار رفته در یک طبقه حتماً باید متباین با هم باشند، بنابراین اگر دو مفهوم غیرمتباین در یک گزینه داشته باشیم، قطعاً مفاهیم آن گزینه در یک طبقه قرار نخواهد گرفت.

گزینه‌ی ۱: همه متناهند، زیرا رنگ راه‌راه نه سفید است و نه سیاه.

گزینه‌ی ۲: هیچ درختی نه برگ است و نه ریشه و هیچ برگی هم ریشه نیست، پس همگی متباینند.

گزینه‌ی ۳: هیچ پتویی نه ملحفه است و نه گلیم و هیچ ملحفه‌ای هم گلیم نیست، پس همگی متباینند.

گزینه‌ی ۴: برخی کارگران، بنا یا مهندس هم هستند، پس رابطه‌ی تباین بین همه‌ی این مفاهیم برقرار نیست.

۴۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به احتمال مغالطه‌ی اشتراک لفظ اگر «نامرد» را به معنای «غیرمرد» بگیریم، رابطه‌اش با «مرد» تباین است و اگر به معنای «کسی که ناجوانمردی می‌کند» بگیریم، رابطه‌اش «عموم و خصوص من وجه» خواهد بود، زیرا به این معنا، بعضی از مردها نامرد هستند و بعضی نیستند و بعضی نامردها هم زن هستند.

۴۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نسبت دو مفهوم «کفش» و «غیرچرمی» عموم و خصوص من وجه است، زیرا دارای مصادیق مشترک (کفش پلاستیکی) و نیز مصادیق مخصوص به خود هستند (کفش چرمی و دمپایی پلاستیکی).

۴۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مغالطه‌ی «ابهام در مرجع ضمیر» است، زیرا مشخص نیست که آن شادروان دل‌شاد می‌شده یا کسی که با او ملاقات می‌کرده است.

سایر گزینه‌ها: مغالطه‌ی «توسل به معنای ظاهری» دارند.

۴۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر نسبت بین الف و ب «عموم و خصوص مطلق» باشد، بنابراین از آن‌جایی که ب در دایره‌ی الف قرار دارد، پس هر ب الف است (رد گزینه‌های ۱ و ۴). اما چون الف عام‌تر از ب است، بنابراین چیزهایی در الف هست که در ب نیست، پس برخی الف غیر ب است یعنی مصادیقی داریم که هم الف هستند و هم غیر ب، همین مصادیق باعث می‌شوند بتوان گفت: «بعضی غیر ب الف است».

۴۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «املاک» در این جا به معنای انواع ملک است و لذا دلالت مطابقی دارد.

گزینه ی ۱: «قلم» دلالت التزامی دارد، زیرا به معنای «روش نویسندگی» است.

گزینه ی ۲: «استخوان دار» دلالت التزامی دارد، چون به معنای «قوی، محکم و اساسی» است.

گزینه ی ۴: «چهره» دلالت التزامی دارد، زیرا به معنای «شخصیت» است.

تذکر: دلالت «چهره» بر «انسان» تضمنی نیست، چون «چهره» جزئی از «انسان» است، نه برعکس.

۴۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. علی دلالت «سفر» را مطابقی در نظر گرفته است لذا از مقصد سفر می پرسد و برای مسافر

آرزوی سلامتی می کند، اما از نظر محسن که گوینده ی سخن است، «سفر» دلالت التزامی بر مرگ داشته است. بنابراین

علی دچار مغالطه ی «توسل به معنای ظاهری» شده است.

محمد گمان کرده است ضمیر فعل «هستم» به خود محسن برمی گردد، درحالی که از نظر محسن این ضمیر به مرحومی

که گوینده ی جمله است، برمی گشت. پس محمد دچار مغالطه ی «ابهام در مرجع ضمیر» شده است.

تذکر: ممکن است گفته شود اگر علائم سجاوندی نقل قول مستقیم در جمله ی محسن رعایت می شد (یعنی به این

نحو: گویا آن مرحوم ... پیش از مرگش به من گفت: «عازم سفری بی بازگشت هستم»)، مغالطه ی برای محمد رخ

نمی داد، پس مغالطه ی نگارشی رخ داده است. اما باید توجه داشت که این یک محاوره بود و «مغالطه ی نگارشی» فقط

در صورت مکتوب کلمات، ممکن است به وجود بیاید.

۴۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چه قبل و بعد از مشخص شدن نخستین مصداق برای مفهوم «قهرمان جام جهانی» همواره

می توان مصادیق دیگری برای آن در نظر گرفت، بنابراین این مفهوم، همواره کلی است.

۴۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «آقای گل» مفهوم کلی و «گل آقا» اسم خاص و مفهوم جزئی است، لذا این دو مفهوم با

هم رابطه ای از بین روابط تعریف شده بین مفاهیم کلی، ندارند. «بزهکار» هم مفهوم کلی است و «متهم مورد نظر» چون

مورد اشاره قرار گرفته، مفهومی جزئی است و این دو مفهوم با هم رابطه ای ندارند.

گزینه ی ۲ و ۴: رابطه ی عموم و خصوص مطلق

گزینه ی ۳: رابطه ی تباین

۵۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. باید توجه داشته باشیم که تعداد مصداق خارجی یک مفهوم اگر بیشتر از یکی باشد،

نشان دهنده ی کلی بودن آن مفهوم است ولی اگر این تعداد صفر یا یک باشد، تعیین کننده ی کلی بودن یا کلی نبودن

مفهوم نیست، زیرا برخی مفاهیم کلی ممکن است فقط یک مصداق داشته باشند، مثل مفهوم «خداوند» و «قمرزمین» (رد

گزینه ی ۲) و برخی دیگر ممکن است هیچ مصداقی نداشته باشند، مثل «شریک خداوند» و «مرد پنج متر و نیم».

همچنین برخی مفاهیم جزئی فقط یک مصداق دارند، مثل «الله» و «کوه دماوند» (رد گزینه ی ۴) و برخی دیگر هیچ

مصداقی در خارج ندارند، مثل «هری پاتر» و «این ققنوس». پس اگر مفهومی فقط یک مصداق داشته باشد، هم ممکن

است کلی باشد و هم احتمال دارد جزئی باشد.

گزینه ی ۳: هر مفهومی حتماً یا کلی است یا جزئی و مفهومی که هیچ کدام نباشد، وجود ندارد.

تذکر: مفهوم کلی، مفهومی است که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارد. اما در این سؤال از «قابلیت» مفهوم

مورد نظر سخنی گفته نشده بلکه چیزی که درباره ی آن می دانیم، مطرح شده است. مثلاً فعلاً می دانیم «قمرزمین» یک

مصداق بیشتر ندارد (ماه)، ولی این مفهوم، قابلیت این را دارد که اگر قمر دیگری هم برای زمین کشف شد یا به

وجود آمد، بر آن نیز صدق کند، پس «قمرزمین» مفهومی کلی است که می دانیم فقط یک مصداق خارجی دارد.

- ۵۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم جزئی، مفهومی است که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد، بنابراین فرض مصادیق متعدد برایش محال است.
- گزینه‌ی ۱: برخی مفاهیم کلی نیز دارای مصادیقی هستند که می‌توان آن‌ها را با اشاره‌ی انگشت نشان داد، مثل «درخت». از طرفی مصداق برخی مفاهیم جزئی هم قابل اشاره‌ی با انگشت نیستند، مثل «الله».
- گزینه‌ی ۲: نسبت این دو مفهوم، تباین است، زیرا هیچ مفهومی جزئی، مفهوم کلی نیست.
- گزینه‌ی ۳: برخی مفاهیم کلی هیچ مصداقی ندارند، مثل «مربع سه‌گوش» و برخی فقط یک مصداق دارند، مثل «کوچک‌ترین عدد اول». بنابراین نمی‌توان گفت تعداد مصداق‌های هر مفهوم کلی، بیش از هر مفهوم جزئی است.
- ۵۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ذهن انسان همواره در معرض لغزش و خطا قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می‌شود. به همین دلیل با «به‌کارگیری علم منطق که به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد»، سریع‌تر و دقیق‌تر می‌توان عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص داد.
- ۵۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌ها است. منظور مانند سیستم کنترل عمل می‌کند در مثال بالا همان‌طور که جهت کنترل و هدایت مسافران مترو از تابلو راهنما استفاده می‌کنیم، برای پرهیز از خطا در دانش‌های دیگر نیز از علم منطق به عنوان راهنما و سیستم کنترل بهره می‌بریم.
- ۵۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. در این تعریف از مرغابی نیز، به این پرنده اوصافی را نسبت داده‌ایم و در آن حکم و قضاوت وجود دارد.
- ۵۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با کمک تعریف، از تصورات معلوم، پی به تصور مجهول می‌بریم. بنابراین هر تصور معلوم یا مجهولی نمی‌تواند مستقلاً و به تنهایی یک «تعرف» باشد.
- ۵۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیش از ورود به مبحث تعریف، آشنایی با الفاظ و مفاهیم لازم است و پیش از ورود به مبحث استدلال، آشنایی با قضیه و اقسام.
- ۵۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از آن‌جا که خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطا در اندیشیدن (تعریف و استدلال) شود. به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود.
- ۵۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- الف) لفظ کتاب در این عبارت بر ورق‌های آن دلالت دارد و شامل کل کتاب نمی‌شود. به این نوع از دلالت لفظ بر معنا که متضمن (دربردارنده) بخشی از معنای اصلی لفظ است، «دلالت تضمینی» می‌گویند.
- ب) به کاربرد دلالت مطابقی، به‌جای تضمینی و التزامی به خطایی منتهی می‌شود که آن را «مغالطه توسل به معنای ظاهری» می‌نامند.
- ۵۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اشتباه در کتابت و نگارش، می‌تواند باعث خطای ذهنی شود، عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن «مغالطه نگارشی کلمات» می‌شود و این خطا می‌تواند به جز علائم سجاوندی و حرکات، ناشی از دیکته کلمات نیز باشد، مغالطه «خیش، خویش» و «غریب، قریب» ناشی از به‌کاربردن نادرست دیکته کلمات است و مغالطه جمله «سد ساخته شده توسط پیمانکار خراب شد» ناشی از عدم رعایت علائم سجاوندی و حرکات است.
- ۶۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. استفاده از عبارات دوپهلو در عبارات مذکور می‌تواند باعث بروز خطای اندیشه شوند. ابهام موجود در جملات صورت سؤال، ناشی از مشخص نبودن مرجع ضمیر است.
- ۶۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات»، باعث پدید آمدن «مغالطه نگارشی کلمات» می‌شود.

۶۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

اصطلاحات «تابع» و «مستلزم» مربوط به مقدم و تالی در قضایای شرطی هستند نه موضوع و محمول در قضایای حملی (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، محمول وصف و حالت موضوع است نه تابع آن. در ضمن، جایگاه مفهوم در جمله ربطی به موضوع یا محمول بودن آن مفهوم ندارد (رد گزینه‌ی ۱).

۶۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جمله‌ی «خورشید به دور زمین می‌گردد» یک قضیه است، زیرا قابلیت صدق و کذب دارد و می‌تواند مطابق با واقعیت باشد یا نباشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳). در واقع، مطابقت با واقعیت ملاک قضیه بودن نیست، بلکه امکان تطابق با واقعیت، ملاک قضیه نامیدن یک جمله است (رد گزینه‌ی ۴).

۶۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

صورت سؤال از ما می‌خواهد تا دو تعریف از یک نوع، مثلاً رسم تام یا حد ناقص را برای دو مفهوم متفاوت پیدا کنیم. پس تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه‌ی ۱: نادرست - نادرست

گزینه‌ی ۲: حدتام - رسم تام

گزینه‌ی ۳: رسم تام - تعریف نادرست

گزینه‌ی ۴: رسم ناقص - رسم ناقص

۶۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

لفظ «اگر» در این قضیه نباید ما را فریب دهد، زیرا معنای شرط ندارد و معنایش انکاری است. معنی قضیه این است: «این بازیکن به هیچ‌وجه بد بازی نکرده است». پس قضیه حملی است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) و چون موضوع آن یک شخص خاص و جزئی است، پس از نوع شخصیه است (رد گزینه‌ی ۴).

۶۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. چون قضیه‌ی اصلی در صورت سؤال حقیقی است، پس از کذب طرف اول، صدق طرف دوم و از صدق طرف اول، کذب طرف دیگر نتیجه می‌شود. پس به این دو حالت می‌رسیم:

اگر لباس سفید باشد، زود کثیف می‌شود.

اگر لباس سفید نباشد، زود کثیف نمی‌شود.

۶۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشخیص قضایای شخصیه از محصوره در بسیاری از مواقع دشوار است. دو راه برای تشخیص قضایای محصوره وجود دارد که باید هر دو راه را با هم بررسی کرد تا به نتیجه رسید.

اول اینکه موضوع قضایای محصوره، مفاهیم کلی و موضوع قضایای شخصیه، مفاهیم جزئی است، امام موضوع قضایای موردنظر، مفهوم کلی است (کتاب‌های این قفسه). پس در نگاه اول، همه‌ی قضایای باید محصوره باشند، اما با توجه به صورت سؤال می‌دانیم که فقط یکی از آن‌ها محاصره است.

راه دوم این است که ببینیم آیا محمول، بر تک‌تک مصادیق موضوع، به صورت فردی نیز حمل می‌شود یا خیر. اگر حمل شود، قضیه محصوره و اگر حمل نشود، قضیه شخصیه است.

گزینه‌ی ۱: «کتاب اول بیست‌هزار تومان است»، «کتاب دوم بیست‌هزار تومان است»، «کتاب ... بیست‌هزار تومان است»: پس محمول بر تک‌تک مصایق به صورت فردی و جداگانه نیز حمل می‌شود. بنابراین، قضیه محصوره است.

گزینه‌ی ۲: «کتاب اول بیست جلد کتاب است»!!! پس نمی‌شود محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و قضیه شخصیه است.

گزینه‌ی ۳: «کتاب اول موضوع مشترکی دارد»!!! پس نمی‌شود محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و قضیه شخصیه است.

گزینه‌ی ۴: «کتاب اول همگی یک عنوان دارد»!!! پس نمی‌شود محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و قضیه شخصیه است.

تذکر: مفهوم «کتاب‌های این قفسه» را که کلی است نباید با مفهوم «این کتاب‌ها» که دارای اسم اشاره و جزئی است اشتباه کرد.

۶۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(ب) مفهوم جزئی تنها به یک مصداق منطبق می‌شود.

(پ) تنها مفهوم کلی در تعریف استفاده می‌شود.

۶۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نسبت بین فلز و جامد عموم و خصوص من وجه است و نسبت بین «مفهوم جزئی» و «مفهوم کلی» تباین است که به ترتیب مطابق نسبت «نماز» با «واجب» و «مثنوی» با «غزل» می‌باشد.

نکته: نسبت‌های چهارگانه بین مفاهیم کلی برقرار می‌شود و مفاهیمی چون ارسطو و ابن‌سینا با مفاهیم کلی نسبتی از نسب اربعه را ندارند.

۷۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اوصاف عرضی در این‌که بیرون از ماهیت و ذات هستند، مشترک‌اند، یعنی جزء ذات آن مفهوم نیستند.

مفاهیم عرضی به‌ندرت، اوصاف اول و دوم مفاهیم ذاتی را واجدند، نه این‌که به طور کلی این اوصاف را نداشته باشند. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۷۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفاهیم ذاتی، لزوماً قبل از ذات درک می‌شوند، یعنی محال است مفهومی درک شود، مگر آن‌که به نوعی ذاتیات آن قبلاً درک شده باشد. «شیهه کشندگی» فصل مفهوم «اسب» است، در نتیجه قبل از این مفهوم درک می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سه بعدی بودن» جزء خصوصیات جسم است.

گزینه «۳»: «نامی بودن» یا «نموکنندگی» فصل مفهوم گیان است، پس قبل از «گیاه» درک می‌شود نه بعد از آن.

گزینه «۴»: «هنرمند بودن»، از ویژگی‌های عرضی انسان است و بعد از خود مفهوم «انسان» درک می‌شود.

۷۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعریف کردن و استدلال یک پدیده دستوری نیست و انسان به‌طور طبیعی تعریف می‌کند و در تعریف کردن چه بخواهد و چه نخواهد و چه بداند و چه نداند، ذاتیات و عرضیات را به کار می‌برد. تعریف کار انسان‌های باسواد یا دانشمندان نیست، افراد بی‌سواد و معمولی هم تعریف می‌کنند و ذاتی و عرضی را به کار می‌برند، فقط به کارکرد ذهن خود واقف نیستند.

۷۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مقدمه‌ی اول هر قیاس استثنایی، یا شرطی منفصل حقیقی است یا مانعة‌الجمع یا مانعة‌الرفع و مقدمه‌ی دوم هم درست بودن یا غلط بودن مقدم یا تالی همان مقدمه‌ی اول را نشان می‌دهد. کاربرد اصلی استدلال‌ها در شکل قیاس اقترانی انجام می‌گیرد.

۷۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هرگاه در قیاسی صغرا موجب‌ی کلیه و کبرا هم موجب‌ی کلیه باشد، هم می‌تواند شکل اول باشد هم شکل سوم که نتیجه در شکل اول موجب‌ی کلیه است و در شکل سوم موجب‌ی جزئی. میزان تکرار هر یک از محصورات چهارگانه در ضروب منتج شکل‌های اول تا سوم این‌گونه است:

(الف) موجب‌ی کلی: فقط یک بار در شکل اول

(ب) موجب‌ی جزئی: ۴ بار (یک بار در شکل اول و سه بار در شکل سوم)

(ج) سالبه‌ی کلی: ۳ بار (یک بار در شکل اول و دو بار در شکل دوم)

(د) سالبه‌ی جزئی: ۶ بار (یک بار در شکل اول، دو بار در شکل دوم و سه بار در شکل سوم)

۷۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

عکس نقیض

بعضی انسان‌ها بی دین نیستند ← بعضی دین‌دارها انسان هستند.

نقیض

بعضی دین‌دارها ناطق نیستند ← هر دین‌داری ناطق است.

قیاس: بعضی دین‌دارها انسان هستند، هر دین‌داری ناطق است ← شکل سوم

نتیجه: بعضی انسان‌ها ناطق هستند.

شکل سوم ۶ ضرب منتج دارد و ۱۰ ضرب عقیم.

۷۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «حد وسط» در شکل دوم قیاس اقترانی حملی، در صغری و کبری محمول است.

شرایط انتاج شکل دوم عبارت است از:

۱- کلیت کبری ۲- اختلاف دو مقدمه در سلب و ایجاب (کیف).

۷۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. این قیاس شکل دوم است. طبق قاعده‌ی $\text{أَخَسُّ مَقْدَمَتَيْنِ}$ (که در کتاب درسی مطرح نشده است و باید مطرح می‌شد!) در نوشتن نتیجه‌ی قیاس، اگر یکی از دو مقدمه، موجب و دیگری سالبه باشد، نتیجه سالبه و اگر یکی از دو مقدمه کلیه و دیگری جزئی باشد، نتیجه جزئی است. پس با توجه به این قاعده:

صغری: موجب ی کلیه
کبری: سالبه ی کلیه
نتیجه: سالبه ی کلیه ← هیچ طالب علمی دیوانه نیست.

نقیض

نقیض نتیجه: سالبه ی کلیه ← موجب ی جزئی: بعضی طالبان علم دیوانه هستند.

۷۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اگر این اشکال وارد باشد، نتیجه این می‌شود که انسان با دانستن هر قضیه باید تمام احکام و خصوصیات مرتبط با آن قضیه را بی هیچ درنگ و تأملی درک کند و حال آن‌که به روشنی می‌دانیم که این نتیجه‌گیری باطل است. کسی که این اشکال را مطرح کرده، توجه ننموده است که همین اشکال نیز براساس قیاس تنظیم شده، یعنی استدلال او چنین بوده است: ضرب اول شکل قیاس، نوعی مصادره به مطلوب است. هر مصادره به مطلوبی غلط و باطل است، پس ضرب اول شکل اول قیاس هم غلط و باطل است.

۷۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. روح درون جسم است: وهم و خیال

مرده ترس آور است: وهم و خیال نور ماه از نور خورشید است: تجربه

۸۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. چنانچه هدف یک استدلال، این باشد که مخاطب به کاری برانگیخته شود و یا از آن اجتناب نماید، این قبیل استدلال را خطابه می‌گویند.

گاهی هدف از استدلال، کشف حقیقت نیست، بلکه مغلوب کردن مخاطب و قانع کردن اوست. این قبیل استدلال را جدل می‌گویند.

دستیابی به پنج نوع استدلال (صناعات خمس) از راه تجربه به دست آمده و ممکن است بیش از این باشد.

۸۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در قیاس «انسان ناطق است، هر ناطقی شاعر است، پس هر انسانی شاعر است.» اشکال

از کبراست که یک قضیه‌ی غلط است. در قیاس «یخ از آب است، آب مایع است، پس یخ مایع است.» اشکال از حد وسط می‌باشد که عیناً تکرار نشده است، لذا می‌گوییم قیاس حد وسط ندارد.

۸۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ناطق» فصل و «حیوان» جنس می‌باشد.

گزینه «۲»: «سفید» صفت عرضی است.

گزینه «۴»: «سه زاویه‌ای» از عرضیات مثلث است.

۸۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فصل، مفهومی ذاتی (درونی) است که به یک ذات اختصاص دارد و او را از ذات‌های دیگر متمایز می‌کند.

گزینه «۴»: مفاهیم عرضی خاص هم می‌توانند یک ذات را از ذات دیگر جدا کنند مثلاً «سه زاویه داشتن» مثلث را از مربع جدا می‌کند.

۸۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نوع (که از ترکیب جنس و فصل به وجود می‌آید) می‌تواند در خارج مصداق داشته باشد (برخلاف جنس). مصادیق انواع، خود از طریق عرضیات از یکدیگر متمایز می‌شوند.

۸۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همه موارد گزینه «۱» (هوا، پوست بدن، ماهی و اتم) ماده هستند که جنس بعید همه آن‌ها جسم است و به جوهر ختم می‌شوند. درحالی‌که در سایر گزینه‌ها موارد نقض مانند: سرخی، استوانه و استقامت وجود دارد.

- ۸۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بین مفاهیم ارائه شده جوهر نسبت به طالبی گسترده‌ترین مفهوم است، زیرا جنس الاجناس آن بوده و نسبت به مفاهیم دیگر گسترهٔ بیش‌تری را دربرمی‌گیرد.
- ۸۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «شکل برای مربع» مانند «ذاتی برای ذات» است و «سفید برای جسم» مانند «بیرونی (عرض) برای ذات» است.
- ۸۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وقتی به اشیاء از آن جهت که چه چیزی هستند توجه می‌کنیم در حقیقت ماهیت آن‌ها را مورد توجه قرار داده‌ایم.
- ۸۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. منطق‌دانان کوشیده‌اند با بررسی انواع خطاهای ذهن و دسته‌بندی آن‌ها راه‌های جلوگیری از آن‌ها را نشان دهند.
- ۹۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ذهن انسان به صورت طبیعی براساس قواعدی می‌اندیشد. منطق‌دانان این قواعد را کشف کرده‌اند و به صورت علم منطق در اختیار ما قرار داده‌اند.
- ۹۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط با سایر امور کاری نداریم و تنها همان تصور را به ذهن می‌آوریم.
- ۹۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

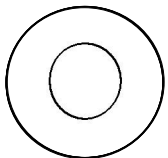
(۱) «اشتراک لفظ» مغالطه نیست بلکه باعث به وجود آمدن مغالطه می‌شود.

(۲) برای جلوگیری از مغالطه‌ی «بار ارزشی» باید تلاش کنیم تا پیام اصلی متن را بفهمیم.

(۳) در دلالت مطابقی «اشتراک لفظ» وجود ندارد، چون معنا متفاوت نیست دلالت متفاوت است.

- ۹۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هم مفاهیم جزئی می‌توانند در خارج مصداقی نداشته باشند هم مفاهیم کلی به‌ترتیب مانند، رستم شاهنامه و سیمرغ.

- ۹۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با فرض سؤال می‌توان گفت: هر الف ب است، بعضی ب الف است، بعضی ب الف نیست.

دقت کنید: وقتی هر الف ب است، بعضی الف هم ب است.

- ۹۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در یک دسته‌بندی درست بین مفاهیم موجود در یک طبقه باید تباین و بین مفهوم یک طبقه با مفاهیم طبقه‌ی دیگر نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.
- ۹۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این روش (تعریف تحلیلی) با دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم به ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی خاص آن شیء (وجه افتراق) به تعریف شیء می‌پردازیم.
- ۹۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به این نوع تعریف (تعریف به مثال) تعریف مصداقی یا تعریف به تشبیه هم می‌گویند.
- ۹۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جامع بودن تعریف به این معنی است که حتماً تعریف همه‌ی مصداق‌ها یا افراد مفهوم مجهول را دربر بگیرد، یعنی به عبارت دیگر افراد مفهوم مجهول بیرون از تعریف قرار نگیرند.
- ۹۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «خاصه‌ی مرکبه» همان تعریف سلسله‌ی اوصاف است که نوعی از تعریف تحلیلی است.
- ۱۰۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای واضح بودن تعریف نباید از الفاظ مبهم و نامأنوس و ایهام و استعاره استفاده کنیم.
- ۱۰۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. استقرا استدلال جزئی به کلی است.
- ۱۰۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حمایت نسبی در تمثیل و استقرا است. (امروزه تمثیل نوعی استدلال استقرایی به شمار می‌آید).
- ۱۰۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی نمی‌توان احکام یکی را بر دیگری تسری داد، لذا استدلال تمثیلی می‌تواند باعث ایجاد مغالطه شود.
- ۱۰۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

راه‌های نقد استدلال تمثیلی } (۱) توجه به وجوه اختلاف
(۲) یافتن استدلال تمثیلی مخالف

- ۱۰۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این نوع استدلال چون نتیجه‌ی یقینی ندارد، نوعی استقرا محاسبه می‌شود.

۱۰۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استنتاج بهترین تبیین نوعی استقراء است که در زندگی روزمره و بررسی فرضیه‌های علمی از آن استفاده می‌شود.

۱۰۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

استدلال } تمثیل
قیاس } اقتراعی ← پخش بودن اجزای نتیجه در مقدمات
استثنایی ← ذکر عین یا نقیض نتیجه در مقدمات
استقرا

۱۰۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

کاربردهای استدلال } درک حقیقت
اقناع دیگران
غلبه بر دیگران

۱۰۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱، «پایتخت ایران» در گزینه ۲ «تنها فرزند علی» و «محل شهادت صیاد شیرازی» و در گزینه ۳ «خدا» کلی هستند.

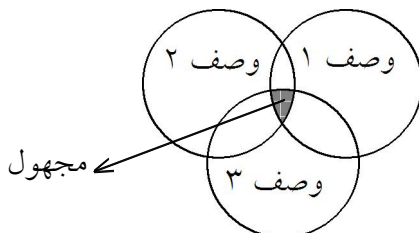
۱۱۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

هر تصدیقی علم است.
بعضی علم‌ها تصدیق هستند. } عموم و خصوص مطلق
بعضی علم‌ها تصدیق نیستند.

هیچ عموم و خصوص من وجهی عموم و خصوص مطلق نیست } تباین
هیچ عموم و خصوص مطلق عموم و خصوص من وجه نیست

۱۱۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در تعریف عام و خاص نسبت مفهوم عام و مفهوم مجهول مطلق، نسبت میان مفهوم عام و مفهوم خاص مطلق و نسبت میان مفهوم مجهول و مفهوم خاص تساوی است.

۱۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در تعریف سلسله‌ای اوصاف نسبت بین اوصاف با هم من وجه و نسبت مفهوم مجهول با اوصاف مطلق است.

۱۱۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وقتی تعریف شامل مصداق‌های غیر شود، مانع نیست. (رد گزینه ۱ و ۴) و وقتی همه‌ی مصادیق را دربر بگیرد، جامع است.

۱۱۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مقدمه‌ی جزئی یا در استقراء است یا در تمثیل، که هیچ‌کدام نتیجه‌ی یقینی و ضروری ندارند و قیاسی نیستند.

۱۱۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پذیرش مقدمات قیاس و نپذیرفتن نتیجه باعث تناقض می‌شود.

۱۱۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نتیجه‌ی استقراء لزوماً کلی است و در ریاضیات از آن استفاده می‌شود و در علوم تجربی مبنای اعتماد دانشمندان است.

۱۱۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هنگامی که شرایط استفاده از استقراء را به درستی رعایت نمی‌کنیم دچار مغالطه‌ی تعمیم شتاب‌زده می‌شویم. بررسی گزینه‌ها:

(۱) جامعه‌ی آماری می‌تواند بزرگ یا کوچک باشد.

(۲) مربوط به تمثیل است و تعمیم شتاب‌زده مربوط به استقراء است.

(۳) فقط در استقراء تام همه‌ی موارد بررسی می‌شود.

۱۱۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نتیجه‌ی قیاس جزئی (خاص) است.

۱۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منطق از نظر موضوع، علمی نظری و انتزاعی است و از نظر نحوه یادگیری و کسب تبخّر، علمی کاربردی و مهارتی است؛ یعنی تبخّر در آن به تمرین و مارست نیاز دارد. سایر گزینه‌ها: طبق آنچه گفتیم، قسمت اول همه گزینه‌ها درست است. اما درباره قسمت دوم باید توجه داشت که منطق دانان، قوانین حاکم بر ذهن را کشف کرده‌اند؛ نه ابداع (رد گزینه ۱). همچنین گرچه ذهن انسان به‌طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند، اما ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچیده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می‌شود و حتی ذهن به‌طور عمدی هم می‌تواند از قواعد منطق تخطی کند (مغالطه عمدی) (رد گزینه ۴). در پایان باید توجه داشت که آشنایی با منطق مانع خطا نمی‌شود؛ بلکه به‌کارگیری آن باعث استحکام اندیشه و جلوگیری از خطای اندیشه می‌شود (رد گزینه ۳).

۱۲۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در تعریف به‌وسیله تصورات معلوم، یک تصور مجهول را کشف می‌کنیم و در استدلال به‌وسیله تصدیق‌های معلوم، یک تصدیق مجهول را اثبات می‌کنیم.

۱۲۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست و در مقابل مشکلات یا همان خطاها به ما هشدار می‌دهد.

گزینه‌های ۱ و ۲: یادگیری منطق نیازمند تمرین است و خواندن دستورالعمل‌های نظری منطق، فرد را تبدیل به متفکر منطقی نمی‌کند؛ اما این سخن، معنای «ابزاری بودن منطق» نیست.

گزینه ۳: منطق کاری به محتوای علوم دیگر ندارد؛ بلکه شکل و روش تفکر را در آن‌ها بررسی می‌کند.

۱۲۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مغالطات یا همان سفسطه‌ها، هرگونه خطای ذهنی است که ممکن است عمدی یا غیرعمدی اتفاق بیفتد؛ بنابراین مغالطات عمدی، آگاهانه هستند (تأیید نادرستی گزینه ۳). مغالطات مانند بیماری‌ها هستند که باید از آن‌ها پرهیز کرد. در ضمن، علم منطق انواع مغالطه را دسته‌بندی کرده است؛ گرچه به دلیل بی‌شمار بودن مغالطات، نمی‌توان تک‌تک آن‌ها را مشخص و معرفی کرد.

۱۲۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تصدیق‌ها:

(۱) حکیمان دیر دیر خورند	(۲) عابدان نیم سیر خورند
(۳) زاهدان سدّ رمق خورند	(۴) جوانان تا طبق بر گیرند، خورند.

تذکر: برای اینکه چیزی به چیزی نسبت داده شود، نیازمند فعل هستیم؛ اما گاهی فعل به قرینه حذف می‌شود. پس بهترین راه برای تشخیص تعداد تصدیق‌ها، توجه به معنا است؛ باید دید چند حکم و قضاوت (یعنی محتوای خبری با قابلیت صدق و کذب) وجود دارد.

تذکر: برای تعیین تعداد تصدیق‌ها، می‌توانید از دانش دستور زبان خود نیز کمک بگیرید و تعداد جملات خبری را بر اساس آن قواعد بشمرید.

۱۲۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای پرداختن به هریک از دو مبحث تعریف و استدلال، لازم است مباحثی مقدماتی مطرح شوند. به‌عنوان مثال، پیش از پرداختن به مبحث «تعریف» لازم است با نکاتی درباره «الفاظ و مفاهیم» آشنا شویم و پیش از ورود به مبحث «استدلال» با «قضیه و اقسام آن» آشنا شویم.

۱۲۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی می‌گوییم «معلم ما در کلاس است؛ چون در خانه‌اش نیست»، این که «معلم ما در کلاس است» نتیجه و «چون در خانه‌اش نیست» مقدمه استدلال است. فراموش نکنیم که در گفتار روزمره، لزوماً مقدمه و نتیجه به‌ترتیب منطقی، قرار نمی‌گیرند. از طرف دیگر، می‌دانیم که مقدمات باید از قبل معلوم باشند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) و نتیجه، امر مجهولی است که پس از استدلال برای ما معلوم می‌شود. حال چون استدلال، صورت گرفته است و ما از آن مطلع‌ایم، پس هر دو جزء برای ما معلوم است (رد گزینه ۱).

۱۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: حتی اگر منطقی بیندیشیم نیز ممکن است دچار خطای غیرعمدی شویم. منطق فقط می‌تواند احتمال بروز خطا در اندیشه را کاهش دهد؛ نه اینکه جلوی همه اشتباهات را بگیرد.

گزینه ۲: منطق کاری با محتوای اندیشه ندارد؛ بلکه معیار و ترازویی است برای نحوه درست اندیشیدن.

گزینه ۳: ذهن انسان به‌طور طبیعی می‌تواند تعریف و استدلال کند و این علم منطقی نیست که چنین امکانی را فراهم می‌کند؛ زیرا ما به‌طور طبیعی منطقی می‌اندیشیم اما گاهی دچار خطا می‌شویم.

گزینه ۴: کاربرد منطق موجب می‌شود که سریع‌تر و دقیق‌تر خطاهای تفکر را تشخیص دهیم.

۱۲۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما آموزش دهد.

۱۲۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: احتمال خطای ذهن برای کسانی که علم منطق را یاد نمی‌گیرند و با ممارست در آن به تبحر منطقی نمی‌رسند، ارتباطی به کشف منطق ندارد؛ زیرا یادگیری و سس به کارگیری علم منطق است که موجب کاهش خطا می‌شود و این امر از سوی اشخاص تحصیل‌نکرده حتی بعد از تدوین علم منطق هم انجام نمی‌گیرد.

گزینه ۲: گرچه همه مردم به‌طور طبیعی منطقی فکر می‌کنند، اما گاهی دچار خطا می‌شوند و غیرعمدی قواعد تفکر منطقی را نقض می‌کنند.

گزینه ۳: همه انسان‌ها بعد از یادگیری و به‌کارگیری منطق، سریع‌تر و دقیق‌تر می‌توانند عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص دهند ولی یادگیری و به‌کارگیری علم منطق قبل از تدوین آن حتی برای تحصیل‌کردگان ممکن نبوده است.

گزینه ۴: همه مردم چه علم منطق تدوین شده باشد چه نشده باشد، در زندگی روزمره دائماً به‌طور طبیعی از اصول منطق پیروی می‌کنند؛ هر چند گاهی دچار خطا هم می‌شوند.

۱۲۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی از تصدیق‌های معلوم برای کشف تصدیق مجهول استفاده می‌کنیم، استدلال کرده‌ایم. استدلال، زمانی است که برای مثال بخواهیم درستی یک «تصدیق» را اثبات کنیم. در این جا هدف اثبات این تصدیق است: «کاربرد منطق در جلوگیری از خطای اندیشه، تأثیر مثبت دارد».

گزینه ۱: به دنبال تعریف است؛ نه استدلال.

گزینه ۳: مشخص کردن چیستی مفاهیم، همان تعریف مفاهیم است.

گزینه ۴: روشن کردن یک مفهوم، همان تعریف مفهوم است و با تصورها سروکار دارد؛ نه تصدیق‌ها.

۱۳۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منطق در دو حیطه «استدلال» و «تعریف»، مانند سیستم کنترلی خودرو عمل می‌کند و در برابر استدلال‌ها و تعریف‌های خطا هشدار می‌دهد.

گزینه ۱: منطق صرفاً خود اصطلاح تعریف را تعریف نمی‌کند، بلکه قواعد درست تعریف کردن و تعاریف خطا را به ما نشان می‌دهد.

گزینه ۳: وظیفه منطق، تعریف اصطلاحات علوم دیگر نیست. فراموش نکنیم که محتوا و مصالح را خود علوم فراهم می‌کنند.

گزینه ۴: تعریف کردن در همه علوم، قواعد یکسان دارد.

۱۳۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تصور» و «تصدیق» دو حیطه «علم و دانش» بشر به معنای هر آنچه ذهن بشر نسبت به آن آگاه می‌شود است؛ اما «دانش منطق» قواعد تفکر است، یعنی قواعد و روش رسیدن به «علم و دانش» به معنای اول. «تعریف» و «استدلال» که روش صحیح معلوم کردن «تصورها» و «تصدیق‌ها» می‌مجهول هستند. دو حیطه «دانش منطق» به‌شمار می‌روند (رد گزینه‌های ۱ و ۳). این حیطه‌ها در سراسر زندگی ما کاربرد دارند و بخشی از سخنان روزمره ما را تشکیل می‌دهند و کاربردشان به فلسفه یا تعلیم و تعلم محدود نیست (رد گزینه ۴).

- ۱۳۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معلوم یا مجهول بودن تصور «حساسیت چماق و هویج»، ربطی به معنای حقیقی دو مفهوم «چماق» و «هویج» ندارد؛ بلکه معنای مجازی آن‌ها موردنظر است. به‌طور کلی، معنای این‌گونه مفاهیم کتابی، لزوماً از معنای حقیقی لفظ‌های به‌کار رفته در آن‌ها فهمیده نمی‌شود.
- ۱۳۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تصورات» با «تعریف» معلوم می‌شوند. پس باید به دنبال «تصور» باشیم. حال از سوی دیگر می‌دانیم که «تصور» کاری با واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط مفهوم با امور دیگر ندارد. به عبارت دیگر، می‌توانیم از چیستی آن سؤال کنیم.
- گزینه ۱: یک تصدیق است که سخن گفتن از مرگ را به هر دسته از مردم نسبت داده است.
- گزینه ۲: «تو را زهر شیرین خواندن» را به «من» نسبت داده است؛ پس تصدیق است.
- گزینه ۳: یک تصور است؛ زیرا فقط گفته «آن یار که ...» و می‌توانیم بپرسیم آن چیست (یا او کیست)؟
- گزینه ۴: نیامدن آفتاب (تمام نشدن شب) را به تصمیم شب نسبت داده است؛ پس تصدیق است.
- ۱۳۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) اغلب آگهی‌ها نوعی استدلال هستند برای این‌که مخاطب را به کاری تشویق کنند.
- (۳) قواعد جلوگیری از مغالطه در منطق طراحی نشده‌اند.
- (۴) کم و بیشی از مغالطات در فلسفه و زندگی مطرح نیست.
- ۱۳۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فکر یعنی معلوم کردن مجهولات.
- ۱۳۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تصور با تعریف معلوم می‌شود و در تصور حکم و قضاوت وجود ندارد به عبارتی سؤال از چرایی تصورات معنا ندارد.
- ۱۳۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موضوع منطق تفکر است و تفکر دو قسم است تعریف و استدلال
- ۱۳۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر فکر یعنی از معلوم و مجهول سیر کردن، پس باید در ذهن معلوماتی باشد و اگر قرار است در ذهن معلوماتی باشد باید با تجربه به دست آمده است.
- ۱۳۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دانستن منطق فقط برای ارزشیابی اندیشه‌های فلسفی نیست، زیرا هریک از ما در سراسر زندگی خود می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم بگیریم پس به آن نیازمندیم.
- ۱۴۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نتیجه‌ی استدلال قبل از استدلال، مجهول و بعد از استدلال، معلوم است. مقدمه‌ی استدلال همیشه معلوم است.
- ۱۴۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) قواعد راهنمایی و رانندگی طبیعی نیستند.
- (۲) قواعد ذهن مانند آجرهای یک ساختمان نیستند، بلکه این مواد و آجرها از علوم دیگر به دست می‌آیند.
- (۳) علم منطق باعث تسریع قواعد ذهن نیست.
- ۱۴۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن یک مفهوم یا ارتباط آن با سایر امور، کاری نداریم و تنها همان را به ذهن می‌آوریم. اما در تصدیق، حکم و قضاوت وجود دارد و در آن اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.
- ۱۴۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیش از ورود به مبحث تعریف، آشنایی با الفاظ لازم است و پیش از ورود به مبحث استدلال، آشنایی با قضایا.
- ۱۴۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. علمی که در پی جلوگیری از «هرگونه خطای اندیشه» یعنی مغالطه یا سفسطه است که ممکن است «عمدی یا غیرعمدی» باشد. «منطق» نام دارد.
- ۱۴۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منطق علمی کاربردی است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد.
- ۱۴۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما آموزش دهد.

۱۴۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تصویر، به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم و تنها آن تصور را به ذهن می‌آوریم، ولی در تصدیقات، حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت داده یا از آن سلب می‌کنیم، بنابراین عبارات «درخت انگور خانه مادربزرگم» و «سیمرغ پرنده‌ای افسانه‌ای» تصور هستند نه تصدیق.

۱۴۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در تصور، به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط با سایر امور، کاری نداریم و تنها همان تصور را به ذهن می‌آوریم، اما در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.

تصورات مانند: مثلث قائم‌الزاویه - مثلث - مرغ - شاید این جمعه بیاید شاید - درست را بخوان تصدیق مانند: عاقبت گرگ‌زاده گرگ می‌شود.

۱۴۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هنگامی که فردی با یک تصور مجهول مواجه می‌شود آن تصور مجهول را برای وی توصیف (تعریف) می‌کنیم و در این کار از تصورات معلوم وی استفاده می‌کنیم، مانند ریاضیات علمی است که درباره کمیت و مقدار، بحث و گفت‌وگو می‌کند.

۱۵۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در استدلال، از طریق «تصدیقات معلوم» به درستی «تصدیقات مجهول» می‌رسیم و در تعریف، به کمک «تصورات معلوم» به شناخت «تصورات مجهول» دست می‌یابیم.

۱۵۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هر استدلال صحیح از «تصدیق‌های معلوم» تشکیل می‌شود. وظیفه منطق «جلوگیری از خطای اندیشه» است.

۱۵۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح»، اموری هستند که در تمام عرصه‌های اندیشه و نه فقط در محیط تحصیلی، با آن‌ها سرو کار داریم و این حیطه، مهم‌ترین عرصه کاربرد علم منطق است.

۱۵۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مغالطات همچون بیماری‌هایی هستند که باید از دچار شدن به آن‌ها بر حذر بود. در علم منطق به کمک بیان قوانین حاکم بر ذهن، روش‌های جلوگیری از مغالطات بیان می‌شود.

۱۵۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منطق فقط ما را با طرز کار ذهن آشنا می‌کند و همین آشنایی، ما را در درست اندیشیدن یاری می‌کند و مانع بروز برخی اشتباهات در هنگام تفکر می‌گردد.

نکته: منطق ضوابط را کشف می‌کند نه ابداع و آدمی به صورت غیرارادی و طبیعی در هر لحظه از عمرش به تفکر می‌پردازد.

۱۵۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد و در بیان یک تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن آن کاری نداریم.

۱۵۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- مفهوم حیوان نسبت به ناطق کلی‌تر بوده و باید ابتدا بیاید.

- مفهوم خط ارتباطی با تعریف دایره ندارد، دایره یک شکل است نه یک خط.

۱۵۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- تعریف آب به چسب سیال تعریفی جامع است، اما مانع نیست، زیرا انواع دیگر سیالات مانند نفت را دربرمی‌گیرد.

- تعریف قضیه به جمله خبری صادق تعریفی مانع است، اما جامع نیست، زیرا قضایای کاذب را دربرنمی‌گیرد.

- تعریف درخت به جسم نامی سبز تعریفی جامع نیست، زیرا بعضی درختان را که به رنگی غیر سبز هستند، شامل نمی‌شود و مانع نیست زیرا سایر نباتات را نیز دربرمی‌گیرد.

- ۱۵۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت گزینه «۲» یک تصدیق است. در تصدیق، حکم و قضاوت وجود دارد و برای رسیدن به تصدیق جدید، استدلال لازم است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: این عبارت یک تصور است و کاری که برای رسیدن به چیستی یک مفهوم انجام می‌گیرد، تعریف نام دارد. در حقیقت، هر تصور، حاصل یک تعریف است.
- گزینه «۳»: برای رسیدن به یک تصور مانند «جوهر مادی حساس»، به تعریف نیاز داریم که نوعی از تفکر است.
- گزینه «۴»: این عبارت یک تصدیق است اما در تعریف است که تصویری مجهول با اندوخته‌های تصویری دیگر روشن می‌شود.
- ۱۵۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملاک برتری انسان نسبت به سایر مخلوقات، قدرت تفکر و تعقل است که در سخن گفتن تجلی می‌کند. تفکر و اندیشه در انسان امری ذاتی و طبیعی است نه اکتسابی
- ۱۶۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جسم نامی ابزار ساز در تعریف انسان رسم ناقص است و صحیح است، حیوان راه رونده اعم است زیرا به غیر از انسان شامل دیگر حیوانات نیز می‌شود و جوهر متفکر نیز حد ناقص است و صحیح است.
- ۱۶۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بنیانگذار فلسفه، اهل یونان و برجسته‌ترین شاگرد او هر سه کلی است. در گزینه ۲، چهار مفهوم کلی است. در گزینه ۳، دو مفهوم کلی است و در گزینه ۴، چهار مفهوم کلی است.
- ۱۶۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. علم منطق روش اندیشیدن را نمی‌آموزد زیرا اندیشیدن ذاتی انسان است. دانش منطق ابزاری در خدمت سایر علوم است و به‌کارگیری آن باعث پدید آمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود، اما آجرها و مواد لازم برای ساختن این بنا را باید از علوم دیگر تهیه کرد.
- ۱۶۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اغلب آگهی‌های تجاری نوعی استدلال هستند که می‌خواهند مخاطب را به این نتیجه برسانند که فلان کالا را بخرید و ممکن است در آن‌ها مغالطه هم صورت گیرد ولی همه آن‌ها مغالطه نیستند.
- ۱۶۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه «سیمرغ پرنده‌ای افسانه‌ای است» و «هر که بامش بیش برفش بیش» تصدیق هستند و «اگر آن ترک شیرازی به‌دست آرد دل ما را» و «کتاب منطق پایه دهم انسانی» هر دو تصور هستند چون در آن‌ها حکم و قضاوتی وجود ندارد.
- ۱۶۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مقصود از کل شهر، کل مردم شهر است.
- ۱۶۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در الف اگر ویرگول بعد از اخراج گذاشته شود و اگر بعد از (لازم نیست) گذاشته شود، معنا متفاوت می‌شود و منجر به مغالطه نگارشی می‌شود. در ب افتتاح کردن به دلالت التزام بر راه‌اندازی کردن به کار می‌رود ولی فرد گوینده به دلالت مطابقه گفته است.
- ۱۶۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. موج ضمیر «او» مشخص نیست که به احمد بر می‌گردد یا به پدرش
- ۱۶۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در ب هر سه مفهوم کلی است. در پ دو مفهوم کلی است و رخس جزئی است.
- ۱۶۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه «جسم و آبی رنگ» و «حیوان و خرگوش» عموم و خصوص مطلق است. انسان عام‌تر از دانش‌آموز و ایرانی است. و رابطه انسان با هر کدام از آن‌ها عموم و خصوص مطلق است ولی رابطه دانش‌آموز و ایرانی، عموم و خصوص من وجه است.
- ۱۷۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر یک مفهوم کلی تمام مصادیق مفهوم دیگر را در برگیرد و علاوه بر آن مصادیق دیگری را نیز دربر گیرد، رابطه آن‌ها عموم و خصوص مطلق خواهد بود.
- ۱۷۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲ تهرانی و اهوازی رابطه تباین دارند و تهرانی عام‌تر از اهوازی نیست در گزینه ۳ موجود غیرمادی و موجود مادی دارای رابطه تباین هستند. در گزینه ۴ دبیرستانی و دبستانی نیز رابطه تباین دارند.
- ۱۷۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رسیدن به یک تصدیق تازه با تفکر محقق می‌شود. در تصور و تصدیق خطا پیش نمی‌آید و انسان ذاتاً منطقی و اندیشمند است، اما می‌تواند موضوعات تفکر خویش را سامان دهد.
- ۱۷۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به شکل نسبت میان «پ» و «الف» تباین است.
- ۱۷۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱۷۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

جسم: جنس بعید سگ / عوعوکننده: عرض خاص سگ / رسم ناقص: جنس بعید + عرض خاص

۱۷۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای تشخیص صدق یا کذب یک قضیه باید آن را از جهت مطابقت با واقع بررسی کرد.

۱۷۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وظیفه‌ی منطق جلوگیری از خطای اندیشه است، این یعنی منطق صرفاً موضوعاتی را بررسی می‌کند که خطاپذیر باشند و خطا در حوزه‌ی قضایا در تشخیص صدق و کذب رخ می‌دهد.

۱۷۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه باید یک جمله‌ی خبری بامعنی باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) معنا ندارد که یک کشور پایتخت یک کشور دیگر باشد.

(۲) معنا ندارد که یک شهر پایتخت یک شهر دیگر باشد.

(۴) معنا ندارد که یک شهر پایتخت یک استان باشد.

۱۷۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علی (ع) فاتح خیبر است = شخصیه، موجه

(۲) بعضی کسانی که سیل دارند پدر تو نیستند = محصوره، سالبه، جزئی

(۳) بعضی عالم‌ها بافضیلت نیستند = محصوره، سالبه، جزئی

۱۸۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) واژه‌ی «نیست» در این عبارت هم محمول است و هم نسبت.

(۳) «نمی‌آید» در این عبارت بخشی از محمول است چون نسبت باید یک فعل اسنادی باشد. حالت استاندارد این قضیه

عبارت است از: «امروز دکتر به مطلب آمدنی نیست».

(۴) واژه‌ی «هست» در این عبارت بیان‌گر بخشی از محمول و نسبت است. ← «خدا در همه‌جا و در همه زمان موجود

است».

۱۸۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قضیه‌ای که به افراد یک مجموعه - چه محدود چه نامحدود - نسبتی می‌دهد یک قضیه‌ی

محصوره است که می‌تواند موجه یا سالبه و کلی یا جزئی باشد.

۱۸۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اگر موضوع یک قضیه جزئی باشد، آن قضیه شخصیه است.

اگر سور یک قضیه جزئی باشد آن قضیه محصوره‌ی جزئی است که می‌تواند موجه یا سالبه باشد.

۱۸۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۳) در قضایای شرطی به اتصال یا انفصال دو نسبت حکم می‌شود.

(۴) «اگر فردا باران ببارد» حکمی را بیان نکرده لذا قضیه نیست.

۱۸۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در استدلال قیاسی، مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی خواهند داشت.

(۳) تمثیل یک نوع از استدلال استقرایی است.

(۴) در علوم تجربی از استقرای تعمیمی استفاده می‌شود، نه همه‌ی انواع استدلال استقرایی.

۱۸۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مغالطه‌ی تعمیم شتاب‌زده زمانی رخ می‌دهد که قواعد استقرا رعایت نشده باشد. یکی از

این قواعد این است که نمونه‌های بررسی شده متنوع و تصادفی و متفاوت باشند، هم‌چنین نمونه‌ها باید بیان‌گر همه‌ی

طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه‌ی آماری وجود دارد.

۱۸۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عکس مستوی موجه‌ی کلی، موجه‌ی جزئی است.

۱۸۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. متناقض جزئی (+) = کلی (-)

۱۸۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قضایای جزئی متضاد ندارند.

سالبه‌ی جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.

۱۸۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دو قضیه‌ی «بعضی غیر ب الف است» و «هیچ غیر ب الف نیست» متناقض هم هستند پس

قطعاً یکی صادق است و دیگری کاذب.

۱۹۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. متضاد متناقض عکس مستوی موجهی کلی = متضاد

متناقض موجهی جزئی = متضاد سالبه کلی = موجهی کلی

۱۹۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه‌ای کلی است، زیرا موضوع آن همه‌ی میزها است، پس قضیه می‌شود سالبه کلی که عکس آن سالبه کلی و متضادش موجهی کلی خواهد بود.

۱۹۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عکس مستوی موجهی کلی ← موجهی جزئی

متناقض سالبه کلی ← موجهی جزئی

هر دو موجهی جزئی هستند که قضایای جزئی متضاد ندارند و موضوع واحد ندارند، چون در اولی موضوع «ب» و در دومی «الف» است.

۱۹۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مقدمات (پیش‌دانسته‌های) استقرای ناقص در حوزه‌ی علوم تجربی از مشاهدات (آزمایش) به دست می‌آیند و مبنای اعتماد به علوم تجربی استقرای ناقص است.

۱۹۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استدلال جزئی به کلی = استقرا که نتیجه‌ی آن کلی و عام است.

۱۹۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در علوم تجربی از استقرای ناقص استفاده می‌شود که در آن برخی موارد جزئی را می‌آزمایند و نتیجه‌ی به دست آمده را به کل موارد سرایت می‌دهند.

۱۹۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از آنجا که منطق شیوه طبعی فکر کردن است و فکر ذاتی انسان است و انسان هم همه‌جا و در همه کارها و گفتارهای زندگی با ذهن خود سروکار دارد، دامنه کارکرد منطق بسیار وسیع است.

۱۹۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. منظور از «فلز» در عبارت، مصداق فلز است نه لفظ یا مفهوم آن، زیرا مفهوم یا لفظ رسانی نیست.

۱۹۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «حال» در عبارت، در واقع «حال» خانه است.

۱۹۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آقای وزیری ممکن است یک اسم خاص باشد و یا به معنای یک آقای وزیر به کار رفته باشد.

۲۰۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم گیلکی زیرمجموعه «خاور میانه‌ای» و آن نیز مجموعه «آسیایی» است و کشاورز نیز دارای مصادیق مشترک با گیلکی است. در گزینه ۱ و ۲، ترتیب یکنواختی از نظر عموم و خصوص میان مفاهیم وجود ندارد. در گزینه ۳ نیز نسبت درخت با گل بنفشه، تباین است.

۲۰۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هرگاه میان دو مفهوم برخی مصادیق مشترک و برخی مصادیق متفاوت باشد، نام آن نسبت عموم و خصوص من وجه است و مجموع مصادیق هیچ‌یک از آن دو در دیگری نیست تا بتوان گفت هر الف ب است.

۲۰۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هرگاه بخواهیم مفهوم ناشناخته‌ای را برای یک شخص تعریف کنیم، باید با اصطلاحاتی باشد که برای شخص معلوم و روشن است.

۲۰۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی از روش‌های شناخت یک شیء، دیدن آن است و یکی از روش‌های شناخت یک مفهوم، دیدن مصادیقی از آن مفهوم است.

۲۰۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این که با در نظر گرفتن پنجا سال اخیر، بارندگی‌های پاییزی را برای سال جاری نتیجه گرفته‌ایم، یک استقرای قوی است که در آن نمونه‌ها به تعداد و شکل مناسبی انتخاب شده‌اند. عبارت گزینه ۲ یک استدلال قیاسی و عبارت‌های گزینه ۳ و ۴ استدلال‌های تمثیلی هستند.

۲۰۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نتیجه‌ای که در عبارت گرفته شده، بر پایه یک استدلال قیاسی است. «اگر کسی که وارد اتاق شده و کلید نداشت، قفل در شکسته بود. قفل در شکسته است، پس او کلید داشته است.»

در سایر گزینه‌ها، استدلال تمثیلی (گزینه ۴) یا استقرایی است (گزینه‌های ۱ و ۲).

۲۰۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در هر زبانی، گاه چند معنای متعدد به کمک یک لفظ واحد بیان می‌شوند. به این کلمات «مشترک لفظی» می‌گویند اشتباه رفتن کلماتی که ظاهری مشترک دارند، باعث بروز «مغالطه اشتراک لفظ» می‌شود.

۲۰۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آموختن منطق مانند آموختن دوچرخه‌سواری است که باید به صورت «علمی» فراگرفته

۲۰۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر یک از ما در سراسر زندگی خود به منطق نیازمندیم، زیرا می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم‌گیری کنیم.

۲۰۹- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. چرخ و ماشین (تبارین): هیچ چرخ‌ری، ماشین نیست: هیچ ماشینی چرخ نیست. ایرانی و آسیایی (مطلق): هر ایرانی، آسیایی است، بعضی آسیایی‌ها ایرانی نیستند.

عموم و خصوص مطلق ←

۲۱۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در عبارت «کفشم پاره شد» بخشی از معنای اصلی لفظ کفش مدنظر است که به این نوع دلالت «دلالت تضمینی» می‌گویند. عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن «مغالطه نگارشی کلمات» می‌شود.

۲۱۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در دسته‌بندی‌ها از مفهومی «عام» آغاز می‌کنیم و به مفهومی «خاص» می‌رسیم. در یک دسته‌بندی درست، لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم طبقه دیگر رابطه «عموم و خصوص مطلق» داشته باشند.

۲۱۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن «مغالطه شیوه نگارشی کلمات» می‌شود مانند عبارت «همایشی با موضوع اکتشاف در مورد نوع کانی‌ها در ایران برگزار شد» و استفاده از عبارات دوپهلوی و یا مشخص نبودن مرجع ضمیر می‌تواند منشأ خطای اندیشه گردد که آن را «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر» می‌نامند مانند: «پلنگ به دنبال آهو بود که شکارچی به او شلیک کرد.»

۲۱۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در «عموم و خصوص من وجه» هر یک از مفاهیم از جهتی عام و از جهتی خاص هستند، مانند «لباس و سفید»

۲۱۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مغالطهٔ «ابهام در مرجع ضمیر» مغالطه‌ای است که در آن از عبارات دوپهلو استفاده می‌شود و یا ابهام موجود در جملات که ناشی از مشخص نبودن مرجع ضمیر است می‌تواند منشأ خطای اندیشه شود که به این خاطر به آن «مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر» می‌گویند. مانند جملهٔ گزینه‌ی «۲» سایر گزینه‌ها دارای مغالطهٔ «نگارشی کلمات» هستند.

۲۱۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از الفاظ استفاده می‌کنیم. از آنجا که خطای در الفاظ و معنای آنها می‌تواند باعث خطا در اندیشیدن شود، به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود. علم منطق وابسته به زبان خاصی نیست و لذا در این بحث وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شویم.

۲۱۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قضیه شرطی، به قضیه‌ای می‌گویند که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود. پس ایات اول، سوم و ششم، ایاتی هستند که بیانگر قضیه شرطی هستند.

۲۱۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قسمت اول گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) قضیه هستند اما قسمت اول گزینه «۳» جمله‌ انشایی است و قضیه نمی‌باشد. تنها جملات خبری‌اند که قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارند و در منطق مورد بررسی قرار می‌گیرند. از آن‌جا که وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست، این دسته از جملات در منطق بررسی نمی‌شوند.

۲۱۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه میان دو قضیه «هیچ نادانی قابل احترام نیست و هر نادانی قابل احترام است.» «تضاد» و رابطه میان دو قضیه «بعضی ابرانیان مسیحی هستند و بعضی مسیحیان ایرانی اند.» «عکس مستوری» است.

۲۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در رابطه «تناقض» صدق یک قضیه، کذب دیگری را در پی دارد و برعکس یعنی محال است دو نسبت با هم صادق یا کاذب باشند و در رابطه «تداخل» هرگاه قضیه کلی صادق باشد، قضیه جزئی نیز صادق است و هرگاه قضیه جزئی کاذب باشد، قضیه کلی نیز کاذب است و در رابطه «تضاد» از صدق قضیه کلی به کذب قضیه کلی دیگر می‌رسیم اما اگر قضیه کلی کاذب باشد، نمی‌توانیم به صورت قطعی بگوییم که قضیه متضاد آن صادق است یا کاذب.

۲۲۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قضیه با سور هر یا هیچ کلیه است. قضیه با سور بعضی جزئی است. هم‌چنین در صورتی که رابطه قضیه، ایجابی باشد، قضیه را «موجب» و در صورتی که رابطه قضیه، سلبی باشد، قضیه را «سالبه» می‌نامند.

۲۲۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود، «قضیه حملی» می‌گویند. به قضیه‌ای که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم شود، «قضیه شرطی» می‌گویند.

۲۲۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه دارای سور کلیه و رابطه سلبی، سالبه کلیه است. قضیه دارای سور جزئی و رابطه سلبی، سالبه جزئی است. قضیه دارای سور جزئی و رابطه ایجابی موجب جزئی است.

۲۲۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جمله «ب»، یک جمله شرطی است، چرا که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود.

۲۲۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) شخصی	ب) شخصی	پ) محصوره	ت) قضیه نیست
ث) شخصی	ج) شخصی		

۲۲۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. متضاد قضیه «هر انسانی متفکر است» می‌شود: «هیچ انسانی متفکر نیست» و نقیض آن «برخی انسان‌ها متفکر هستند» می‌شود. متناقض قضیه «هر انسانی متفکر است» نیز «برخی انسان‌ها متفکر نیستند» است که در صورت صادق بودن قضیه اصلی، نقیض آن کاذب است و متداخل قضیه نقیض می‌شود: «هیچ انسانی متفکر نیست» که «کاذب» است، زیرا در رابطه تداخل از کذب قضیه جزئی به کذب قضیه کلی می‌رسیم.

۲۲۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی عبارت‌های نادرست:

۱) محمول وصف و حالت موضوع است نه برعکس.

۲) جمله‌ای که معنای «اگر» داشته باشد مقدم است، چه اول بیاید چه دوم.

۴) فقط جمله‌های خبری قابلیت درست و غلط را دارند و همه ی جمله‌ها این قابلیت را ندارند.

۲۲۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه باید جمله‌ی خبری با معنی باشد. این عبارت جمله با معنی است، اما خبری نیست.

۲۲۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ هم مصراع اول شرطی است هم مصراع دوم ولی گزینه‌های ۳ فقط در مصراع دوم یک قضیه ی شرطی وجود دارد.

۲۲۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «الف ب است مگر این که ج د باشد» یعنی «اگر ج د باشد، الف ب نیست».

۲۳۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ ابتدا مقدم ذکر شده و بعد تالی، اما در گزینه‌ی ۳ درس خواندن مؤخر از شب تا صبح بیدار ماندن است، پس تالی است.

۲۳۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ماهیت یک استدلال مقدمات آن استدلال هستند که در استدلال معلوم هستند و باعث معلوم شدن نتیجه‌ی مجهول می‌شوند.

۲۳۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱ چون قضیه نیست (خبری نیست) قابل صدق و کذب نیست.

۲۳۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قضیه‌ی شرطی قضیه‌ای است که حکم در آن مشروط است.

معنادار بودن برای شرطی بودن کافی نیست. (لازم است)

تشکیل شدن از دو جمله برای شرطی بودن کافی نیست. (لازم است)

استفاده از لفظ اگر برای شرطی بودن نه لازم است نه کافی و استفاده از معنای اگر برای شرطی بودن لازم است (کافی نیست).

۲۳۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با شناخت دقیق ماهیت و اجزای استدلال (قضایا) می توان از اشتباهات در استدلال کاست و به بهره برداری سریع تر، درست تر و آسان تر دست یافت.

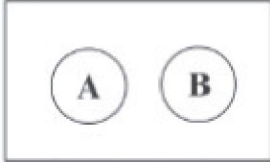
۲۳۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه ها:

(۱) قضیه ای که محمول در آن به افراد موضوع نسبت داده می شود، محصوره است.

(۲) در همه ی قضایای حملی محمول درباره ی موضوع است.

(۴) در هیچ قضیه ای موضوع سور یا کمیت نمی پذیرد، بلکه کل قضیه است که سورپذیر هست یا نیست.

M

۲۳۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای این که بتوان با دو مفهوم منفصل مانعة الجمع ساخت

باید بین این دو مفهوم تباین برقرار باشد، تباین بیش از دو حالت که حالت سومی هم در آن ممکن باشد مانند شکل:

۲۳۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر در قضیه ی شرطی متصلی یک حکم به بودن چیزی کنیم به شرط نبودن چیز دیگر یا برعکس، حکم به انفصال (عدم پیوستگی) کرده ایم.

۲۳۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هیچ درسی جز منطق در علوم انسانی سخت نیست = درس منطق در علوم انسانی سخت است.

۲۴۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه ی اول مانعة الجمع است و دومی نه حقیقی است و نه مانعة الجمع بلکه غیرقابل جمع در کذب است، یعنی نمی شود که هم شنبه باشد هم یکشنبه.

۲۴۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این قضیه ی حکم شده به نبودن شروع مسابقه به شرط نبودن داور.

۲۴۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نه هر که آینه سازد سکندری داند = هرکس آینه سازد سکندری نمی داند = بعضی کسانی که آینه ی سازند، سکندری نمی دانند.

۲۴۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در قضایای منفصل حقیقی، صدق و کذب احتمالی وجود ندارد. (حذف گزینه های ۱ و ۴)

در قضیه ی مانعة الجمع، صدق یک طرف مستلزم کذب قطعی طرف دوم است مثل حقیقی (حذف گزینه ی ۲)

۲۴۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قضایای محصوره سورپذیر هستند و قضایای شخصیه سورپذیر نیستند.

۲۴۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ماهیت یک قضیه ی شرطی، ارتباط بین اجزاء سازنده ی آن است.

۲۴۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نقش دانش منطق بهره برداری بهتر از فرایند طبیعی تفکر است.

۲۴۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نتیجه ی تفکر، شناخت است.

علم یا تصور است یا تصدیق.

فکر یا تعریف است یا استدلال.

۲۴۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر تصدیقی جمله است. بعضی جمله ها تصدیق هستند. بعضی جمله ها تصدیق نیستند. پس: عموم و خصوص مطلق

۲۴۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جنس الاجناس یک، مقدار است.

جنس الاجناس صندلی، جوهر است.

جنس الاجناس زرد، کیفیت است.

[یک = مقدار غیر پیوسته / صندلی = جسم غیرنامی / زرد = کیف محسوس]

۲۵۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شرح اسم تعریف نیست.

رسم ناقص ضعیف ترین تعریف است.

۲۵۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جمله را مجنون بخواندم وقت عصر عاشقی = من زمان عصر عاشقی همه را مجنون خواندم.

موضوع = من ← قضیه، شخصیه است.

۲۵۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در مانعة الجمع از صدق، کذب نتیجه گرفته می شود و در حقیقی هم همین طور.

۲۵۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. متناقض جزئی (+) = کلی (-)

۲۵۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نتیجه‌ی استقرا چه تام باشد و چه ناقص قضیه‌ای کلی است. کلی به معنای عام نه کلی به معنای سور کلی زیرا ممکن است قضیه‌ای سور جزئی داشته باشد، اما عام‌تر از مقدمه باشد، مثل: اکثر مردم تمایل به تحصیلات دانشگاهی دارند، زیرا تا به حال با کسی مصاحبه نکرده‌ایم که این تمایل را نداشته باشد. نوع استقرا در جزئی و کلی بودن نتیجه‌ی آن از نظر سور مؤثر نیست.

۲۵۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واسطه همان حد وسط است که در مقدمات قیاس حاضر است و در نتیجه حذف می‌شود.

۲۵۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هر غیر الف غیر ب است. هر غیر ب ج است ← هر غیر الف ج است (+)

۲۵۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اختلاف دانشمندان و فیلسوفان به دلیل اختلاف در محتوا و ماده‌ی استدلال‌هایشان است.

۲۵۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی از معلول به علیت پی ببریم، برهان ائی است. مردودی دانش‌آموز نیز در این جا معلول درس خواندن اوست.

همه‌ی برهان‌های اثبات خدا ائی هستند چون خدا علت ندارد.

۲۵۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هرگاه هریک از قواعد عکس مستوی رعایت نشود در دام مغالطه‌ی ایهام انعکاس

افتاده‌ایم. یکی از این شرایط این است که موجهی کلی به موجهی جزئی منعکس می‌شود.

۲۶۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر شکلی مربع باشد، دارای چهار ضلع است.

دوزنقه مربع نیست (رفع مقدم) عقیم

دوزنقه دارای چهار ضلع نیست (رفع تالی)

۲۶۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعریف مثلث به شکل دارای زاویه، مانع از ورود افراد غیر مثلث نشده است زیرا مربع و

مستطیل و غیره نیز دارای زاویه هستند ولی جامع است زیرا هیچ مثلثی نیست که زاویه نداشته باشد و تعریف آن به

«شکلی که سه ضلع آن مساوی است» جامع نیست، زیرا مثلث‌هایی هستند که دارای سه ضلع مساوی نیستند.

۲۶۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زوج بودن برای دوازده عرضی است (عرضی لازم ماهیت) و جسم بودن برای آب ذاتی

است و جنس بعید آن است و حساس بودن نیز چون فصل حیوان است فصل بعید اسب نیز هست و ذاتی است.

۲۶۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی هر نوع با جنس بعید خود، عموم و خصوص مطلق است زیرا جنس، عام‌تر از نوع

خود است و هر نوع با فصل خود رابطه‌ی تساوی دارد. مثلاً انسان و ناطق یا حیوان و حساس دارای رابطه‌ی تساوی

هستند.

۲۶۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تصور و تصدیق دو مفهوم‌اند که با یکدیگر قابل جمع یا قابل رفع نیستند و بنابراین

می‌توان با آن‌ها منفصله‌ی حقیقی ساخت.

۲۶۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۳ رابطه‌ی قضیه‌ی دوم با اولی تضاد نیست، زیرا جای موضوع و محمول

عوض شده است. در گزینه ۲ و ۴ قضیه‌ی دوم متضاد قضیه‌ی اول است ولی در گزینه ۲، قضیه‌ی سوم عکس لازم

الصدق قضیه‌ی اول نیست و در گزینه ۴ عکس مستوی قضیه‌ی اول به شکل سالبه‌ی کلی است و نه سالبه‌ی جزئی.

۲۶۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در استقرا، نتیجه کلی است ولی در انواع دیگر استدلال نتیجه جزئی است. تمثیل دارای

نتیجه‌ی یقینی نیست و در استدلال استقرایی تنها در استقرای تام تمام موارد بررسی شده و سپس حکم کلی صادر

می‌شود.

۲۶۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشکال چهارگانه قیاس اقتراعی براساس جای حدوسط در مقدمات تعیین شده‌اند.

۲۶۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. محتوای گزینه‌های دیگر در نقد منطق ارسطویی است و ایرادهایی است که به آن گرفته

می‌شود.

۲۶۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه منبع همه‌ی قضایا بدهات می‌باشد.

۲۷۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه مقدمه‌ی کبرا غلط و کاذب است. در گزینه ۱ و ۳ اشکال در صورت است و

شرایط حد وسط رعایت نشده است و در گزینه‌ی ۴ شرایط انتاج شکل اول رعایت نشده و اشکال در صورت است.

۲۷۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فلسفه‌ای که ریشه‌ی ارزش‌های اخلاقی را به سرشت انسان بازگرداند و حس مسئولیت

اخلاقی او را در برابر خالق و پروردگارش بیدار کند، این فلسفه می‌تواند اساس اخلاق را استوار کند.

۲۷۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از سقراط آثار و نوشته‌ای باقی نمانده است.

۲۷۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به اعتقاد افلاطون، هر تصور کلی، اشاره به یک حقیقت (یا مثال) است که در عالم مثل

واقع شده است.

- ۲۷۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همه‌ی خیرها و غایت‌ها، خود تابع غایتی بالاتر هستند ولی خوشبختی و سعادت تابع غایت دیگری نیست و دیگر خیرها، همگی تابع آن است.
- ۲۷۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رواقیون برخلاف افلاطون که به ادراک حسی اهمیتی قائل نبود، تمام فلسفه‌ی خود را بر ادراک حسی مستقر کردند.
- ۲۷۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. طلب فلسفه در گرو عبور از فطرت اول به فطرت ثانی است.
- ۲۷۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آشنایی ایرانیان با فرهنگ یونانی، به پیش از انتقال پایتخت اسلام به بغداد باز می‌گردد.
- ۲۷۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این که حکماً می‌گویند شکاک واقعی وجود ندارد، یعنی شکاک‌ترین شکاکان نیز در مقام عمل و در زندگی خود ناچار از پذیرش این اصل هستند.
- ۲۷۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. علت ناقصه، هستی بخش معلول نیست فقط وجود معلول به نحوی به آن وابسته است.
- ۲۸۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا، عشق را علت پیدایش جهان می‌داند.
- ۲۸۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سهروردی از واقعیت اشیا به «نور» تعبیر می‌کند و او با الهام از تعالیم اسلامی، خدا را «نورالانوار» می‌نامد. سهروردی برای تبیین نظام آفرینش از قاعده‌ی امکا اشرف استفاده می‌کند.
- ۲۸۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عرفا و متکلمان هیچ کدام، با فلسفه و فیلسوفان چندان سازگاری نداشتند.
- ۲۸۳- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این مرحله، سالک به سوی خلق و میان مردم بازمی‌گردد ولی به این معنی نیست که از خدا جدا می‌شود، بلکه در همه چیز و همه کس خدا را می‌بیند.
- ۲۸۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بعد از پذیرفتن این که وجود و ماهیت دو مفهوم جداگانه در ذهن هستند، این سؤال مطرح می‌شود که کدام‌یک از این دو مفهوم، شیء خارجی را نشان می‌دهند؟
- ۲۸۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. انسان در اولین مرحله به علم حضوری رابطه‌ی نفس و احوالات نفس را که یک رابطه‌ی وجوددهندگی یا علیت است، درمی‌یابد. این رابطه، حسی و تجربی نیست بلکه عقلانی است و ریشه در علم حضوری و معلوم بالذات دارد.